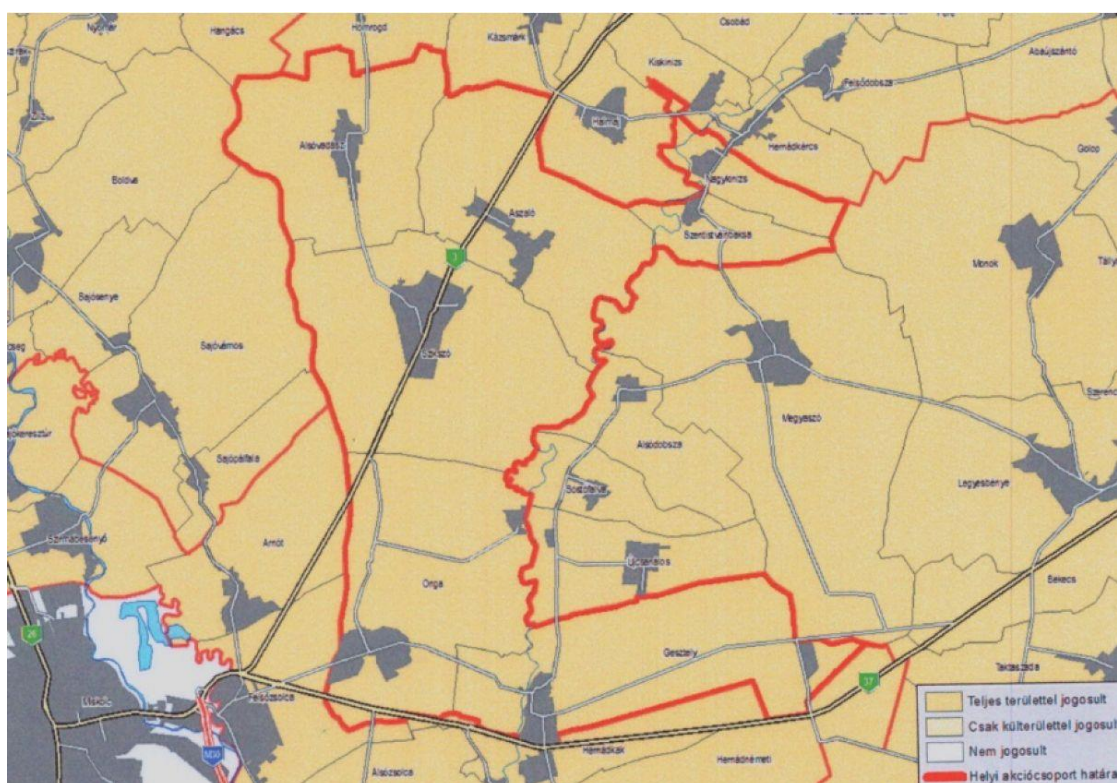

HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

**Módosításokkal egységes
szerkezetbe foglalt végleges
dokumentum**

2014 – 2022
Szikszo

2024. május 17.

Tartalom

<u>Vezetői összefoglaló</u>	3
<u>1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz</u>	4
<u>2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata</u>	7
<u>3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása</u>	12
<u>4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése</u>	15
<u>4.1 Helyzetfeltárás</u>	15
<u>4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése</u>	26
<u>4.3 AHFS-t érintő tervezési előzmények</u>	27
<u>4.4 SWOT</u>	31
<u>4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása</u>	34
<u>5. Horizontális célok</u>	37
<u>5.1 Esélyegyenlőség</u>	37
<u>5.2 Környezeti fenntarthatóság</u>	38
<u>6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása</u>	38
<u>7. A stratégia beavatkozási logikája</u>	40
<u>7.1 A stratégia jövőképe</u>	44
<u>7.2 A stratégia célhierarchiája</u>	45
<u>8. Cselekvési terv</u>	47
<u>8.1 Az intézkedések leírása</u>	47
<u>8.2 Együttműködések</u>	79
<u>8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei</u>	80
<u>8.4. Kommunikációs terv</u>	89
<u>8.5. Monitoring és értékelési terv</u>	91
<u>9. Indikatív pénzügyi terv</u>	93
<u>Kiegészítő információk</u>	95
<u>Mellékletek</u>	95

Vezetői összefoglaló

A Rákóczi LEADER Egyesület Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, hat települése a Szikszói-, egy települése pedig a Miskolci járásban, területileg egybefüggően helyezkedik el. A térséget társadalmi, gazdasági szempontból elmaradott, magas munkanélküliséggel sújtott települések alkotják. A térség lakossága jellemzően előregedő, a kvalifikáltabb fiatalok a képzettségük megszerzése után a térségből elvándorolnak. A térségben magas a roma népesség aránya (a hét település átlagában 21,5%-os), amely együtt jár az alacsony státuszú népesség magas koncentrációjával, és így a gettósodó folyamatok erősödésével is.

Problémát jelent, hogy a kistelepülések ellátórendszere hiányos, a központi település(ek) intézményeit és szolgáltató egységeit az elérhetőségi nehézségek és a lakosság alacsony jövedelmi helyzete miatt az itt élők korlátozottan tudják csak igénybe venni. Miskolc közelsége munkavállalás, vállalkozói piac szempontjából kedvező lehetőséget nyújt, ugyanakkor a nagyszámú szakképzetlen munkaerő számára jelenleg nem jelent valós esélyt. A helyzetértékelések, a SWOT elemzés, a térségi visszajelzések, illetve a rendelkezésre álló szakmai kapacitás alapján a következő fejlesztési szükségletekre reagál.

A HFS célrendszer ennek megfelelően került kialakításra a következők szerint:

Átfogó célok:

- Versenyképes helyi gazdaság
- Innovációs és infokommunikációs ellátottság
- Élhető vidéki környezet

Specifikus célok:

- Versenyképes gazdasági környezet
- Helyi adottságokra épülő vállalkozások
- Minőség a vidéki turizmusban
- Közbiztonság
- Élhető, természetes és épített környezet
- Hozzáférhető infokommunikáció
- Együttműködő közösségek

Támogatandó területek:

- Vállalkozásfejlesztés, vállalkozások betelepítése elősegítése
- Előkészítő és megalapozó tanulmányok
- Iparterületek létrehozásának és fejlesztésének és a betelepülés segítése
- Turisztikai szolgáltatások fejlesztése és együttműködések fejlesztése
- Községfejlesztés célú beruházások támogatása
- Területi innovatív erők és humán erőforrás mozgósítása
- Innováció megvalósítása a közösségekben
- Felzárkóztatás elősegítése
- Turisztikai és helyi hagyományőrző rendezvények

- Megújuló energiák hasznosítása

A térség felzárkózásához a szociális alapú fejlesztések nem elegendőek. A kívánt változásokhoz vezető új fejlődési pálya a helyi adottságokra épül és a tudásalapú társadalomhoz való integrációt biztosító kreativitás a fő mozgató ereje. Az elszigeteltségből való kilépés alapfeltétele a tágabb térségbe való integráció, az élénk gazdasági, társadalmi, kulturális kapcsolatok kialakítása.

A pontszerű kapacitások termékeinek felvevőpiacai gazdasági együttműködések szervezésével helyben és térségen belül megnyithatók. Szerepet játszanak ebben a turisztikai szolgáltatások fogyasztóinak kiszolgálói és a helyi lakosság is. A helyi fejlesztéshez hiányzó szellemi tőke, tudás pótlása az igényeknek megfelelő képzéssel és szakemberek visszavonásával teremthető meg. Ezek nélkül a vállalkozások nem erősödhetnek meg, márpedig minden fejlődési elképzelés alapja a megerősödő vállalkozói réteg. A megerősödő vállalkozásokra a társadalom nemcsak, mint a jólét alapját megteremtő gazdasági szervezetekre számíthat, de az elmúlt évek gazdasági környezete miatt lassan terjedő társadalmi felelősségvállalásukra is, ami a civil és közszféra erősödését is eredményezi. A térség kiszolgáltatottságának csökkentését és a helyi foglalkozási, jövedelemszerzési lehetőségek bővítését egyaránt szolgálja a térség önellátásának erősítése. Önellátás elsősorban bizonyos élelmiszerekből, megújuló energiaforrásra épülő energiából, személyi szolgáltatásokból képzelhető el. Ezekhez az ágazatokhoz a termékek- és szolgáltatások előállításán túl a munkaerőt felkészítő és a helyi tudást mozgósító képzési és a marketing eszközök fejlesztése is szükséges. A stratégia az új fejlődési pálya társadalmi feltételeiből a kreativitást és a tudást is magába foglaló szellemi tőke biztosítását és a társadalmi felelősségvállalást emeli ki. A térségen belül a szükséges tudást és kreativitást közösségi képzési formák és a kreatív közösségek fejlesztésén keresztül kívánjuk megvalósítani. A HFS-ben rögzített célok alapján 2016. év második felében jelennek meg a LEADER pályázati kiírások a térségi vállalkozások, önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak és magánszemélyek részére. A pályázati lehetőségekkel kapcsolatos tájékoztatás, segítségnyújtás a munkaszervezet feladata lesz, amelyet elsősorban a 3800 Szikszó, Rákóczi u. 33 szám alatti irodájában végez, rendszeresen szervez fórumokat a térségben, valamint heti öt munkanapon ügyfélszolgálatot áll az érdeklődők rendelkezésére. A térséget segítő tevékenységi körét folyamatosan szélesíti, működését két főállású alkalmazottakkal látja el.

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU 2020 és a magyar Vidékfejlesztési Program céljaihoz

A 2015 augusztusában elfogadott Vidékfejlesztési Program (VP) elsősorban a KKV-k és a családi gazdaságok támogatását helyezi a középpontba. A 2014-2020 közötti programozási időszakban a tevékenységek fejlesztésére több mint 800 milliárd forint áll rendelkezésre. A VP hat prioritás keretében biztosít támogatást, különös hangsúlyt fektetve a mezőgazdasághoz és az erdészethez kapcsolódó ökoszisztémák helyreállítására, megővására és fejlesztésére, illetve a társadalmi befogadás előmozdítására, a szegénység csökkentésére és a gazdasági fejlődésre a vidéki területeken, valamint az élelmiszerláncok szervezésének előmozdítására és a

kockázatkezelésre a mezőgazdasági ágazatban. Magyarország Kormányának VP-19.1-15. Helyi Fejlesztési Stratégiák elkészítésének támogatás c. felhívásával az volt a célja, hogy az előzetes LEADER Helyi Akciócsoport elismeréssel rendelkező szervezetek elkészítsék a HACS területének Helyi Fejlesztési Stratégiáját. A Kormány a Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki a társadalmi együttműködés erősítése és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelmet, ezen belül a vidéken élők számára a vidéki települések élhetőbbé, vonzóbbá tételét. A HFS intézkedései alapvetően a vállalkozás-és turizmusfejlesztést, foglalkoztatás bővítését, a helyi termék témájú együttműködések, a helyi közösségek támogatását, valamint a fiatalok megtartását és a felzárkóztatást célozzák. Ennek megfelelően a HFS kapcsolódása az alábbiak szerint foglalható össze:

a Rákóczi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája a Vidékfejlesztési Program 6. prioritásához kapcsolódik, melynek átfogó célja a vidéken élők számára a vidéki települések élhetőbbé, vonzóbbá tétele. Ezt a vidéki településeken elérhető szolgáltatások körének bővítésével, színvonalának és hozzáférhetőségének javításával, a szolgáltató kis léptékű infrastruktúra megerősítésével, valamint a lokális együttműködésekben rejlő belső erőforrások kihasználásával tudja elérni. A Vidékfejlesztési Program prioritására tekintettel további cél a munkavállalás, a munkaerő mobilitás feltételeinek javítása, a lokális gazdasági tevékenységek segítése, közreműködés a vidéki szegénység és kirekesztettség oldásában, felzárkóztatás speciális megoldások által. Az HFS továbbá kapcsolódik a 2011-2020 közötti időszakra megfogalmazott Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiához is (NTFS), melynek fő célja a társadalmi kirekesztés, szegénység elleni küzdelem és gazdasági fejlődés előmozdítása vidéken a helyi természeti és humán erőforrásokra és igényekre támaszkodva a HFS-ben megfogalmazottak alapján. A stratégiában tett javaslatok a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek - gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek - hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

Magyarország Kormányának 1184/2013 (IV.9.) határozata alapján elindult a *Bejárható Magyarország Program* (továbbiakban: BMP), mely az egyik legnagyobb potenciállal rendelkező hazai kezdeményezés. A Program a természetjárás legágazóbb körű értelmezésével határozza meg a szabadban megvalósítható, a környezetvédelmet, és honismeretet előtérbe helyező tevékenységeket, és fontosnak tartja - az ezekhez szükséges feltételek javítása mellett - a programnak az oktatásba- és továbbképzésekbe, valamint a turizmus- és gazdaságfejlesztési elgondolásokba történő integrálását is. A Programban szereplő 5 mód (gyalogos, kerékpáros, lovas, vitorlás és túrakenus) segítségével megismerhetők hazánk természeti- és kulturális értékei, a magyar és magyarországi örökséghelyszínek. A Bejárható Magyarország Programnak, mint egységes módszertannal rendelkező, integrált aktív- és kulturális turizmust ösztönző program egyszerre gyakorol kedvező hatást az egyes térségek helyi gazdaságára és társadalmára a turizmussokszorozó hatásának köszönhetően. Gazdasági szempontból a turizmus fejlődése bevétel növekedést eredményez a helyi vállalkozások, illetve a helyi önkormányzatok számára egyaránt. Segíti a helyi vállalkozások fennmaradását, a

tradicionális tevékenységek megőrzését. Piacot jelent a helyi termelés számára, élőlunka igényes iparágként hozzájárul a foglalkoztatottság növekedéséhez, ezáltal jövőképet teremt a falusi térségekben élőknek. Közép- és hosszú távon mérsékeli a vidéki lakosság elvándorlását, mely társadalmi szempontból kulcskérdés. Fentiekből adódóan meghatározó, és egyértelműen kedvező lépés lehet a LEADER program és a Bejárható Magyarország Program stratégiai szintű együttműködése, az együttműködésből eredő szinergiák hatékony kihasználása. A Rákóczi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája alapvetően a térségi adottságokra, lehetőségekre alapozva született meg. Ugyanakkor a magasabb szintű stratégiai dokumentumokhoz való kapcsolása is egyértelműen látható. A Rákóczi LEADER Egyesület a fent említett programokat és intézkedéseket szem előtt tartva alkotja meg Helyi Fejlesztési Stratégiáját, dolgozza ki a térségben felmerülő problémákra választát és intézkedéseit.

A VP prioritásai:

- 1) Tudásátadás és innováció ösztönzése a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben;
- 2) A mezőgazdaság versenyképességének, és életképességének fokozása, innovatív mezőgazdasági technológiák és fenntartható erdőgazdálkodás biztosítása;
- 3) Az élelmiszerláncok szervezésének előmozdítása, beleértve a feldolgozást és a mezőgazdasági termékek marketingjét, továbbá az állatjólét és a kockázatkezelés kérdéseit a mezőgazdaságban;
- 4) A mezőgazdasággal és az erdészettel kapcsolatos ökoszisztémák helyreállítása, megőrzése és javítása;
- 5) Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása és az áttérés támogatása az alacsony széndioxid kibocsátású, valamint az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó gazdaságra a mezőgazdasági, élelmiszeripari és erdészeti ágazatokban;
- 6) A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés a vidéki területeken.

A Helyi Fejlesztési Stratégiánk legfőbb, kézzelfogható forrása az EMVA. Megvalósítása hozzájárul a VP LEADER intézkedésében megfogalmazott célokhoz. Ezek:

- 1) a vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása (helyi termékek és szolgáltatások),
- 2) a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának biztosítása, illetve azok elérésének előmozdítása,
- 3) a vidéki térség, mint vállalkozási tér, lakóhely és turisztikai vonzóképpességének erősítése,
- 4) a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése.

A HFS figyelembe veszi a Vidékfejlesztési Programban és az Útmutató 4. mellékletében javasolt fejlesztési fókuszterületeket. A HFS azon fejlesztései, amelyek megvalósítása az EMVA-n kívüli egyéb forrásból tervezett, az adott forrás keretét adó Operatív Program vagy más forrás (programok) céljainak teljesülését szolgálja és illeszkedik a finanszírozás forrásaként megjelölt beavatkozási terület részletes feltételrendszeréhez. A programok célrendszeréhez való illeszkedés biztosítja az intelligens, fenntartható és inkluzív öt növekedésre vonatkozó uniós stratégiához (EU2020) való hozzájárulást. Az Európa 2020 stratégia prioritásainak és célkitűzéseinek megvalósításában a HFS természetesen részt kíván venni. A LEADER eszközök hasznosítása a

lakosság és szervezetek igényeinek és lehetőségeinek alakítása révén tud befolyást gyakorolni a foglalkoztatási ráta és a képzettségi szint javítására, a K+F kiadások és a megújuló energia részesedésének növelésére, valamint a szén-dioxid kibocsátás csökkentésére. A korai iskolaelhagyás elkerülése, családok szociális helyzetének javításával együtt tervezzük. VP-ben és a mellékletében javasolt fejlesztési lehetőségeket a stratégiánkba beépítjük. Az Európa 2020 stratégiával összhangban az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (KSK rendelet) 11 tematikus célkitűzést határozott meg. A HFS egy-egy célkitűzése közvetlenül vagy közvetetten több prioritáshoz is kapcsolódik.

- 1) Kutatás-fejlesztés és innováció: a HFS közvetett módon célozza a K+F+I erősítését, azonban hosszú távon, közvetett módon elősegíti a kapcsolódó források elérését (pl. EIP Agri csoportok szervezését).
- 2) Információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása: az IKT hasznosítása horizontális elemként jelenik meg a stratégiában VP, EFOP és GINOP forrás felhasználásával.
- 3) KKV-k versenyképességének növelése: A HFS kiemelt célja a térségben működő KKV-k versenyképességének fejlesztése, a helyi erőforrásokra és értékekre építve.
- 4) Alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás: Közösségünk már az előző programozási időszakban is nagy hangsúlyt fektetett a fenntarthatósági szempontokra. Ezt a programot a 2014-2020 közötti időszakban is folytatni kívánjuk, elsősorban a megújuló energia hasznosításának szélesebb körű elterjesztésével.
- 5) Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és - kezelés: a klímaváltozást a stratégia horizontális szempontként veszi figyelembe és elősegíti Programok finanszírozásával történő problémafeltárást és kezelést.
- 6) Környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság: a HFS célul tűzte ki természeti értékeink megőrzését, szemléletformálással és az eddig elért látványos eredmények hasznosításával javítjuk tovább környezetünk állapotát.
- 7) Fenntartható közlekedés és a hálózati infrastruktúrák fejlesztése: a 2007-2013-as programozási időszakban tervezett projekt nem valósult meg, alternatív hajtású járművek elterjesztésének programját együttműködés keretében tervezzük megvalósítani.
- 8) Fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása: a KKV-k versenyképességének fejlesztése elősegíti a foglalkoztatás növelését a térségben. A társadalmi befogadást pedig ösztönzik a hátrányos helyzetű közösségek hosszú távon is fenntartható foglalkoztatásának megteremtését.
- 9) Társadalmi befogadás, a szegénység és megkülönböztetés elleni küzdelem: A HFS több programból tervezi a hátrányos helyzetű közösségek felemelését, fenntartható jövedelemforrásokhoz jutásának segítségét, ezáltal életminőségének és szociális körülményeinek javítását. Célunk elsősorban az EFOP források széles körben való hasznosítása, forrásainak elérésének segítése.
- 10) Oktatás, képzés és élethosszig tartó tanulás: a HFS olyan tudásmegosztási, ismeretátadási hálózat kialakítását tűzi ki célul, amely biztosítja a területünkön élők ismereteinek folyamatos bővítését, élethosszig tartó tanulását a helyi tudásra és értékekre fókuszálva.
- 11) Intézményi képességek fejlesztése és hatékony közigazgatás: a HFS a helyi önkormányzatok és intézmények közösségek érdekében végzett tevékenységének háttér-feltételeinek javítását célozza.

2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A HFS tervezési folyamata a térségben három részre bontható:

1. Tervezést előkészítő szakasz (2015. augusztus)
2. Projektötlet gyűjtés (2015. szeptember)
3. HFS dokumentum készítése (2015. szeptember-2016. április)

A Helyi Fejlesztési Stratégia tervezési folyamat elindításáról először 2015. április hónapban tájékoztattuk a tervezési terület lakosságát. Átláthatósága miatt elkészítettünk egy több oldalas tervezési koncepciót - amelyet vitaindítónak szántunk. Ebben a dokumentumban röviden ismertettük a 2014-2020 tervezési időszak országos prioritásait, a Vidékfejlesztési Program céljait és prioritásait. Majd a dokumentum további részében a Rákóczi LEADER Egyesület - a tervezés során figyelembe veendő - elsődleges szempontjait, és néhány projekttervet, javaslatot tettünk közzé, a helyzetfeltárással és lehetséges változtatással. A dokumentumot átadtuk a településeknek a projektötlet adatlapokkal együtt. Az egyesület méreti miatt a személyes kapcsolatokat részesítettük előnyben. Személyes, kiscsoportos egyeztetéseket, konzultációkat és projektgyűjtő napokat tartottunk meg. Tájékoztattuk tagjainkat a Magyarország Vidékfejlesztési Programjának Európai Unió elfogadásáról. Kidolgoztunk a 2014- 2020 HFS tervezés dokumentumait, információit és az összes kapcsolódó tervezést segítő sablonokat. Projektgyűjtéshez számítástechnikai alkalmazást készítettünk. A hét településhez önkormányzatánál, civilnél és vállalkozóknál havi rendszerességgel több alkalommal több alkalommal tartottunk fórumokat. Így összesen 5 db nagy fórumot tartottunk, ahol átlagosan 10 fő vett részt, akik tartalmas és újszerű javaslataikkal járultak hozzá a Cselekvési Terv kidolgozásához. Két nagy projektgyűjtő rendezvényt tartottunk az inkubátorházban, amelyeken a legtöbbben jelentek meg és a legtöbb projektet gyűjtöttük, így az a legeredményesebbnek mondható. Valamennyi fórumon tájékoztatást adtunk a HFS tervezés menetéről, annak fontosságáról, fontosabb elemeiről. Minden fórumon szóba kerültek az előző tervezési ciklus eredményei az UMVP III-as és IV-es tengelyében eddig elért eredmények. Ismertettük a projektötlet adatlap kitöltésének lehetőségét, amelyre nem csak a fórumokon volt lehetőség, hanem a munkaszervezeti irodában személyes konzultáció keretében is. A fórumokon kívül tematikus műhelymunkanapokat is tartottunk, ahol közvetlenül az érintett célcsoport jelenlétében és javaslataikat figyelembe véve került megtervezésre a HFS Cselekvési Tervében szereplő egy- egy intézkedés. Ugyanakkor elmondtuk, hogy a projektötlet adatlapokat e-mail formában, és postán is meg lehet küldeni. A fórumokon elhangzott javaslatokat összegezve azokat átadtuk a Tervezést Koordináló Csoport részére, mely munkájukat segítette a tervezés ideje alatt. A fórumokon, a közgyűlésen és minden egyéb a lehetőségen felhívtuk a lakosság figyelmét a projektötlet beadásának lehetőségére. Ennek eredményeként a tervezés befejezéséig mintegy 75 db projektötletet gyűjtöttünk össze. A beérkezett ötleteket folyamatosan két lépésben minősítettük, besorolták, összefoglalták, majd a projektötleteket TKCS üléseken meghatározták, hogy mely intézkedéshez javasolják, illetve milyen más Operatív Program adhat teret a fejlesztésnek. A HFS Általános céljainak és Specifikus céljainak meghatározása után a projekteket besorolták az adott célokhoz és ebből alakultak ki azok az intézkedések, melyek a LEADER terv beavatkozási területeit érintik.

Projektek száma településenként és szférák szerint

Település	Közszféra	Civil szféra	Vállalkozói szféra	Összesen
Alsóvadász	3	1	2	6
Aszaló	3	1	4	8
Gesztely	5	3	5	13
Nagykinizs	2	1	1	4
Onga	7	2	4	13
Szentistvánbaksa	2	1	2	5
Szikszó	8	4	11	23
Összesen:				72

A 2014-2020 HFS tervezéshez a Miniszterelnökség részéről nem volt központi, szabályozott ajánlás a Tervezést Koordináló Csoport (TKCS) létrehozására, 8 fővel megalakult 2015-ben a helyi tervező csoportunk. A TKCS tagok képviseletük révén biztosították az egyensúlyt a szférák között, mely szerint a vállalkozói és civil képviselet döntően nagyobb táborot képviselt a csoportban, mint a közszféra. Elsősorban a választott tisztségviselőit javasolta a Közgyűlés a tervezés lebonyolítására, azzal a kitételrel, hogy az egyes intézkedésekhez éljen a helyi megvalósítók és szakemberek bevonásával.

A Tervezést Koordináló Csoport tagjai:

közszféra:

- Sváb Antal Béla - Szikszó Város Önkormányzat
- Simon István- Gesztely Község Önkormányzat

civil szféra:

- Simon Péter Palánta Alapítvány
- Béres Gábor Görögkatolikus Egyház
- Bene Péter Abakus Szakképzőiskola

üzleti szféra:

- Dr. Megyeri Gábor – Megyeri Ügyvédi Iroda
- Bolman Kft – Kiss Xénia

a munkaszervezet részéről a TKCS munkáját segítették:

- Kovács Gábor munkaszervezet vezető
- Szatmári-Stelmach Mariann pályázati referens

A TKCS ülései:

Időpont	Tárgy	Tematika	Jelenlévők
2015.11.10	Megalakulás, helyzetelemzés	Szükségletek és lehetőségek elemzése	TKCS
2015.11.24	Stratégia és intézkedések megfogalmazása	Fejlesztési szükségletek, lehetőségek elemzése, célkitűzések megfogalmazása	TKCS
2015.11.30	Intézkedések lehatárolása	Gazdaságfejlesztési intézkedések	TKCS
2015.12.07	Intézkedések lehatárolása	Turisztikai fejlesztési intézkedések	TKCS
2015.12.11	Intézkedések lehatárolása	Felzárkóztatási intézkedések	TKCS
2015.12.15	Intézkedések egyeztetése	Gazdasági, turisztikai, felzárkóztatási intézkedések egyeztetése	TKCS, Önkormányzatok, Civilszervezetek, Vállalkozások
2015.12.17	Intézkedések lehatárolása	Lokális kötődési, szabad szellemi kapacitás hasznosítási intézkedések egyeztetése	TKCS
2016.01.06	Intézkedések lehatárolása	Együttműködési és kommunikációs intézkedések egyeztetése	TKCS
2016.01.19	Intézkedések egyeztetése	Lokális kötődési, szabad szellemi kapacitás hasznosítási intézkedések egyeztetése	TKCS, Önkormányzatok, Civilszervezetek, Vállalkozások
2016.01.27	Intézkedések egyeztetése	Együttműködési és kommunikációs intézkedések egyeztetése	TKCS, Önkormányzatok, Vállalkozások
2016.02.08	Intézkedések egyeztetése	Együttműködési és kommunikációs intézkedések egyeztetése	TKCS, Önkormányzatok, Civilszervezetek, Vállalkozások
2016.02.17	Pénzügyi tervezés	Pénzügyi terv elkészítése	TKCS
2016.02.29	Intézkedések egyeztetése	HFS tervzet egyeztetése	TKCS, Önkormányzatok, Civilszervezetek, Vállalkozások
2016.02.23	HFS tervzet egyeztetése	HFS tervzet előkészítése közgyűlésre	TKCS

A TKCS tagjai olyan személyek lettek, aki ha a közösségi tervezésben nem is legnagyobb jártassággal rendelkeznek, de mindenképpen kiemelkedő közösségi munkájuk révén a lakosság elismerését vívták ki. A TKCS tagjai között olyan szakemberek vettek részt, akik mint területfejlesztési szakértők sok modell program

elkészítésében vettek részt. A Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Marketing Intézet térségünkben élő Igazgatója és egyik munkatárs együttműködő szakértőként vett részt a HFS tervezésben. Ez jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a belső szellemi tőke fejlesztésén túl a külső szellemi tőke beáramlására is szüksége van a térségnek. Az Egyesület képviselőjét a tervezésben nem csak kizárólag a Tervezést Koordináló Csoport tagjain keresztül valósítottuk meg, hanem a tervezés nyitottsága és átláthatósága igazolható azáltal, hogy minden szektorból, különösen figyelmet fordítva a roma, pro roma, kisebbségi önkormányzatok részvételére. Az Akciócsoport állandó népességének jelentős része él a 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet besorolásáról szóló kedvezményezett járás és/vagy a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23.) Korm.rendelet kedvezményezett település területén, ezért a térségben működő a társadalmi kirekesztéssel veszélyeztetett csoportok vezetőivel egyéni konzultáció keretében gyűjtöttünk ötleteket. Törekedtünk arra, hogy a csoportokkal való konzultáció minél operatívabb legyen és általában a célcsoportok környezetében kötetlen beszélgetés formájában gyűjtöttünk információkat a HFS elkészítéséhez.

Hátrányos helyzetű és rászoruló csoportok bevonása a tervezési folyamatba:

A Palánta Alapítvány koordinátora, a helyi közösségalapú fejlesztéseken alapuló „EU forrásokkal a romák integrációjáért” programon keresztül tájékoztatta a munkaszervezetet a térség elképzeléseiről, melynek támogatását és előnyben részesítését a 2014-2020-as időszakban is fontosnak tartja. A Helyi Fejlesztési Stratégia készítésébe a roma szervezetek a kisebbségi önkormányzaton keresztül és közvetlen beszélgetéseken keresztül lettek bevonva tájékoztatta. Az Összefogás Abaújtért Egyesület képviselője, aki a stratégia tervezése során javasolta, hogy a térség egyik legnagyobb problémái között szerepel a magas roma népesség egyes településeken, mely párosul a szociális hátrányokkal, valamint az alacsony iskolai végzettséggel. A térség társadalmi, gazdasági fejlesztéséhez nélkülözhetetlen ezen népcsoportok bevonása a különböző fejlesztési programokba. A térségben működő roma szervezetek részére nyújtott segítséget a projektötletek megfogalmazásában. Szirom Roma Nők Egyesületének képviselője a hátrányos helyzetű roma lakosság foglalkoztatását helyezi előtérbe. Személyes beszélgetések kapcsán a jelenleg is működő roma programokhoz kapcsolódóan gyűjtött projekt ötleteket. A Karitatív Alapítvány képviselője, tájékoztatott projektötleteiről, mely szerint a sérült, fogyatékkal élő emberek bevonását tervezik a programjaikban. Az Egyesület elképzelése, hogy a kreatív közösségek támogatása és innovatív programok megvalósítása intézkedésekben megfogalmazott célokhoz fog pályázatokat benyújtani. A térségünkben alakult TOP tervezéshez kapcsolódó szakmai koordináló nonprofit szervezetek is aktívan segítették a lehatárolások miatt a tervezést. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Fejlesztési Ügynökség munkatársai is segítséget nyújtottak a tervezést koordináló csoport tagjai részére, hogy a HFS céljainak meghatározásánál építsék be a megyei koncepciót is. A GINOP és EFOP programokban jártas szakemberek szintén segítették a TKCS munkáját, hogy a Magyarországon körvonalazódó pályázati felhívások és az elfogadott Operatív Programok egymásra épülésében a LEADER

források hogyan nyújthatnak segítséget, kiegészítő jelleget. A tervezésnél az összes Operatív Programon túl a Bejárható Magyarország Program stratégiáját is figyelembe vették, mely kedvező lépést jelenthet a LEADER program együttműködéseinek folytatásaként. Az MNVH részéről a területi referens folyamatosan érdeklődött a HFS tervezés üteméről és részt vett egy-egy fórum alkalmával, ahol a Vidékfejlesztési Program időszerűségéről tájékoztattott bennünket.

A Rákóczi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiájának tervezésének a közösségi bevonási módjainak leírása:

I. Községi beszélgetések

- A Rákóczi LEADER Egyesület településein a meghirdetett nyilvános fórumokon ismertetésre kerül a közösségi tervezése módszere
- Felkérés a kreatív, elemző, együttműködő és „tulajdonosi” együttműködésre
- Helyi elemzés generálása, mindenki számára megfelelő megoldás azonosítása
- Érintettek összehozása, párbeszéd generálása
- Helyiek közötti kompromisszumok, legjobb megoldások, innovatív ötletek megtalálása, ezek dokumentálása.

II. Tervezési alkalmak

- Az összegyűjtött anyagok szakmai ismérveknek való megfeleltetése.
- A megfeleltetett anyagok halmozása, összegzése.

III. Munkamegosztás

- Feladatok felosztása

IV. Visszacsatolás

- Visszacsatolás az érintetteknek

V. Közös döntések

- Döntési javaslat előkészítése
 - Elnökségi egyeztetés, tárgyalás
- Községi döntés

VI. Közös értékelés

- Közös értékelés az érintettekkel

Az egyesület tagjainak cselekvő közreműködését elősegítendő akcióterv készült a minél szélesebb nyilvánosság mozgósítása érdekében. Az elmúlt év végén a tagjaink településein helyi fórumokat szerveztünk a lakosság, az önkormányzata, a vállalkozások és a civil szervezetek részére. A fórumokon ismertettük a HFS keretein belüli lehetőségeket és azok az egyéb programokhoz csatlakozási lehetőségeit. A helyszíneken a közösen kitöltött projektgyűjtő adatlapok és a későbbiek folyamán személyesen, elektronikus- és postai úton begyűjtött igények képezik a HFS tervezés alapját. Az igények az álmotól a már indítható valóságos projektötletig széles skáláját mutatta. A beadott projektötlet, fejlesztési igények, elképzelések érintik a település csatlakozva az operatív programok fejlesztési lehetőségeit is. A HFS kidolgozásához kapcsolódó feladatokat a LEADER Egyesület munkaszervezetének munkatársai végzik. A munkájuk során szükség szerin szakértőket vontak be. A munkaszervezet a szükségletek feltárásában és a megoldási javaslatokban kértük az érintett területen élőket. Külön figyelmet fordítottunk a területünkön nagyszámú hátrányos helyzetű

csoportok bevonására. Egyeztettünk a területen lévő a hátrányos helyzetűeket képviselő szervezetekkel a programokban történő minél nagyobb számú részvételre. A tervezési folyamat teljes időszakában az egyesület adottságaiból következően a minél szorosabb személyes együttműködésre törekedtünk. A hangsúly a személyes együttműködésen volt, melynek témái a kezdeti szakaszban a HFS elkészítésének folyamata, a fejlesztési elképzelések operatív programokhoz történő illeszkedésének feltérképezése volt és várhatóan lesz is. A 2015 novemberében elfogadásra került a munkaszervezet SZMSZ. 2016 márciusában a HFS tervezet került megismertetésre. továbbá a rendelkezésre álló LEADER fejlesztési forrás felhasználására kidolgozott intézkedéseket. A stratégia tervezetének megvitatására és elfogadására az Egyesület 2016. április hónapban megrendezendő rendkívüli közgyűlésén kerül sor, ezt követően az okmányt az Irányító Hatósághoz nyújtja be a munkaszervezet.

3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

Földrajzilag Magyarországon, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében hat települése a Szikszói egy települése pedig a Miskolci járásban. A helyi akciócsoport földrajzilag összefüggő területen, egymással szomszédos vidéki települések összefogásaként alakult meg, azzal a feltétellel, hogy gazdaságilag és szociálisan homogén egységet alkotnak. A térséget társadalmi, gazdasági szempontból elmaradott, magas munkanélküliséggel sújtott települések alkotják. A térségben, annak adottságait tekintve a mezőgazdaság jelentette a fő megélhetési formát. A piacok beszűkülésével a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya mára erőteljesen lecsökkent. Az ipar sem rendelkezik nagy foglalkoztató szereppel a térségben, bár néhány településen kisebb üzemek megtalálhatóak. Miskolc közelsége munkavállalás, vállalkozói piac szempontjából kedvező lehetőséget nyújt, ugyanakkor a nagyszámú szakképzetlen munkaerő számára jelenleg nem jelent valós esélyt. A 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet értelmében a Szikszói járás komplex programmal fejlesztendő terület, amely a Rákóczi LEADER által lefedett terület 86%-a. Onga a Miskolci járásban. A térséget társadalmi, gazdasági szempontból elmaradott, magas munkanélküliséggel sújtott települések alkotják. A térség jellemzően aprófalvas szerkezetű, Szikszó és Onga városokkal. A térséget átszeli át a 3-as főút, a térségen belüli forgalomban azonban a szerepe elenyésző. A belső forgalmat harmadrangú, illetve helyi utak bonyolítják le. Túraútvonalak alig, és pihenőhelyek nincsenek kialakítva. Nincsenek tanösvények, az értékeket bemutató táblák. A térségen belül a jelenleg működő vállalkozások piaci helyzete jelentős mértékben romlott, a nagy létszámot foglalkoztató üzemek nagy része megszűnt, vagy átalakult. A térségben jelenleg működő ipari park van, de beruházók hiányában még nincs térségi foglalkoztatást jelentősen meghatározó ereje. A szabályt erősítő kivétel a HELL Energy Drink vállalat. A települési önkormányzatoknak napjainkban jelentős foglalkoztatói szerepe van a Rákóczi LEADER működési területén. A térség lakossága jellemzően elöregedő, a kvalifikáltabb fiatalok a képzettségük megszerzése után a térségből elvándorolnak. A térségben magas a roma népesség aránya (a hét település átlagában 21,5%-os), amely együtt jár az alacsony státuszú népesség magas koncentrációjával, és így a gettósodó folyamatok erősödésével is. A gettósodó települések a térség északi

területén már egybefüggő térséget alkotnak. Ezen településeket szelektív migráció sújtja: a fiatal, aktív, képzett lakosok elvándorolnak és a helyben maradt népesség társadalmi összetétele tovább romlik. A helyben maradó aktív korú népességének elhelyezkedési esélyei minimálisak annak következtében, hogy jellemzően képzetlenek, munkakultúrájuk hiányos (már egynél több generáció nőtt fel úgy, hogy soha nem dolgozott), amit még tovább nehezít, hogy a térség gazdasági helyzete rossz és munkakínálata is minimális. Szinte egyedüli lehetőségük a foglalkoztatásra a közfoglalkoztatás, aminek aránya a térségben az országos átlagot többszörösen haladja meg. Az itt élő lakosok, családok jövedelmi bevételeinek döntő többségét a gyermekek után járó támogatások és segélyek teszik ki. A roma népesség hagyományosan magas születésszámának hatására magas a gyermekkorúak aránya (egyes településeken a népesség több mint egynegyede gyermek), akiknek esélye a felemelkedésre - követendő minta, illetve a lehetőségek hiányában - alig-alig van. Nagy valószínűséggel rájuk is a képzetlenség (a Rákóczi LEADER működési területén az átlagos iskolázottsági szint: 8,3 osztály), fiatalkori családalapítás és a munkanélküliség vár. Az alacsony foglalkoztatási szint (a munkanélküliségi ráta 18-59 évesek között átlagban 24,7%), az alacsony jövedelem és magas gyermekszám következtében a térségben nagyon magas a települések szegénységi kockázata. Az életkörülmények rosszak, a lakások komfortfokozata minimális, az infrastrukturális hálózatokhoz való csatlakozás alacsony, amit nemcsak a kiépítettség hiánya, de a rácsatlakozás anyagi terhei is indukálnak. Problémát jelent, hogy a kistelepülések ellátórendszere hiányos, a központi település(-ek) intézményeit és szolgáltató egységeit az elérhetőségi nehézségek és a lakosság alacsony jövedelmi helyzete miatt az itt élők korlátozottan tudják csak igénybe venni. A Rákóczi LEADER Egyesület tagjai és munkatársai a helyi akciócsoport területén korábban megvalósult és folyamatban lévő beruházások megvalósítása során megszerezte azt a tudást és szakértelmet, ami ahhoz szükséges, hogy egy ilyen - a térségek gazdasági élete szempontjából rendkívül fontos - térségfejlesztési stratégia megvalósításának szakmai koordinációját lebonyolítsa. Az Egyesület elnöksége, munkaszervezete, tagsága aktívan részt vett az elmúlt évek során a fejlesztések megvalósításában, számos fórum, szakmai rendezvény alkalmával nyílt lehetőség a tapasztalatcserére. Az egyes pályázatok előkészítése, megvalósítása során felmerülő szakmai kérdésekkel elsődlegesen az jelenlegi munkatársainkhoz (akik korábban a megyei és regionális fejlesztés területén dolgoztak) fordultak a térségi szereplők. A Rákóczi LEADER Egyesület rendelkezésére áll a háttértudás ahhoz is, hogy a projektek kivitelezése során jelentkező különböző szakértelmet igénylő munkafolyamatok (projektmenedzsment, támogatási kérelmek összeállítása, pénzügyi kifizetési kérelmek összeállítása, helyszíni ellenőrzés stb.) biztosítottak legyenek. A települések és a Rákóczi LEADER Egyesület közötti **együttműködés** összetartó erejét az is bizonyítja, hogy a korábbi LEADER egyesületekből kiválva jelezték együttműködési szándékukat a térségi szereplővel. A térségek közötti együttműködés célja új innovatív megoldások keresésének ösztönzése a vidéki térségek problémái és fejlesztési lehetőségei összefüggésében. További cél a helyi szereplők térségen kívüli kapcsolatrendszerének és a nemzetközi szerepvállaláshoz szükséges kompetenciáinak fejlesztése, új tudás bevonása az együttműködésben résztvevő vidéki térségekbe.

A HACS-ok bevonása az EMVA térségek közötti együttműködés jogcímre a megvalósítás szempontjából hasznos (szakmai menedzsment), hiszen szakmai tapasztalattal rendelkezünk mind a pályázat előkészítése, mind pedig a kifizetési kérelem összeállítása terén. Nemzetközi együttműködés terén jó gyakorlat a korábban megvalósított határon átnyúló programok. Az együttműködés elengedhetetlen feltétele a közvetlen tudásátadás, valamint a kapcsolat- és hálózatépítés mintáinak bemutatása. Az együttműködési projektek nem korlátozódhatnak kizárólag tapasztalatcserére, azoknak minden esetben olyan tárgyasult, vagy immateriális eredménye kell, legyen, amelynek létrejöttéhez az együttműködésben résztvevő partnerek mindegyike bizonyíthatóan hozzájárult, illetve eredményeiből minden partner részesül. A térségben rendezett kulturális rendezvényekhez az egyesület szervesen kapcsolódik és LEADER célterület keretében konkrét intézkedést határoz meg részükre. A Rákóczi LEADER Egyesület a nagyobb léptékű, több település lakóit vonzó kulturális rendezvények, programok szervezésére, nemzetiségi hagyományok bemutatására is megfelelő gyakorlattal rendelkezik. Az egyesület tevékenységével aktívan hozzájárul a vidéki élet élhetőbbé tételéhez, a megszerzett tudás és jó gyakorlat helyi szinten történő alkalmazásához. A térség fejlődésében a helyi termék kiemelkedő jelentőségű. A helyi partnerség jegyében fontos szempont a közszféra, a vállalkozói sféra és a civil sféra megfelelő arányának kialakítása. A három sféra együttműködése először teljesedett ki ilyen nagy arányban a tervezés során. Mivel a HACS és a munkaszervezet működésében fontos társadalmi szempontnak tartjuk az alulról jövő kezdeményezések felkarolását, a helyi lakosság aktivizálását és bevonását a fejlesztési folyamatokba, a kapcsolatteremtést és kapcsolatrendszer, illetve együttműködés kialakítását a vidéki térségek között a megszerzett tudás és tapasztalatok közös hasznosítása végett, a helyi partnerséget erősítő innovációk kifejlesztését vagy adaptálását, a kezdetektől igyekszünk munkakapcsolatot kialakítani a térségben működő más fejlesztő szervezetekkel.

A Rákóczi LEADER Egyesületnek az illetékességi területen lévő önkormányzatokkal, egyházakkal, civil szervezetekkel, vállalkozókkal, helyi termelőkkel, a helyi lakosokkal és számos szakmai partnerszervezettel összefogva fő célunk a közösségi gondolkodás erősítése, a helyi termékek, szolgáltatások valamint a turisztikai kínálat minőségi fejlesztése és népszerűsítése. Ezt erősítheti az egyesületi tagok, szakmai partnerek segítségével megvalósuló több közös, átfogó program, projekt megvalósítása. Jelen stratégia céljainak megvalósítására az erőforrások több oldalról állnak rendelkezésre. Igyekezünk a személyes kapcsolatainkat és partneri kapcsolatainkat a térségben kamatoztatni. Meg kell teremtenünk az együtt gondolkodást és a tevékenységek összehangolását. Elmondható, hogy az aktivitás mértéke a települések nagyságával fordítottan arányos volt. A kisebb településeken rendezett fórumokon sokkal nagyobb számmal jelennek meg a helyi szereplők és aktivitásuk is erőteljesebbnek bizonyult. Sajnos a településeken és a térségben létező széthúzó erők erősebbek, mint az összekötő kapocs, hiányzik egy olyan vezető és összekötő kapocs, amely meghatározó szerepet játszik a térségi szereplők összekovácsolásában. A LEADER terv kidolgozása során figyelmet fordítottunk arra, hogy szakmai szervezetek véleményét előzetesen kérje meg a pályázó a projekt elképzeléséhez kapcsolódóan. A fentiekén túl még további szakmai partnerek, szakértők nyújtanak segítséget a vidékfejlesztési munkakülönböző területein, mint pl: turizmusfejlesztés, kereskedelem, vendéglátás, falusi

turizmus, kommunikáció, adózás.

4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

4.1 Helyzetfeltárás

Térszerkezeti adottságok:

Földrajzilag Magyarországon, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében hat teljes területtel jogosult települése a Szikszói egy teljes területtel jogosult települése pedig a Miskolci járásban, területileg egybefüggően 157,89 km²-en helyezkedik el, támogatásra jogosult 17007 fővel. A 290/2014. (XI. 26.) Kormányrendelet alapján a terület túlnyomó részét képező szikszói járás a táblázat 15. sora értelmében komplex programmal fejlesztendő járás.

Települések és adataik:

Település	Jogállása	Területe km ²	Lakossága fő	Járás	Kedvez- település	Jelentős munka nélküliséggel súlytott	Lakos sági %
Alsóvadász	község	23	1498	Szikszói	Igen	Igen	8,81
Aszaló	község	25	1834	Szikszói	Igen	Igen	10,78
Gesztely	község	29	2782	Miskolci	Nem	Igen	16,36
Nagykinizs	község	7	345	Szikszói	Igen	Nem	2,03
Onga	Város	31	4778	Miskolci	Nem	Igen	28,09
Szentistván	község	7	256	Szikszói	Igen	Nem	1,51
Szikszó	Város	36	5514	Szikszói	Nem	Nem	32,42

A Rákóczi LEADER Egyesület működési területe a térség három kistáj területén foglal helyet. Ezek a Cserehát dombvidék, Hernád folyó völgye és a Szerencsi dombvidék részei, valamint a Cserehátra terjed ki. A térség az Szikszói és a Miskolci járásokhoz kapcsolódó hét települést foglal magába. A Helyi Akciócsoport működési területe: 157,89 km², teljes területtel jogosult települések száma 7, külterülettel jogosult települések száma 0, támogatásra jogosult lakónépesség: 17007 fő (Forrás: <https://www.teir.hu>). A Rákóczi LEADER területéhez tartozó minden település 10.000 fő alatti. A földrajzi homogenitáson kívül a településeket történelmi és gazdasági adottságok kötik össze. A területhez két város kapcsolódik szorosan: Szikszó (5514 fő) és Onga (4778 fő). A térséget java részt aprófalvak alkotják. Egy településnél a lakosság még a 300 főt (256 lakos) 1,51%, egynél pedig a 400 főt (345 lakos) 2,03% sem éri el. Két település 2000 fő alatti (1498 lakos, 8,81% és 1834 lakos, 10,78%). Egy település 3000 fő alatti (2782 lakos, 16,36%). A térség hazánk legelmaradottabb régióinak egyike. A hátrányos helyzet a munkanélküliség kirívóan magas arányában, a népesség előregedésében, az alacsony iskolai végzettségben, a képzett fiatalok elvándorlásában, a roma népesség 22%-os átlagos - ezen belül egyes településeken, a 18 éven aluliak aránya 74,6%-ot is eléri - arányában, a gazdaság alacsony teljesítő képességében és az életkörülmények más térségekhez viszonyítva jelentős elmaradásában nyilvánul meg. A fejlesztések mentén a területileg kiegyenlített tervezés és megvalósítás szempontjából

meghatározó még az is, hogy a 290/2014. (XI.26.) Kormány rendelet alapján a terület jelentős részét képező szikszói járás a táblázat 15. sora értelmében komplex programmal fejlesztendő járás, míg a miskolci nem besorolt járás. Alsóvadász társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel sújtott település. Aszaló társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel sújtott település. Gesztely társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból nem kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel sújtott település. Nagykinizs társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel nem sújtott település. Onga társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból nem kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel sújtott település. Szentistvánbaksa társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel nem sújtott település. Szikszó társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból nem kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel nem sújtott település. A térség elérhetősége az országos átlaghoz hasonló, így átlagosnak nevezhető. A települések elérhetősége azonban meglehetősen vegyes. Míg a 3-as főközlekedési út, valamint a Hidasnémeti vasútvonal Szikszón és Aszalón keresztül, valamint Kiskinizs mellett közlekedik, a 37-es főút Gesztely mellett halad, így ezeknek a településeknek az elérhetősége, megközelíthetősége jó, ugyanez mondható el Onga városáról is, amely, mind a 3-as, mind a 37-es fő utakról közelíthető meg. Ezzel szemben a térség északi településeinek elérhetősége meglehetősen nehézkes, északi irányban nem vezet fő közlekedési út, megközelítésük csak alsórendű utakon lehetséges, a ritka buszjáratok miatt nagy szükség van a települések saját falubuszaira, illetve a saját gépjárművekre. A csökkenő forgalom ellenére a vasút fontos szerepet tölt be a térség életében és a jelentősége a határ menti kapcsolatok fejlesztése és a környezetvédelmi követelmények erősödése esetén tovább növekedhet. A 2013-as adatok értelmében a megyeszékhelyig történő érkezés esetében a leggyorsabb út hossza 29 perc, míg a leggyorsabb út hossza az autópálya csomópontig 26,5 perc. A járásközpontig történő eljutás viszonylag rövid időnek mondható. Közlekedés-földrajzi szempontból a járás települései közül így pusztán azon települések helyzete kedvező, amelyek a 3-as és a 37-es számú főút mentén fekszenek. Azokon a településeken figyelhető meg magasabb népességszám, vagy kiterjedtebb gazdasági-közzolgáltatási potenciál, amelyek közvetlenebb csatlakozással rendelkeznek ehhez a főúthoz. Így számos településen közlekedési és információs elszigeteltség jellemző. Szikszó járási központ mivoltából fakadóan több, a vonzáskörzetére kiható feladatot lát el, viszont megyei és régiós feladatai nincsenek. A település alapvető közszolgáltatásai, pl. bölcsőde, óvoda, általános iskola, középfokú oktatás, nappali szociális ellátás, egészségügyi alapellátás, kulturális, közművelődést, szabadidősportot szolgáló létesítmények a Rákóczi LEADER területén élők többségének is szolgálnak, valamint néhány alapvető és néhány magasabb szintű közszolgáltatás az oktatás a kulturális élet terén, (könyvtár, művelődési központ), magasabb szintű egészségügyi és fekvőbeteg ellátás, nagyobb területre kiterjedő szervezetek (bírószék, hegyközség) sport és rekreációs szolgáltatások, speciális kereskedelmi szolgáltatások (pl. gyógyszertár), civil szervezetek. Jelentős szerepet kap és az elkövetkező időszakban kaphat a térség munkaerő piaca az ipari parkok (meglévő és az oda települő Tokaj-i) területére betelepülő vállalkozások foglalkoztatása révén. A megyeszékhely közelsége jelentős hatással van a képzett munkaerő elvándorlására (a lakás árak nagyon alacsony szintje), és a munkaerő ingázásra, ezzel

hozzájárul a térség munkaerőpiacának romlásához. Szlovákia közelsége, különös tekintettel a Kosice- és a Kenyhec-i Ipari Parkra szintén negatív hatással van a Rákóczi LEADER Egyesület és környékének munkaerő piacára. Ez a tendencia felerősödött a Kenyhec-et és Abaújvárat összekötő híd megépítésével.

Alsóvadász egy község Magyarország északkeleti részén, Borsod-Abaúj-Zemplén megye Szikszói járásában. A Cserehát dombvidék déli részén terül el. Miskolctól északkeleti irányban kb. 25 kilométerre fekszik. A terület az őskor óta lakott. Ezt bizonyítja a 70-es években megtalált kőbalta, amely jelenleg a miskolci Herman Ottó Múzeumban tekinthető meg. A településeket - Alsóvadászt, Jánosdot és Vízvölgyet - az Aba nemzetség hozta létre a honfoglalás után (11. század). Alsóvadászt 1317-ben említik, először Vadaz néven. Megközelíthető közúton a 3 számú főútról letérve alsóbbrendű úton. A településen a lakosságnak 58,4%-át magyar, a 41,6%-át cigány származású emberek alkotják. A 18 év alatti roma gyerekek aránya 74,6%. Környező települések Aszaló, Halmaj, Hangács, Homrogd, Kázmárk, Léh, Monaj, Nyomár, Sajósenye, Szikszó, a legközelebbi város Szikszó (5 km). Munkanélküliségi ráta a 18-59 évesek között 24,3%. Átlagosan elvégzett osztályok száma: 7,5-8,0. Szegénységi kockázati kód (1-10) 10.

Aszaló egy község Borsod-Abaúj-Zemplén megye Szikszói járásában. Miskolctól 18 kilométerre, északkeletre a Hernád völgyében található. Közúton elérhető a 3-as főúton; vonattal a Miskolc-Hidasnémeti vasútvonalon. Első okleveles említése 1275-ből származik, Ozalou néven. Már a középkorban jelentős volt szőlő- és bortermelése, lovai és méhészete. 1553-ban I. Ferdinánd elzálogosította. Később a nagyváradai káptalan birtokába került. A hol Borsod hol Abaúj megyéhez tartozó településen többször is tartottak megyegyűlést. A 16. század második felében már fiú- és lányiskola is volt Aszalón. 1824-ben és 1854-ben tűzvész pusztította el a község legnagyobb részét, de mindkétyszer újjáépítették. 1960-as években légvédelmi tüzérségi rakétabázis és honvédlaktanya épült a területén, de az 1980-as években bezárták. A település lakosságának 76,9%-a magyar, 23,1%-a pedig cigány származású. A 18 év alatti roma gyerekek aránya 51,5%. Környező települések: Alsódobsza, Alsóvadász, Halmaj, Hernádkércs, Kázmárk, Kiskinizs, Nagykínizs, Sóstófalva, Szentistvánbaksa, a legközelebbi város Szikszó (5 km). Munkanélküliségi ráta a 18-59 évesek körében 23,9%. Átlagosan elvégzett osztályok száma: 8,0-8,5. Szegénységi kockázati kód (1-10) 10.

Gesztely község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Miskolci járásban, Miskolctól 15 kilométerre, keletre, a 37-es főút közelében. Közúton elérhető a 37-es főúton érhető el. A környék már az őskorban is lakott volt. A falut 1219-ben említik először, Gesztel néven, az egri káptalan birtokaként. A mohácsi csata után a törökök kifosztották. Később a tokaji uradalom része lett. 1585-ben már mezővárosként említik. A település lakosságának 95%-a magyar, 5%-a cigány nemzetiségűnek vallja magát. Környező települések: Hernádkak (1 km), Onga (5 km), Sóstófalva (7 km), Újcsanálós (6 km), a legközelebbi város: Felsőzsolca (10 km). A település lakosságának 75,4%-a magyar, 24,6%-a cigány nemzetiségűnek vallja magát. A 18 év alatti roma gyerekek

aránya 57,0%. Munkanélküliségi ráta a 18-59 évesek között 12,5%. Átlagosan elvégzett osztályok száma: 8,5-9,03. Szegénységi kockázati kód (1-10) 8.

Nagykinizs község Borsod-Abaúj-Zemplén megye Szikszói járásában, Miskolctól 31 kilométerre, északkeletre. Megközelíthető a 3 számú főútról Halmajnál letérve alsóbbrendű úton. Az Árpád-kori Nagykinizs és Kiskinizs [Kinizs] (Váras-) nevét 1245-ben IV. Béla király oklevele említette először, Kenys formában. A két Kinizs falu a Hernád két oldalán alakult ki. Az egyik Kinizs abaúji várbirtok volt, a másik a Kinizs nemzetség fészke volt, sorsuk azonban egymástól elválaszthatatlan volt. Környező települések Alsódobsza, Aszaló, Csobád, Felsődobsza, Halmaj, Hernádkércs, Ináncs, Kiskinizs, Megyaszó, Szentistvánbaksa, a legközelebbi város: Szikszó (15 km). A település lakosságából a népszámláláskor senki sem vallotta magát más nemzetiségűnek, mint magyar. A tényleges adatok alapján a lakosság összetétele: 73,7 % magyar 26,3% roma nemzetiségű. A 18 év alatti roma gyerekek aránya 45,0%. Munkanélküliségi ráta 18-59 évesek között 24,7%. Átlagosan elvégzett osztályok száma: 7,5-8,0. Szegénységi kockázati kód (1-10) 10.

Onga város Borsod-Abaúj-Zemplén megye Miskolci járásában, Miskolctól 10 kilométerre, keletre. Megközelíthető a 3 és 37 főutakról alsóbbrendű úton. Onga az őskortól lakott település. Jelentősek a faluban talált bronzkori régészeti leletek. A község első név szerinti említése 1222-ből ered. A közigazgatási és igazságügyi miniszter javaslatára 2013. július 15. napján városi címet kapott. A település lakosságának 83%-a magyar, 17%-a cigány nemzetiségűnek vallja magát. Környező települések Alsózsolca, Arnót, Felsőzsolca, Gesztely, Hernádkak, Hernádnémeti, Sajópálfala, Sóstófalva, Szikszó, Újcsanáros, a legközelebbi város: Felsőzsolca. Munkanélküliségi ráta 13,93%. Átlagosan elvégzett osztályok száma: 8,5-9,03.

Szentistvánbaksa község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Szikszói járásban. Szerencstől északnyugatra, a Hernád bal partján, Nagykinizs déli szomszédjában fekvő zsáktelepülés. Megközelíthető a 3 és 37 főutakról alsóbbrendű utakon. Nevét 1262-ben említették először az oklevelek, Baxaként. A település lakosságának 94%-a magyar, 6%-a cigány nemzetiségűnek vallja magát. A 18 év alatti roma gyerekek aránya 20,0%. Környező települések: Alsódobsza, Aszaló, Csobád, Felsődobsza, Halmaj, Hernádkércs, Kázmárk, Kiskinizs, Megyaszó, Nagykinizs, legközelebbi város Szikszó (15km) Munkanélküliségi ráta a 18-59 évesek között 25%. Átlagosan elvégzett osztályok száma: 8,0-8,5. Szegénységi kockázati kód (1-10) 10.

Szikszó város Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. A Szikszói járás központja. Miskolctól 17 km-re található. Megközelíthető a 3 számú főúton és a Miskolc-Hidasnémeti vasútvonalon. Szikszó Borsod-Abaúj-Zemplén megye kisvárosa. A Hernád völgyének déli kapujában, két természeti kistáj határvonalán fekszik. Nevét minden bizonnyal szikes talajáról kapta. Itt található a Hernád 8 kilométeres széles völgye a Cserehát dombvidékével. Nagyközségi rangot legutóbb 1970-ben kapott, ismét várossá 1989. március 1-jén nyilvánították. A település lakosságának 88,3%-a magyar, 11,7%-a cigány nemzetiségűnek vallja magát. A 18 év alatti roma gyerekek aránya 18,7%. Környező települések: Alsódobsza, Alsóvadász, Aszaló, Halmaj, Onga, Sajópálfala, Sajósenye, Sajóvamos, Sóstófalva, Szentistvánbaksa. Munkanélküliségi ráta a 18-59 évesek között 14,7%. Átlagosan elvégzett osztályok száma: 8,5-9,03. Szegénységi kockázati kód (1-10) 7.

Környezeti adottságok

Éghajlata mérsékelt hűvös, mérsékelt száraz. Erdősültsége alacsony. Jellemző ásványkincs az Aszaló és Alsóvadász térségében megjelenő jó minőségű homok, sóder és betonkavics. Alsóvadász és Szikszó térségében meleg víz található, Szikszón 42°C-os vizet szolgáltató termálkút üzemel. A térségben több növényritkaság és védett növény, illetve állat fordul elő. Az Egyesület településeinek mindegyike hegy és dombvidéki településnek számít. Ugyanakkor Szikszótól délre már az Alföld síkja kezdődik. A térség tehát az Északi Középhegységben helyezkedik el, de annak déli vége határos a Magyar Alföld síkjával. Ez a kettősség jellemző a térség viszonyaira. Domborzati viszonyait tekintve végül is a térség három kistáj területén foglal helyet. Ezek a Cserehát dombvidék, Hernád folyó völgye és a Szerencsi dombvidék részei. A Cserehát hegyvonulatainak és a Hernád völgyének találkozásánál, Abaúj kapujában helyezkedik el Szikszó városa, nyugatról és észak-nyugatról a Magyar-hegy, keletről pedig a Hernád határolja 3,620 hektáros területét. Déli határát az Újfalusi part képezi, de itt húzódott az egykori Borsod és Abaúj vármegyék mezsgyéje is. Nevét általában a Szikaszó formára szokták visszavezetni, amelyet szikes talajáról kaphatott, ily módon a Szikszó név jelentése: szikes völgy. Termőterületeinek egy része a Cserehát-domság, míg másik része a Hernád-völgyben terül el. Mezőgazdasági művelésre kiválóan alkalmas, átlagosan 22 aranykoronás földek találhatók itt. Szikszó határában nagy hagyományai vannak a szőlőtermesztésnek. A szőlőskertek jelentős területeit foglalják el a környező lejtőknek. A Hernád menti táj felszíne kevésbé változatos, csak a folyó bal partján tagolják lankás lejtők. A Hernád teraszain a talajok jobb minőségűek, átlagos aranykorona értékük 17-18 körüli. Az erdőterületek kevésbé jellemzőek. A cserehát-i kisebb erdőfoltokban elsősorban a tölgy és az akác jelenik meg. A Hernád-völgyben az erdőszültség igen alacsony (2-3 %). Az erdők az ártéri részekben találhatók, jellemző fáik a nemes nyár és a fűz. Az ártéri liget erdők, nedves rétek számtalan botanikai és zoológiai értéket rejtnek, ezért védeltségük helyenként indokolt lehet. A város északi részét érinti a Vadász - korábbi nevén: Mánta - patak, amelyik szeszélyes vízjárásával számtalan nehézséget okozott már a lakóknak: 1787, 1845, 1913 azok az évek többek között, amikor a patak kilépett a medréből és elmosott több száz házat. Legutóbb 1963 tavaszán öntött ki, ekkor mélyítették, és kövezték ki a meder városi szakaszát. Legmagasabb pontjai a várostól nyugatra fekvő Szikszói (246 m), valamint Frank hegy (276 m), illetve a már említett Magyar hegy (204 m). Kellemes, mérsékelt éghajlatának köszönhetően, a terület már az őskortól kezdve lakott, és a földrajzi kettőssége, a vidéket a kezdetektől mostanáig meghatározó, mezőgazdasági kultúrára is rányomta bélyegét. Míg a Hernád-völgyöntéses, mezősi talaján elsősorban gabonaféléket termesztettek, addig a Cserehát kedvező, déli fekvésű dombjain nagy múltja van a szőlő- és gyümölcstermelésnek, valamint a borászatnak. Noha az évi átlaghőmérséklet - 9-10 °C - kellemesnek mondható, nem ritkák a szélsőségek sem, júliusaugusztusban előfordulhat a 30 °C fok fölötti kánikula, januárban pedig nem egyszer süllyedt már -15 °C alá a hőmérő higanyszála. Az évi, átlagos 525 mm csapadék nem nevezhető túl soknak, de mivel nagyon

egyenetlenül oszlik el, ezért előfordulnak kora- és későtavaszi áradások, valamint gyakori a nyár közepi aszály. Szikszó város és határa régészeti lelőhelyekben gazdag. A Magyar hegy déli nyúlványa valószínű legalább a bronzkor óta lakott. Az ezzel kapcsolatos első leletek a 19. század végéről valók. A csiszolt kőkor (neolitik)

időszakából való cserép és kőszerszám maradványok tömegesen fordulnak elő a SZATEV teleptől Alsóvadász közigazgatási határáig terjedő a Vadász patakot kísérő domblábakon. Ugyancsak neolitikus kori települések maradványai vannak, helyenként pattintott kőkori (paleolitikus) leletekkel keveredve a Bársonyos folyó egykori ágai, és kisebb mértékben a Hernád mentén, Szikszó város teljes közigazgatási területén, legalább 20-25 ponton. A leggazdagabbnak tűnő őskori lelőhely a közigazgatási határ déli részén, a Szigetkút dűlőben van. Az 1650 táján pusztává vált középkori Sziget falu maradványai a Szigetpáston, a volt TSZ tanya közelében vannak. Az ugyanabban a korban elnéptelenedett Szikszó-Újfalu maradványai viszont a város déli közigazgatási határán túl találhatóak. A Rákóczi LEADER Egyesület területén kevés védett terület van. Védett Ongán a fásor, Szikszón a Bethánia kert, Felhábor Frank-hegy dombsori gyepek. Hernád-völgyi gyepek, Hernád-völgyi ligeterdők és gyepek, Magyar-hegyi sövények és gyepek, Malom pásti legelő, Nagyér, melyek mind helyi védettséget élvező területek. A Rákóczi LEADER Egyesület területén az Aggteleki Nemzeti Park területéhez tartoznak az alábbi települések: Nagykinizs és Szentistvánbaksa.

Kulturális erőforrások

A megőrzött kulturális örökségben (Melléklet V.), az itt élő különféle emberek egymás mellett élésében kialakult kultúrák változatosságában rejlő gazdagság és a térségben élő alkotók ereje képezi a jövőformálás egyik bázisát. A térség geográfiai adottságainak, élővilágának, kulturális örökségének köszönhetően számos olyan adottsággal rendelkezik, ami kitörési pontként szolgálhat. Nemzetiségét tekintve döntően magyar nemzetiségűek a lakosok, a nagyarányú cigány (romani, beás) lakosság. A hagyományok döntően a nemzeti-, valamint a vallási ünnepekhez, a gazdasági év jeles fordulópontjaihoz köthetők. Jelentős változást eredményezett a pályázati pénzekből megvalósuló programok és közösségi rendezvények a hagyományok ápolására. Ennek köszönhetően a térségben falunapokat, fesztiválokat rendeztek, sok esetben országhatáron túlról érkezők részvételével. A jelenlévő természeti erőforrásokra, tudásra épülő hagyományos mesterségek felélesztése, átadása, turisztikai attrakcióvá történő fejlesztése nagymértékben hozzájárulhat a térség fenntartható fejlődéséhez. A humán erőforrás tekintetében kedvezőtlen tény, hogy nagy a munkanélküliség, a fiatalok elvándorolnak, előregednek a települések, nagymértékben növekszik a szakképzetlenek aránya, egyre nagyobb az elszegényedő közösségek száma, jelentős mértékben növekszik a halálozási arány, gyakori a súlyos betegségek korai megjelenése, a vagyon elleni bűncselekmények száma jelentősen megnövekedett. A foglalkoztatottak nagy része otthona és munkahelye között naponta ingázik. A lokális kötődés gyenge, a helyben maradás oka leginkább a mobilitás képességének hiánya, a máshol való lakhatás feltételei a saját tulajdonú ingatlanok értékesíthetőségével vannak összefüggésben.

A társadalom állapota

A térség demográfiai helyzete összetett. A Rákóczi LEADER működési terület egészének lakónépesség csökkenése az utóbbi 10 évben jelentős, hiszen többszörösen meghaladja az ország népességcsökkenését, bár a régiós és megyei értékeknél kedvezőbb képet mutat. A területen belül azonban jelentős különbségeket tapasztalhatunk. A magas születési aránnyal jellemezhető településeken jellemzően magas a cigány etnikum

aránya, így a magas születésszám jól magyarázható a cigány népesség hagyományosan magas reprodukciós mutatójával. A települések másik csoportját (a kritikusan alacsony születésszámú településeket) jellemzően idős, csökkenő népességű aprófalvak alkotják. A halálozási arányszám pontosan ellentétes folyamatokat jelez, a magas születésszám mellett általában alacsonyabb halálozási arányok jellemzőek, míg az alacsony születések mellett magasabb halálozási arányszám figyelhető meg. A lakosság, kor szerinti megoszlása az erősen előregedő országunkban egyértelműen kedvezőnek tekinthető, hiszen a gyermekkorúak aránya jóval magasabb, mint a megyében, illetve az országban, valamint az időskorúak aránya alacsonyabb az átlagos hazai értékeknél. A térség öregségi indexe - a 60 év feletti állandó lakosok 100 fő 0-17 éves fiatalok állandó lakosra jutó száma- a kistérségben kiemelkedően kedvező, hiszen itt az érték 78,5%, míg az országos átlag 125,90%, de a kvalifikáltabb fiatalok a képzettségük megszerzése utáni a térségből való elvándorlása miatt a lakosság munkaképes lakosság előregedő. A természetes fogyás mértéke a 2006 pozitív jelek után 2008 után jelentősen emelkedett a térségben (2007-ben 4.6%), a lakosságszám csökkenés egyik kiváltó oka többek között a gazdasági válság volt. A tervezési területre a megyéhez hasonlóan nagyon erős elvándorlás a jellemző, egyenlege -12,3 ezrelék volt 2013-ban. Az állandó népességen belül a 0-14 évesek aránya egyenesen csökkent az elmúlt másfél évtizedben, 2013. évi értéke 17,7% volt, ami az országos és megyei tendenciákkal mutat hasonlóságot. A 0-14 évesek tekintetében a területi eloszlásban a magasabb roma lakosságú településeken tapasztalható magasabb arány (Alsóvadász, Nagykinizs 23,5%). Az állandó népességen belüli 60 éven felüliek aránya 19,1 % volt 2013-ban. A legnagyobb arányú előregedés Szentistvánbaksán (26%), Szikszón (22,7%) és Nagykinizsen tapasztalható. A fiatalok és az idősebb lakosság arányát szemléltető öregségi mutató 2013-ban 1,08 idős jutott egy fiatalra. A fiatalok egyre kevesebb száma, a térség előregedése a megyei és országos tendenciával közel megegyező. A térségben a megyei és országos átlagtól többen vallják magukat a cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozónak (15,5%), az országos érték több mint ötszöröse. Alsóvadászon (36,9%). Ongán (20,3%). A helyi jegyzők friss adatai alapján ez az arány a statisztikában szereplőnél magasabb. A HACS területen nincs önálló bölcsőde (Szikszó városában működik egy Városi Egységes Óvoda- Bölcsőde), az óvodai férőhelyek száma 2000-től közel azonos a területen (2001-ben 689 fő; 2013-ban 695 fő). A működési területen egy településen nincs óvodai ellátás. Az általános iskolai oktatás 2 települése nincs. A beiskolázottak száma csökken. A terület két városában működik gimnáziumi, szakközépiskolai, szakiskolai. A HACS területén a legfeljebb 8 általános iskolai osztályt végzett lakosság aránya 2001-ben 28 % volt, amely érték, mind a megyei, mind az országos valamivel magasabb, ez a különbség az elmúlt időszakban növekedett. Területileg a települések lakossági összetételével, a helyi gazdasági helyzetével mutat összefüggést. Az érettségizett lakosság aránya a mind a megyei, mind az országos értékhez képest alacsonyabb. Tíz év viszonylatában 27,6%-ról 38,5%-ra emelkedett 2011-re. A lakosság 6,3 %-a rendelkezett a térségben 2001-ben felsőfokú végzettséggel, ami az országos átlagnak alig több mint a fele volt. A térségi érték növekedést mutat, de még mindig jóval az országos és megyei átlag alatt van. A jövedelmi viszonyok bemutatására több statisztikai adat is segítséget nyújt. Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem közel azonosan növekedett a megyeivel és az országéval, de attól elmarad. A területen belül a két városban a legmagasabb. A száz lakosra jutó adófizetők számának a változása közel a megyei mutatókkal egyezően, 32,3 főről 40,7 főre növekedett. A nagyobb, valamint a fejlettebb gazdaságú

településeken a jobb foglalkoztatotti arálynak köszönhetően magasabb értékek jelentkeztek. Az aktív korúak több mint (56,5%) nem rendelkezett 2001-ben rendszeres, munkából származó jövedelemmel a térségben és azon települések, amelyeken magas a hátrányos helyzetű csoportok aránya, akár a 65,7 %-ot is elérte a mutató értéke. 2011-ben az érték 49,5 %-ra csökkent, de a társadalmi-szociális akadályokkal sújtott településeken a helyzet közel változatlan maradt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma növekedett a 2006. évihez képest, de a 2009. évi csúchoz képest csökkent. Az egészségügyi ellátórendszer 2011 évi struktúraátalakítását követően a tervezési terület egyetlen, a Szikszói II. Rákóczi Ferenc Kórház a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház és Egyetemi Oktató Kórház része lett, aktív gyógyító osztály nélkül. A teljes ellátás Miskolcon érhető el. Az egészségügyi alapellátás biztosítása nagy terhet ró az önkormányzatokra, ugyanakkor a térség súlyos hiánnyal küzd az orvosi szakellátás területén. A lakosság egészségügyi ellátás érdekében a területen, több helyen pályázati támogatásból az ellátó rendszerek felújításra kerültek. A tervezési terület településein a lakásállomány 34%-t tették ki a komfort nélküli, félkomfortos ingatlanok 2001-ben. Az elmúlt közel egy évtizedben a térségi értékben javulás volt tapasztalható (17,2 %, 2011), ugyanakkor még így is az országos és megyei átlag alatti volt a lakásállomány állapota. A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 90% volt a térségben 2013-ban, amely alatta maradt az országos átlagnak (94,4%), és a megyei átlaggal közel egyező. A térségi csatornázottság aránya a fejlesztéseknek köszönhetően 79,9%-ra emelkedett, amely, mind az országos, mind a megyei átlagot meghaladja. A száz lakosra vetített háztartási gázfogyasztók számában 2010-től csökkenés volt tapasztalható, a térségi átlagos érték 2013-ban 72,8 % volt. Az internethálózat rohamos fejlődésével egyetemben jelentősen nőtt a felhasználók száma, a legalább 30 Mb/s sávszélességre képes vezetékes internet-hozzáféréssel rendelkező lakosság száma 2011 és 2013 között több mint 1,5-szeresére nőtt (7301,4 fő 2013), amely a HACs területén élők közel 43%-a. Több projektnek köszönhetően egyre elterjedtebb a szelektív hulladékgyűjtés, a térségben bevont lakások aránya az országos átlag felett, a megyeihez közel van, 43.2 % volt. A regisztrált bűncselekmények a térségben csökkentek, amelyek köszönhető a rendvédelmi szervekkel, az önkormányzatokkal való együttműködésének és a kiépülő kamerarendszernek. A nonprofit szerveződések aránya a térségben a megyei és az országos átlag alatti, 6,8-6,6 % között változott az elmúlt évtizedben. Számukat lassú csökkenés jellemezte, Szikszó városában (10) és Alsóvadászon (8,7) aktívabb kisközösségek együttműködése látszik. Sport és szabadidővel kapcsolatos, valamint a kulturális tevékenységet folytató szervezetek száma az előző tervezési időszakok adatait vizsgálva továbbra is a legmagasabb arányt képviseli. Domináns területek továbbá az oktatás, településfejlesztés, szociális és környezetvédelmi tevékenységek. A hátrányos helyzetű civil szervezetek száma elenyésző, érdekérvényesítő képességük gyenge, melynek javítására a folyamatos kapcsolattartás, és a térségi programokba való bevonásuk szükséges közösségi aktivitásuk növekedése érdekében. A kulturális, társadalmi, művészeti események helyszínét elsősorban az önkormányzatok által működtetett intézmények (ISZT, művelődési és közösségi házak, faluházak, kultúrotthonok) biztosítják. A közösségi terek minősége, komfortfokozata az elmúlt években végbemenő beruházások ellenére továbbra is fejlesztésre szorul, valamennyi kor- és népcsoport számára hozzáférhetővé tétele elengedhetetlen feltétele a kulturális esélyegyenlőségnek. Csatlakozó ábrák: T1-T19.

A gazdasági helyzet

A térség gazdaságára a lassú növekedés és a megyei és országos átlagalatti szintjellemező. A kedvezőbb közlekedés-földrajzi helyzet és a munkalehetőségek közelsége jelentős hatással bír a lakosság életminőségére az M 30-as autópálya viszonylagos közelsége és a 3. számú közlekedési útvonal mentén, ami az egy lakosra jutó iparűzési adó lassú növekedése, az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték összegében is tükröződik.

A bruttó hozzáadott érték a térségben 2004-2013 között majdnem megduplázódott, de így is kevesebb, mint az országos egytizede (181,5eFt és több mint 2000eFt). A mutatók értékének területi eloszlásában is megmutatkozott bizonyos települések élénkülő gazdasága. A térségben a 15-64 éves népességen belüli foglalkoztatottak aránya a 2001. évi adatokhoz képest kismértékű növekedést mutatott, 2011-ben elérte az 41,6 %-ot, míg 2016-ban 47,6% azonban mind a megyei mind az országos átlag alatt maradt. A regisztrált munkanélküliek száma 2013-ban (1545 fő) kevesebb, mint a 2000 évi érték (1566 fő), a számuk a két városban a legmagasabb. A munkanélküliségi ráta az elmúlt egy időszakban változó volt. Végig magasabb a megyei és az országos átlagnál. 2013-ban 13,2% volt, amely 2006 évitől 1%-al alacsonyabb, de a 2009 évi csúcshoz viszonyítva 5,3%-al. A fő befolyásoló tényezőket a térségben az etnikai összetétel, a korösszetétel és a helyi vállalkozások aránya adja. A foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya a 2001. évi 49,3%-ról 2013-ra 43,2%-ra csökkent. Alsóvadászon 2013-ban is 63,5%-ot is volt. A regisztrált munkanélküliek 55,4%-a volt 2013-ban alacsony iskolai végzettségű, ez az érték az országostól és a megyeitől is magasabb. Alsóvadászon a regisztrált munkanélküliek 74,2%-a, Aszalón 64%- a, Nagykinizsen 60,6%-a legfeljebb csak 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. A munkavégzésre képes és hajlandó munkaerő hiánya különösen a mezőgazdasági munkavégzést érinti, a lakosság elöregedése, illetve a közmunkába vonulás mellett a foglalkoztatási helyzetet tovább súlyosbítja az egyszerű feladatokra beállítandó munkavállalók hiányos szakértelme, továbbá a fiatalok tartózkodása a mezőgazdasági munkától. A térségben egyre nehezebb a fiatalok elhelyezkedése, a 25 év alatti munkanélküliek arányának, 2013-ban 21,4% volt. A 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya közel 6,6 %-ot emelkedett az elmúlt egy évtizedben, 2013-ra elérte a 32,3%-ot. A magas arányt a munkahelyek hiánya, a munkaerőpiacról való kikerülés és az újbóli belépés nehézségeit sokszor az átképzési hajlandóság és lehetőségek hiánya is okozza. A közel megegyező megyei és országos értékekhez viszonyítva a térségi átlag magasabb, ami a lakossági összetételre is visszavezethető. Az időszaki foglalkoztatás bővülést elsősorban a közmunkaprogramok biztosítják, a közfoglalkoztatásban részt vevők munkavállaló korú népességhez viszonyított havi átlagos létszámának aránya fokozatosan emelkedik. A naponta ingázó foglalkoztatottak aránya 2001-ben (63,8%) míg az országos és a megyei értékek felett volt (annak közel a duplája) 2011-re ez az érték az országos és a megyei átlaggal ellentétes irányban minimálisan csökkent 63%-ra. Leginkább Miskolcra és Szikszóra járnak el dolgozni, de nem ritka a közeli Szlovákiai munkavállalás sem. A regisztrált vállalkozások száma közel állandó, az átlagok alatti, 2013-ban 101,1 regisztrált vállalkozás működött ezer főre vetítve. Az őstermelők számában 2012-ig folyamatos növekedés volt megfigyelhető, számuk 2013-ban már jelentős csökkenést mutatott (381 fő). Az egyéni vállalkozások többsége a két városban tevékenykedik a legnagyobb számban. A 2010. évi 390- ról 2011. évre 6-ra esett vissza, gyakorlatilag eltűntek, 2012 a számuk 326 nőtt. A működő társas vállalkozások száma 2008 óta szinte változatlan 290 körüli szinten mozgott. 2012-re a számuk 295. A tervezési területen legtöbbjük Szikszó és Onga településeken működik. A tervezési területen elsősorban

a mikro- és kisvállalkozások dominálnak, kivétel Szikszó város területén működő Szatev és a Hell. A térségben a mezőgazdasági vállalkozókat általánosan alacsony jövedelmezőség és tőkeszegény környezet jellemzi, a 100 - 300 hektár területen gazdálkodók esetében minimálisra csökkent a technológiai fejlesztési képesség. A gazdaságok folytonosságát, fennmaradását a gazdálkodók elöregedése, a gazdaságátadás szinte teljes hiánya, a fiatal gazdák tervezettnél szerényebb elindulása akadályozza. Az állattartó gazdák egyre kevésbé vállalják az állattartással járó nehézségeket és a termelési költségek hosszú idejű finanszírozását, nagy problémát jelent továbbá a bonyolult jogszabályokban előírt állattartó-telepi műszaki követelményeket finanszírozása is. A működő mezőgazdasági vállalkozások száma 2010-ben 36 volt, melyből 13-13 Szikszón és Ongán működik. Működő társas vállalkozás mezőgazdaság, erdőgazdaság és halászat ágazatban 19, melyből 10db Ongán, 5 pedig Szikszón működik. A Rákóczi LEADER Egyesület térségében a kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek számára a 2002-től állandó, 2013-ban 17 férőhely várja a vendégeket Szikszón, 203 belföldi és 49,8 külföldi vendégéjszakával és 1,4 éjszaka tartózkodási idővel. A térségben a legtöbb falusi szállásférőhellyel Szentistvánbaksa rendelkezik 7 fővel, ezt követi Gesztely 6 fővel, ez összesen 13 férőhely a területen, 56 belföldi és 0 külföldi vendégéjszakával és 3,5 éjszaka tartózkodási idővel. A térség vendégforgalma a kitűnő adottságai ellenére gyenge, kiemelten fejlesztendő. A turisztikai vonzerők és különösen a programok fejlesztése, a szálláshelyek minőségi fejlesztése elmaradt. Ami még gyengeségként figyelhető meg a turisztika területén, részben még kihasználatlanok a turizmusban a helyi termékek előállításában és a természeti erőforrások kihasználásában rejlő lehetőségek. A térség lehetőségeként kínálkozik, hogy az egyedi, helyi örökségekre épülő termékek iránti kereslet növekedése. A tervezési terület egyedi turisztikai kínálatának népszerűsítésében tovább lépést jelenthetnek az olyan nyitott porta, ahol a helyi, hagyományosan előállított, (ökológiai) termékek vásárolhatók és fogyaszthatók. A jellemzően (városi) törzsvásárlói közönség nem csak a kiváló minőségű helyben előállított termékhez jut hozzá, de részt vehet a termelésben, ill. szabadidős programokban. A térségi önellátás fontos pillére. A szálláshely mennyiségi fejlesztése helyett a szolgáltatások minőségi színvonalának emelése és a hiánypótló kapacitások kialakítása kell, hogy a fő szempont legyen, de csak olyan területeken, ahol bizonyítható, valós turisztikai hiány mutatkozik és igény merül fel a kereskedelmi szálláshelyek fejlesztésére. Csatlakozó ábrák: G1-G3.Összegzés

A fentiek alapján látható, hogy térségünk két járást magába foglaló földrajzi kiterjedésű, viszont aprófalvas jellegű terület. A Rákóczi LEADER Akciócsoport területe a fentiekben bemutatott szempontokból következően látható, hogy társadalmilag, gazdaságilag elmaradt. A térségünk kiváló természeti és környezeti értékekkel bír, adottságai a növénytermesztéshez és az állattenyésztéshez kedvező feltételeket biztosítanak. A helyi gazdaság másik pillérét a térségünk turisztikai adottságai adják. Turisztikai vonzerőnk a táj szépségében, gazdag kulturális és épített örökségében, valamint határ közeli helyzetéből adódik. Lehetőségeként a természetes alapanyagok, megújuló energiaforrások, környezeti és kulturális értékekre épülő turisztikai keresletünk és a határmenti gazdasági kapcsolatok kiaknázásra kerülhetnek. Térségünk gyengesége, hogy hátrányos

helyzetéből adódóan a mélyszegénység és a munkanélküliség jelentősen koncentrálódik a területen, mely számos problémát okoz a foglalkoztatásban, mivel alacsony iskolai végzettség és szakember hiány, elszigeteltség jellemző. Veszélyes, hogy a térségben a hátrányos helyzetből adódóan, a centrumoktól való elszigeteltség változatlansága miatt és a gettósodást segítő állami segélyezési politika miatt a lehetőségeinket nehezen vagy egyáltalán nem tudjuk kihasználni. Az adottságokhoz és eredményekhez képest alul menedzselte a környék, a kifelé irányuló kommunikáció gyenge. A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításába a térségben élők életminőségének javítása érdekében helyi vállalkozásokat, társadalmi csoportokat, egyházakat és közszférához tartozó önkormányzatokat, civil szervezeteket, magán személyeket kívánunk bevonni. Szükséges a rászoruló csoportok minden területen való fejlesztése.

4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

A Rákóczi LEADER Egyesület 2014. október 2-án újonnan alakult hét település részvételével, így a 2007- 2013-as időszakban működése nem volt. Erre az időszakra összegző értékelést csak a tagok korábbi egyesületének beszámolójából tudunk adni. Az Abaúj LEADER Egyesület 2007-2013 tervezési időszakban mintegy 2,9 milliárd fejlesztési forrás állt rendelkezésre a tervezési ciklus elején, ezzel szemben plusz források felhasználásával egy milliárd forrás érkezett Abaúj területére. Ennek felhasználását az alábbi táblázat mutatja be:

Intézkedések / Jogcímek	Teljes kötelezettség vállalás (Ft)	Támogatott kérelmek, pályázatok száma (db)
ÚMVP III. tengely TK1 Falufejlesztés	329 049 597	29
ÚMVP III. tengely TK1 Vidéki örökség	274 150 709	9
ÚMVP III. tengely TK1 Mikroállalkozás fejlesztés	397 889 315	23
ÚMVP III. tengely TK1 Turisztikai fejlesztések	495 206 663	29
ÚMVP III. tengely TK1 ÖSSZESEN:	1 496 296 284	90
ÚMVP III. tengely TK2 Falufejlesztés	106 356 834	14
ÚMVP III. tengely TK2 Vidéki örökség	116 302 502	12
ÚMVP III. tengely TK2 Mikroállalkozás fejlesztés	105 064 659	11
ÚMVP III. tengely TK2 Turisztikai fejlesztések	131 341 557	11
ÚMVP III. tengely TK2 ÖSSZESEN:	459 065 552	48
Darányi Ignác Terv III. tengely TK4 Mikroállalkozás fejlesztés	259 487 805	16

Darányi Ignác Terv III. tengely TK5	439 211 814	29
Turisztikai fejlesztések		
LEADER TK1	304 991 587	40
LEADER TK2	576 269 026	65
LEADER TK3	314 902 235	29
LEADER összesen	1 178 820 748	134
TOTAL ÖSSZESEN:	3 850 224 741	317

A számok alapján a teljesség igénye nélkül megvalósult fejlesztések:

- Mintegy 450 falusi szálláshely jött létre
- 55 fővel bővült az ifjúsági szálláshelyek száma
- Mintegy 45 új munkahely létesült, 91 db vállalkozás erősödött meg
- 2 db borüzem, 1 db pékség, 1 db kistermelői tejfeldolgozó és 1 db tökmagolaj előállító üzem valamint 3 db kereskedelmi pálinkafőző jött létre
- 16 db európai szabványoknak megfelelő játszóteret építettek
- 13 településen létesült közpark
- Egy településen piactér került kialakításra
- Két kegyeleti hely felújítása is megtörtént
- Kettő darab tájház került kialakításra
- Mezőgazdasági Tájékoztató felújítása valósult meg
- Elkészült egy kúria helyreállítási munkálataival
- Műemlék és nem műemlék templom felújítása, állagmegóvó javítása, parókia felújítása, *(Az III. tengely I. és II. körében összesen 26 db egyházi intézmény mintegy 420.000.000 Ft értékben nyert támogatást, ami az összes kötelezettségvállalás kb. 14%-át teszi ki)*
- Kereskedelmi és vendéglátó egységek felújítása, bővítése
- Vállalkozási alapon működő vidékfejlesztési iroda eszközbeszerzése valósult meg
- A turisztikai fejlesztés keretében 9 szolgáltató lényegesnek mondható szolgáltatás fejlesztést valósított meg, amellyel az eltöltött vendégéjszakák számának növelését érik el.
- 5 határon túli kapcsolat jött létre
- A civil, a vállalkozói, és az önkormányzati szféra összefogásával kerültek megrendezésre a különböző programok
- A magyar nyelv ápolása, más kultúrákkal való megismerkedés, Abaúj értékeinek megismertetése is teljesült
- Termékek, helyi termékek elsődleges feldolgozását elősegítő beruházások révén jelentős foglalkoztatás növekedés, mely során 10 új munkahely létesült
- 35 db rendezvény Abaúj népszerűsítése, látogatottságának növelése érdekében)
- 14 db kompetenciafejlesztésen alapuló képzési program a térségi versenyképesség javítására
- (hiányos idegen nyelvi ismeretek bővítése, számítástechnikai alapismeretek, alapfokú idegen nyelvi képzések, életviteli, életmódváltást segítő képzések, és szakmaspecifikus képzések)
- Térségi civileket segítő szakértői hálózati szolgáltatás alakult ki
- Öko-demo bemutatócentrum kialakítása

4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

A HFS tervezési folyamatban törekedtünk a helyzetfelmérés során megfogalmazott térségi nehézségek, akadályok széleskörű válaszáinak megfogalmazására. A legfontosabb cél a jelenleg „kedvezményezett” besorolású térség közelítése az országos és európai átlaghoz. A helyzetkép megmutatta azokat a pontokat, amelyek felkarolása nélkül a térség felzárkóztatása megvalósíthatatlan.

1. Külső koherencia, kiegészítője:

A Rákóczi LEADER Egyesületünk stratégiai tervezése során az Európai Unió, nemzeti szintű, regionális és helyi fejlesztési programokat, stratégiákat és intézkedéseket áttanulmányoztuk, a HFS- hez való illeszkedésüket megvizsgáltuk. További, a HFS szempontjából kiemelten fontos ágazati OP pályázatok és az ezekhez való kapcsolódási lehetőségeink az alábbiak:

I. A RLE tervezése során figyelembe vett és tervezett EFOP intézkedések:

PRIORITÁSI TENGELY „Együttműködő társadalom”:

1. 2 A család társadalmi szerepének megerősítése, továbbá a gyermekek és fiatalok képességeinek kibontakoztatása,

1.3 Társadalmi együttélés erősítése,

1.7 Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése,

I. 11. Hátrányenyhítés a társadalmi integrációt szolgáló társadalmi gazdaság eszközeivel, valamint a PRIORITÁSI TENGELY „Gyarapodó tudástőke”: 3.3 A neveléshez és képzéshez való hozzáférés biztosítása a nem formális és informális tanulási formákon keresztül. PRIORITÁSI TENGELY „Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés erősítése érdekében”: 2.4 Tartós szegénységben élők, romák felzárkózását és a periférikus élethelyzetek megszüntetését segíti infrastrukturális beruházások című intézkedéssel.

Szintén a beruházásokhoz kapcsolható PRIORITÁSI TENGELY „Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében”:

4.1 A köznevelést és a nem formális képzést szolgáló infrastrukturális fejlesztések, PRIORITÁSI TENGELY „Pénzügyi eszközök alkalmazása a társadalmi együttműködés erősítése érdekében, valamint társadalmi innováció és transznacionális együttműködések”:

5.1 Visszatérítendő támogatások nyújtása vállalkozások számára,

5.2 Társadalmi innováció és transznacionális együttműködések.

Kapcsolódó RLE intézkedéseké.; 5.; 6.; E.8; E.9.

Indoklásuk: A teljes népességen belül a roma lakosság aránya 15,5%, amely jóval magasabb, mind az országos, mind a megyei átlag képest. A falufórumaink, de főleg a személyes, kisközöségi, konzultációink rávilágítottak arra, hogy a közösségünk hátrányos helyzetű tagjai nincsenek tisztában saját adottságaik, képességeik értékével, használhatóságával, fejleszthetőségével, támogathatóságával, illetve nincsenek ismereteik az együttműködési lehetőségekről. Ennek megváltoztatására jelenleg, érdemben, egyik szervezet nem foglalkozik, kivéve néhány elszánt embert. A humán erőforrás tekintetében kedvezőtlen tény, hogy nagy a munkanélküliség, a fiatalok elvándorolnak, előregednek a települések, nagymértékben növekszik a szakképzetlenek aránya, egyre nagyobb az elszegényedő közösségek száma, jelentős mértékben növekszik a halálozási arány, gyakori a súlyos betegségek korai megjelenése, a vagyon elleni bűncselekmények száma egyes területeken jelentősen megnövekedett. SWOT: Gyengeségek: Gy.2; Gy.3; Gy4; Gy6; és Gy11; pontja, lehetőségek L.11 pontja. Hiányoznak a társadalmi integrációt elősegítő, a személyre szabott és speciális szükségleteket kielégítő ellátások, programok. SWOT: Gyengeségek: Gy.16. pontja.

II. A RLE HFS tervezése során figyelembe vett és tervezett KEHOP intézkedések:

4.1. Intézkedés: A természetvédelmi helyzet javítását és a leromlott ökoszisztémák helyreállítását célzó élőhely-fejlesztés. 5.1. Intézkedés: Hálózatra termelő, nem épülethez kötött megújuló energiaforrás alapú zöldáram termelés elősegítése. 5.2 Intézkedés: Épületek energiahatékonysági korszerűsítése megújuló energiaforrások alkalmazásának kombinálásával. 5.4. Intézkedés: Szemléletformálási programok.

Kapcsolódó Rákóczi LEADER Egyesület intézkedések: 1.; 2.; 3.

Indoklásuk: A természeti környezet értékeire, a természeti erőforrásokra épülő fejlesztésekre alkalmasak a RLE

települések. SWOT: Lehetőségek L.1; L7. pontja. Az épített környezet jellemzőit illetően fontos megjegyezni, hogy a napjainkat megelőzően a hagyományos népi építészet a természetben megtalálható alapanyagokat használta. A különböző típusú építőanyagok - kő, agyag és fa - felhasználásával alkották meg a mára sajnos eltűnőben lévő, de a térség egyedülálló képét biztosító szabadkéményes, kontyolt tetejű, zsuppal fedett, tornácos, kőfalú, vagy vályogházakat, melléképületeket, pinceházakat, az azokhoz csatlakozó kő-, vesszőkerítéseket, árkokon átíveli kő-, fahidakat, út menti fészületeket, kis padokat. SWOT: Lehetőségek L.2 és L.10 pontja.

III. A RLE HFS tervezése során figyelembe vett és tervezett VP intézkedések:

7.2.1. Kisméretű Infrastruktúrák Fejlesztése. 7.4.1.1 Többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítése. 16.3.1. Kis Gazdasági Szereplők Együttműködései. 16.4.1. Rövid Ellátási Lánc (REL). Kapcsolódó RLE intézkedéseké.; 2.; 3.; pontok.

Indoklásuk: A térség olyan természeti kincsekkel rendelkezik, amelyek a gazdaság számos ágában fejlesztési lehetőséget biztosíthatnak, jelentős versenyelőnyre tehetnek szert az itt fejleszteni kívánó vállalkozások.

A falusi szálláshelyeken a vendégéjszakák száma (mind a belföldi, mind a külföldi) nagyon alacsony.

A jelentős a naponta ingázók aránya, amely 2011-ben a foglalkoztatottak 63%-a volt, azonban ez az érték a térség több településén is nagyobb. Ami a helyi foglalkoztatás mértékének alacsony fokát mutatja. SWOT gyengeségek: Gy.1; Gy.4; Gy5; és Gy.14 pont. A jelenlévő természeti erőforrásokra, tudásra épülő hagyományos mesterségek felélesztése, átadása, turisztikai attrakcióvá történő fejlesztése nagymértékben hozzájárulhat a térség fenntartható fejlődéséhez. SWOT lehetőségek: L.1; L.2; L.3; és L.4 pont. A hagyományok döntően a nemzeti-, valamint a vallási ünnepekhez, a gazdasági év jeles fordulópontjaihoz köthetnek. Jelentős változást eredményezett a korábbi program hagyományok ápolására, közösségi rendezvények bonyolítására fordított támogatása. Ennek köszönhetően a térségben falunapokat, fesztiválokat rendeztek, sok esetben országhatáron túlról érkezők részvételével.

IV. A RLE HFS tervezése során kiemelten figyelembe vett és tervezett TOP intézkedések:

3.1.1-15 Fenntartható települési közlekedésfejlesztés. 1.2.1, Fenntartható Turisztikai Fejlesztések.

3.2.1. Az önkormányzati tulajdonú épületek, intézmények, infrastruktúra energia-hatékonyság- központú rehabilitációja, megújuló energiaforrások fokozott használatának ösztönzése. 3.2.2. Önkormányzatok által vezérelt, a helyi adottságokhoz illeszkedő, megújuló energiaforrások kiaknázására irányuló energiaellátás megvalósítása, komplex fejlesztési programok keretében. Kapcsolódó RLE LEADER intézkedések: 1.; 2.; 3;

Indoklásuk: A Rákóczi LEADER Egyesület az előző ciklusban Uniós támogatással területén működő önkormányzatok, iskolák, óvodák és szociális intézmények épületeinél a beruházáshoz kapcsolódóan megújuló energiaforrások építettek be. Szikszó városában villanyautó töltőállomást létesítettek. A fejlesztések továbbvitele lehet a megújuló energiák hasznosításának és a környezeti terhelés csökkentésének, a közeli távlatokban az egymás közötti elektromos autó használatnak.

2. A HFS tartalmát befolyásoló megyei és egyéb fejlesztési prioritások:

A RLE HFS tervezése során figyelembe vett és a B.A.Z. Megyei Területfejlesztési Program és Integrált Területi Program 2014-2020. intézkedéseivel kapcsolódó intézkedéseink.

I. B.A.Z. Megyei intézkedés: Borsod-Abaúj-Zemplén megye gazdasági teljesítményének és foglalkoztatásának bővítése a kiemelt térségek legversenyképesebb ágazataiban. Borsodi tengely: gépipar (kiemelten a járműiparhoz kapcsolódóan), vegyipar, mechatronika, IT szektor - kreatív ipar, fémfeldolgozás, energiatermelés, vízgazdálkodás, hulladékgazdálkodás, illetve szolgáltatás, átmeneti és állandó szociális gondozás. Mezőkövesd-Tiszaújváros logisztikai központ: gépipar (kiemelten a járműiparhoz kapcsolódóan), vegyipar, mechatronika, energiatermelés, logisztika, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás.

Kapcsolódó RLE intézkedések és céljuk: 3. pont

II. B.A.Z. Megyei intézkedés: Innováció vezérelt gazdaságfejlesztés Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Kezdő vállalkozások létesítésének és növekedésének tanácsadási programja: Az intézményrendszer által működtetett tanácsadási és kisléptékű támogatási programok, kezdő vállalkozások indítása (esetleg mikrovállalkozások növekedése), fejlődésük és piaci terjeszkedésük elősegítése érdekében (preferált a romák, nők által szervezett vállalkozások köre). Nonprofit szervezetek működését segíti tanácsadási programok megvalósítása. Az információs technológia használatának elterjesztése tanácsadással és információnyújtással, mikro- és kisvállalkozások számára. Vállalkozások innovációs tevékenységeit ösztönzi tanácsadási programok megvalósítása (információnyújtás, bevonásra kerülhet a Miskolci Egyetem K+F menedzsment társasága). Vállalkozás menedzsmenthez kapcsolódó továbbképzések szervezése. Kapcsolódó RLE intézkedések és céljuk: 1.; 2.; 3. pontok.

III. B.A.Z. Megyei intézkedés: A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Fejlesztési cél - Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a munkába jutás ösztönzése közlekedés fejlesztése révén. Tervezett eredménymutató - járási központok átlagos elérhetőségének javulása a kistérségekről. Kapcsolódó RLE intézkedések és céljuk: E.1.

IV. B.A.Z. Megyei intézkedés: Természeti és kulturális örökségértékek turisztikai célú fenntartható hasznosítása. Fejlesztési cél - Természeti és kulturális örökségértékek turisztikai célú fenntartható hasznosítása és a megyébe látogató vendégek számának növelése. Támogatandó tevékenységek - Turisztikai desztináció integrált fejlesztése: A kulturális örökségen és természeti értékeken alapuló turisztikai vonzerők és szolgáltatások (pl. szálláshelyek minőségi fejlesztése és egyéb, a turisták által igénybe vett egészségügyi, szabadidős, kulturális szolgáltatások) együttes, összehangolt, térségi alapú (desztinációs menedzsment) fejlesztése és szervezése. Kapcsolódó RLE intézkedések és indoklásuk: 1.

3. A HFS tartalmát befolyásoló, a térség gazdasági és környezeti fejlődését támogató programok, szolgáltatások:

1. B.A.Z. Megye Intelligens Szakosodási Stratégiája
2. Innovációs kezdeményezések, a megye K+F+I intézményei

A HACS munkaszervezetének munkatársai részt vettek megyei szintű programok kidolgozásában így az azokban foglalt válaszlehetőségek megjelennek a HFS intézkedésekben is. Valamennyi elképzeléshez kapcsolódóan a LEADER fejlesztési forrás reményeink szerint csupán kiegészítő forrás lesz. Elsődleges feladata a más OP-ból és Programokból származó forráslehetőségek hasznosításának megteremtése, hiszen a térség csaknem valamennyi statisztikailag vizsgált mutató tekintetében hosszú évek óta távolodik nem csak az Unió, de a hazai átlagtól is.

Célkitűzések a helyi szükségletek alapján:

- Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe, a vállalkozások HACS területére történő vonzása,
- A munkaerő piaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatása
- Szálláshelyhez nem köthető turisztikai fejlesztések és szolgáltatások bővítése, aktív pihenés feltételeinek biztosítása,
- Az identitástudat erősítése, hagyományaink megőrzése, helyi hagyományőrző programok feléléstése,
- Egészségtudatos életmódra nevelés,
- A beilleszkedést elősegítése
- Civilszervezetek eszközbeszerzésének támogatása,
- Tudatos környezetvédelem

Tervezett intézkedéseink, melyek munkahelyteremtésre, helyi termék előállításra, új termék előállításra, új szolgáltatás bevezetésére, már működő vállalkozás fejlesztésére, HACS-on kívüli vállalkozások idevonzása természeti és kulturális örökségünk védelmére, környezetünk védelmére, civil szervezeteink eszköz fejlesztésére, turisztikai attrakciók fejlesztésére irányulnak:

- A helyi vállalkozók, szolgáltatók és termelők műszaki-technológiai fejlesztésének támogatása (eszköz beszerzés)
- A helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelése
- HACS-on kívüli vállalkozások idevonzása
- Szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése, aktív szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása
- Civilszervezetek eszközbeszerzésének segítése,
- Egészséges életmód elsajátítása
- Beilleszkedés segítése
- Természeti és kulturális örökségünk védelme, megőrzése és fenntartása
- Helyben foglalkoztatás segítése, eszköz beszerzések támogatása,

4.4 SWOT

A) Erősségek:

A térség közel fekszik a megyei és járási központokhoz, valamint Szlovákiához. A közlekedési infrastruktúra

fejlett, több fő közlekedési útvonal is áthalad a HACS településeinek területén, autópálya közelsége, amelyek elősegítik a települések gazdasági és társadalmi fejlődését. A Rákóczi LEADER Egyesület területe természeti kincsekben, érintetlen természetben, erőforrásokban és hagyományokban gazdag, amely jelentős potenciált jelent a turizmus és az energetika számára. A térség turisztikai vonzerőjét a változatos tájak, különleges természeti adottságok, kulturális események jelentősen megnövelik, számos kikapcsolódási lehetőséget biztosítva az ide érkezők számára. Fontos a térség természeti erőforrásainak fenntartható használata, a települések önfenntartó, megújuló energián alapuló energiatermelése és ellátása. A térség nagyobb településein az üzleti szolgáltatások széles köre elérhető, amely lehetőséget biztosít vállalkozások letelepedéséhez, illetve a meg lévő cégek fejlesztéséhez. A társadalmi-lakossági szolgáltatások szintén elérhetőek ezeken a településeken. A HACS területén két ipari park működik. Az korábbi időszakban megszerzett projekt tapasztalatok elősegítik a 2014-2020-as időszakban a projektek megvalósítását. A RLE településein a közösségi összetartás erős. A térség közel fekszik a megye központhoz és az M30-as autópályához. Előnyt jelent Szlovákia közelsége, a térségen áthaladó nemzetközi főút közvetlen kapcsolatot létesít Szikszó-Kosice között. A 3-as fő közlekedési áthalad a HACS területén, amely elősegíti a települések gazdasági és társadalmi fejlődését. A terület természeti adottságai és az érintetlen, gazdag természet jelentős potenciált jelent a kiaknázatlan turizmus számára. A térség turisztikai vonzerőjét a változatos tájak, különleges természeti adottságok, kulturális hagyományok jelentősen megnövelik, számos kikapcsolódási lehetőséget biztosítva az ide érkezők számára.

B) Gyengeségek:

Az előző fejezetekben bemutattuk a kedvezőtlen demográfiai és foglalkoztatási trendeket, amelyek a terület egyik fő gyengeségének számítanak. A térségben élők átlagjövedelme viszonylag alacsony. A gazdasági szerkezet átalakulása lassú, de a barnamezők hasznosítása lehetőségként merül fel. A térség lakosainak lokális kötődése alacsony, amelyet a migrációs adatok is tükröznek. A naponta ingázók aránya rendkívül magas, mivel sokan a megye központba, Szlovákiába járnak dolgozni vagy iskolába, amely jelentős környezetterhelést okoz. A térség településeinek nagy részén nem találhatók olyan többfunkciós közösségi terek, amelyek alkalmasak lehetnek különböző funkciók ellátására. A társadalmi integrációt segítő programok szükségesek lennének a hátrányos helyzetű lakosság beilleszkedésének elősegítésére, életkörülményeinek javítására, az egészségtudatos életvitel kialakítására. A HACS területén működő vállalkozások száma az országos átlaghoz képest sokkal alacsonyabb, a vállalkozások többségében kis tőke erejű mikrovállalkozás. A települések helyi iparüzési adó-bevételei alacsonyak. A kisebb településeken különböző szolgáltatások nem vagy csak korlátozott számban érhetőek el.

C) Lehetőségek:

A térség dombvidéki részei kiválóan alkalmasak öko-gazdálkodásra, melyre a közelben, de nem a HACS területén lévő Hernádszentandrás, amelyek új munkahelyeket és jövedelemforrást és elfoglaltságot jelenthet az itt

élők részére. A természeti környezet számos jelenleg még kiaknázatlan értéket rejt, amelyek hasznosításánál azonban előtérbe kell helyezni fenntarthatósági szempontokat is. A hagyományos mesterségek tradícióinak felélesztése szintén gazdasági-turisztikai potenciált jelenthet. A természeti adottságok és kulturális értékek turisztikai potenciált jelentenek. Az elhagyott, kihasználatlan barnamezős területek hasznosítása számos lehetőséget tartogathat. A HACS területe közel esik a szlovák határhoz és gazdasági együttműködés lehetősége körvonalazódik. A közeli megyeközpont egyetemi tudásbázisa lehetőséget ad a kutatás- fejlesztési és innovációs eredményeinek hasznosítására, átvételére, amelyek előnyöket jelenthet a helyi vállalkozások, önkormányzatok, egyéb szervezetek és a lakosság számára. A megszerzett fejlesztési tapasztalatok lehetőséget nyújtanak a további fejlesztésekre.

A) Erősségek	B) Gyengeségek
E.1 A megye és járás központok, közelsége E.2 A térség közlekedési infrastruktúrájának fejlettsége, az M30-as autópálya közelsége miatt a térség a gyorsan megközelíthető, kedvező logisztikai adottságok 3-as és 37-es főút, Szlovákia közelsége és gyors megközelíthetősége, E.3 A terület gazdag természeti adottságai (érintetlen természet) és a megújuló E.4 Turisztikai vonzerő (kulturális események, rendezvények, változatos tájak) E.5 Jó közműellátottság E.6 Járás központban és a nagyobb településeken elérheti adminisztratív, pénzügyi, kereskedelmi, egészségügyi, szociális, oktatási, gazdaságfejlesztési, hírközlési és közbiztonsági szolgáltatások E.7 Két ipari park E.8 Korábbi fejlesztési tapasztalatok és a fejlesztésekhez szükséges humán erőforrás tudásbázis rendelkezésre állása E.9 Erős közösségi összetartás a fokozódó önkéntességgel, szemlélettel párosulva	Gy.1 Kevés működő vállalkozás Gy.2 Csökkenő lakosság, elvándorlás Gy.3 Elöregedő lakosság Gy.4 Alacsony foglalkoztatási szint Gy.5 Magas a munkanélküliség Gy.6 Alacsony iskolázottsági szint a munkanélkülieknél Gy.7 Nagy az alacsony presztízsű munkát vállalók aránya Gy.8 Alacsony a felsőfokú végzettségűek aránya Gy.9 Alacsony az átlag jövedelem Gy.10 Alacsony az egy főre eső GDP aránya Gy.11 Magas az elszegényedő közösségek száma Gy.12 Gyenge a helyi kötődés Gy.13 Sok felhagyott tevékenység Gy.14 Magas az ingázók aránya Gy.15 Kis településeken hiányos közösségi terek Gy.16 A társadalmi integrációt elősegítő programok hiánya

	Gy.17 Eszközhányos civil szervezetek, tőkerő hiányos vállalkozások Gy.18 A vállalkozások alacsony a bruttó hozzáadott érték Gy.19 Kis településeken alacsony az IPA bevétel Gy.20 Kis településeknél szolgáltatások hiánya és leromlott állapotú utak
C) Lehetőségek	D) Veszélyek
L.1 Ökogazdálkodásra alkalmas adottságok és területek L.2 Természeti környezet értékei L.3 Turisztikai adottságok széles körű, fenntartható kiaknázása L.4 Hagyományos mesterségek tradíciói L.5 Barnamezős területek hasznosításának lehetősége L.6 Közeli megyeszékhely kutatási és fejlesztési eredményeinek átvétele és alkalmazása L.7 Megújuló energia-potenciál kiaknázása L.8 Korábban szerzett fejlesztési tapasztalatok lehetőségei L.9 Szabad szellemi kapacitások kihasználása L.10 A lakosság kiaknázatlan ismeretei L.11 A roma és a leszakadó lakosságban rejlő lehetőségek L.12 Viszonylagos jó megközelíthetőségben rejlő lehetőség L.13 Az agglomerációból a városokba irányuló anyag-, és energia folyamatok (élelmiszer, víz, villamos-, és hőenergia) kiaknázása	V.1 Környezeti terhelés növekedése (közúti forgalom növekedése, kezeletlen szennyvíz, illegális szemétkerítés) V.2 A fiatalok térségen kívüli jobb lehetőségek miatti elvándorlása V.3 A leszakadó rétegek érdektelensége V.4 A térség versenytársainak megjelenése V.5 Elmaradó külső beruházói befektetések V.6 Központi körzet (Miskolc) lemaradása V.7 Magasabb végzettségűek elvándorlása V.8 Finanszírozási rendszer változása

	BELSŐ ERŐSSÉGEK	BELSŐ GYENGESÉGEK
KÜLSŐ LEHETŐSÉGEK	Offenzív stratégiák -A természeti értékeken alapuló fenntartható turizmusfejlesztés (E3;E4-L2;L3;L4) -Vállalkozások fejlesztése (E7;E8-L5;L6;L9)	Fejlesztő stratégiák -Foglalkoztatottság növelése a mikrovállalkozásokban (Gy4;Gy5;Gy6-L1;L11;L13) -Foglalkoztatottság növelése a turizmusban a hagyományokra, a kulturális értékre és a természeti adottságokra alapozva (Gy4; Gy 5-L2; L3 , L4) - Barnamezős területek hasznosítása (Gy13-L5) -Munkanélküliek szabad szellemi és fizikai kapacitásának hasznosítása, rejtett ismeretek feltérképezése és továbbadása programok segítségével (Gy5; -L9;L10;L11) -Hátrányos helyzetűek integrációját és munkához jutását elősegítő programok (Gy4; Gy5;Gy6;Gy16-L8;L11) -Lokális kötődés erősítése, közösségi összetartás segítségével, a közösségi terekkel és programokkal (Gy12;Gy15-L4;L8)
KÜLSŐ VESZÉLYEK	Védekező stratégiák -A térség turisztikai kínálatának fejlesztése, turisztika versenyképesség növelése (E3; E4-V3;V4) -Munkahelyteremtés az elvándorlás csökkentésére (E4; E8-V2;V7) -Természeti kincsek megőrzése, fenntartható megoldások (E3;E4-V1)	Elkerülő stratégiák -Munkahelyteremtés a térségben, amely elő segíti a fiatalok, magasabbban képzettek helyben maradását (Gy2; Gy12-V2;V7) -Hosszútávú és fenntartható érdekeltségi rendszer a leszakadó, hátrányoshelyzetű rétegek érdekében (Gy4; Gy5;Gy6;Gy11;Gy16-V3)

4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A helyzetelemzés elvégzése után a SWOT módszertan szerint összevetettük az egyes tényezőket, amely alapján felállítottuk a lehetséges stratégiákat. Ezt követően prioritási sorrendet határoztunk meg a beavatkozás szükségessége, költsége, társadalmi, gazdasági, és környezeti jelentősége alapján. Az elemzés alapján a Rákóczi LEADER Egyesület területén jelentkező fejlesztési szükségletek, a következő legfontosabb fejlesztési területeket azonosítottuk:

- A természeti, kulturális értékeken és hagyományokon alapuló fenntartható turizmusfejlesztés, amely munkalehetőséget és bevételi forrást jelent a lakosságnak és a településeknek. Jelenleg nem kellően

képviselt ezen tevékenységek aránya a célterületen, melynek több oka van. Célszerű lenne a célterület megtartó képességének és a lakosság életminősége javítása érdekében hatékonyabban kihasználni az ebben rejlő lehetőségeket.

- Helyi KKV-k fejlesztése, innovatív vállalkozási ötletek megvalósítása a kiemelt szektorokhoz kapcsolódóan. Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe. Szolgáltatási körök szélesítése. A támogatási lehetőségek jobb kihasználása, hatékonyabb forrás felhasználás érdekében ezeket a kezdeményezéseket lehetőleg és igény szerint célirányosan az érintett S3 stratégiákat figyelembe véve támogatni.
- A lakosság szabad szellemi és fizikai kapacitásainak hasznosítása, rejtett ismeretek feltérképezése és továbbadása képzési, tanulási programok segítségével. Jelenleg a lakosság e képessége nagyrészt kihasználatlan, ezt támasztják alá az elvégzett felmérések eredményei is. Ennek a potenciálnak a jobb kihasználásával javítható a célterület megtartó képessége, valamint pozitív hatást gyakorol a terület gazdaságára is. A közösségeket, településeket közelíteni az energetikai önellátásra, helyi megújuló erőforrásokra alapozva, amely egyrészt munkalehetőséget biztosít a munkanélküli lakosoknak, másrészt elősegíti a leszakadó társadalmi rétegek integrációját.
- A helyi közösségek identitástudat erősítése, hagyományőrzése, szervezetek fejlesztése és közösségi munkaterek ki- és átalakítása. Jelenleg a célterület megtartó képessége viszonylag alacsony, a helyi tudásbázis és szabad kapacitások kihasználatlanok. A civil szervezetek és a közösségi terek létrehozásával és programjainak fejlesztésével ezeken javítani lehet a közösségben rejlő szinergikus hatások pozitívumainak kihasználásával.
- A munkaerő piaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatása. Szegénység elleni tevékenységek, felzárkóztatás és a foglalkoztatás feltételeinek támogatása.

A tényleges intézkedéseket a 8. fejezet tartalmazza.

A Vidékfejlesztési Program forrásán kívül szeretnénk a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program és a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program forrásaiból is fejleszteni térségünket.

A Rákóczi LEADER Egyesület HFS intézkedései illeszkednek az alábbi TOP prioritásokhoz:

- Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére
- Vállalkozás barát, népességmegtartó településfejlesztés
- A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése

Intézkedéseink kapcsolódhatnak a GINOP vállalkozásfejlesztési alprogramjához, működésünkhöz pályázati forrás megszerzését tervezzük.

Versenyképes helyi gazdaság

A térség versenyképesség és gazdasági önfenntartóvá válásához a szociális alapú fejlesztések nem elegendőek. A nehézipari hagyományoktól történő végleges elszakadás és a kívánt változásokhoz vezető új fejlődési pálya a szektorok együttműködésén, a digitális írástudáson és a helyi adottságokon át vezet. A versenyképességet összetett, többtényezős probléma, a vállalkozások tőkehiánya akadályozza, amely fejlődésük és a gazdaság fejlődésének egyik legnagyobb gátja. A vállalkozások piacszerzést eredményező technológiai fejlesztések, beruházások nélkül már középtávon is egyre inkább versenyhátrányba kerülnek, amely újra tőkehiányhoz és fokozódó versenyképtelenséghez vezet. Ennek az összetett problémának, ördögi körnek egy fontos tényezője az alacsony befektetői hajlandóság, a fejlesztési és befektetés-ösztönzési szemlélet, valamint az üzleti infrastruktúra fejletlensége. A szemléletnek figyelembe kell venni a gazdasági környezetet és a helyi adottságok nyújtotta erősségeket és lehetőségeket. Ezeknek a negatív folyamatoknak a megtörésére irányulnak közvetlen vállalkozásfejlesztési és közvetetten a gazdasági környezetet fejlesztő intézkedéseink. A gazdasági önfenntartás, szorosan összefügg a versenyképességgel. Önfenntartás, önellátás elsősorban humán erőforrás megőrzést, foglalkoztatást kell, hogy jelentsen, a térségi vállalkozásoknak kell, hogy foglalkoztassák a térség munkaerőjét, így csökkentve a lakosság ingázását és végső esetben a szellemi tőke és a fizikai munkaerő elvándorlását. Másodszorban a helyi erőforrások hasznosítására kell törekedni a térségi gazdaságnak. helyi erőforrások hasznosításának pedig leginkább kézenfekvő módja a helyi termékek előállításának és értékesítésének növelése, szorosan kapcsolódva a helyi turisztikai szolgáltatások bővítéséhez. A vidéki turizmus térségünkben kitörési pont jelenthet, természeti adottságaink és épített és kulturális értékeink ehhez adóttak. Az turizmusnövekedéshez, azonban magasabb fokú szervezettségre, együttműködésre, minőségi szolgáltatásra és költséghatékonyságra (különösen az energiahatékonyság fokozására) van szükség. A turizmusnak és a térség teljes gazdaságának egyaránt magasabb fokú szervezettségi, integráltsági szintet kell elérnie.

Innovációs és infokommunikációs ellátottság

A stratégia az (társadalmi és vállalati szintű) innováció látja a térség jövőbeli fejlődésének alapjait. Ez a jövő a szektorok együttműködésén, a helyi adottságok innovatív hasznosításán át vezet. Ezért kiemelten szeretnénk növelni a rendszerszemléletű társadalmi és műszaki innovációt, valamint a tudásalapú társadalom kívánalmainak való megfelelést. Digitális írástudást új, közösségi képzési formák és kreatív közösségeken keresztül kívánunk fejleszteni, olyan közösségi terek keretében, ahol bárki hozzáférhet szélessávú internetkapcsolathoz. Különösen a hátrányos helyzetű rétegek esetében. A vállalkozásoknak nem csak új infokommunikációs, hanem új kapcsolati hálókat, hálózatokat is ki kell alakítaniuk, hogy növelhessék versenyképességüket. A társadalmi innovációk terén a jelen átfogó cél szinergikus kapcsolatban áll az „élhető, vidék és környezet” céllal, az energiahatékonyság és a megújuló energiahasznosítás terén. Térségi elterjedésüket ma már „nem műszaki természetű” akadályok gátolják, hanem szemlélet béli, főként a döntéshozók részéről. A „nem műszaki természetű” akadályok feloldására szemléletváltást előíró társadalmi

innováció szükséges. Ez szintén igaz az e-közigazgatásra, amely új, még hatékonyabb módszerekkel tudná kiszolgálni lakosság igényeit. Az integrált monitoring rendszerek adaptációja a bűncselekmények, balesetek megelőzésében, felderítésében, valamint természetes és épített értékeink megóvása során jelentős költségmegtakarítás tesznek lehetővé. A cél eléréséhez szükséges közösségi aktivitás szakmai, ágazati és települési, településcsoporti jelleggel is erősödött az elmúlt években. A civil önkéntesség és a szférák közötti együttműködés ma már kézzelfogható. A tudásbázis és a szellemi kapacitásrendelkezésre áll csak aktivizálásukra és további ösztönzésükre van szükség.

Élhető vidéki környezet

Célunk a megélhetést, fejlődést, rekreációt biztosító, biztonságos, tiszta, rendezett összetartó és vonzó térség létrejötte és fennmaradása. A legfontosabb tényező a helyi munkalehetőség és megélhetés „versenyképes gazdasági környezetben” foglaltak elvek alapján. A térségi vállalkozásai foglalkoztatják a térség munkaerőjét, így csökkentve a lakosság ingázását és végső esetben a szellemi tőke és a fizikai munkaerő elvándorlását. A versenyképes gazdasági környezet átfogó cél és specifikus céljainak több intézkedés is ennek az elérésére irányul. Térségi, települési közbiztonság szempontját két tényezőt emelnénk ki, a regisztrált bűncselekmények számát és a lakosság szubjektív biztonságérzetét. Ideális esetben az előbbi alacsony, az utóbbi magas. Jelen felmérések fordított helyzetet, de vannak bízató kezdeményezések és folyamatok. A közbiztonság specifikus cél intézkedései éppen ezeknek a mutatóknak a javítását és a pozitív kezdeményezések támogatását célozzák meg. Alapvetőnek tekintjük, hogy a közszolgáltatások elérhető közelségben vannak a lakosság számára. Ápoltt települési környezet, megóvott természetes környezet. A települési környezetbe beletartoznak a biztonságos közösségi terek és kapcsolódó infrastruktúrák, általuk változatos rekreációs, szabadidős és sportolási lehetőségek állnak rendelkezésre. Az élhető vidék közössége erős identitástudattal, civil önkéntességgel rendelkezik, összetartó és segítőkész, a szociálisan hátrányos helyzetűek száma magas. A civil önkéntesség és identitástudat növekedést mutat azonban az összetartás/összefogás még mindig alacsony és a hátrányos helyzetűek száma növekedést mutat. Az élhető vidék a külvilág felé is vonzó képet sugároz hatékony marketing-eszköztára révén.

5. Horizontális célok

5.1 Esélyegyenlőség

A Rákóczi LEADER Egyesület eddigi működése során nem tett hátrányos megkülönböztetést a bármilyen okból hátrányos helyzetű csoportok, személyek irányába, sőt lehetőségekhez mérten pozitív diszkriminációt alkalmazott. A jövőben is ennek megfelelően, a jogszabályi előírások tiszteletben tartásával, az érdekérvényesítés során figyelembe vesszük az érintett csoportok, személyek speciális körülményeit, igényeit a HFS tervezésénél és megvalósításánál. Az egyesületünk által lefedett területen a lakónépesség arányait tekintve a 2001-es népszámláláson a népesség 10,9%-a, míg a 2011-es népszámláláson a 15,5%-a vallotta magát cigány származásúnak, de a helyi jegyzők önkéntes adatai alapján ez a szám magasabb. Van olyan településünk

melyen a lakosság közel 40% át a cigányság. Működési területünkön a társadalmi kirekesztődés és a szegénység újra termelődésének problémája fokozottan jelen van. A HFS-ben olyan intézkedéseket fogalmazunk meg, amelyek e társadalmi kör beilleszkedését, közösségi integrációját is szolgálja. Az intézkedések pályázati kiírásának generálása során többlet pontra számíthatnak a hátrányos helyzetű rétegek, fogyatékkal élők, nők, pálya kezdők, és természetesen a magát cigánynak valló emberek.

A RLE területén élő polgárok és szervezetek már az EU-belépés előtt összehangolták fejlesztéseiket, hogy minél nagyobb hatékonyságot és szinergiát valósítsanak meg. Számos megvalósult projekt elősegíti az egyenlő bánásmód, az diszkrimináció betartását, hozzájárulva a nehéz, hátrányos élethelyzetűek esélyteremtéséhez. Kiemelt figyelmet fordítunk a vidéken élő fiatalokra, nőkre és romákra. Támogatjuk a hazai és EU-s forrásokhoz való hozzáférésüket, valamint a tudás fejlesztését, amely a helyi szükségletekre alapoz. Az alkalmazott nők száma, a helyi igényeknek megfelelő képzések és munkahelyteremtés következtében növekszik. A fő- és kiegészítő jövedelemszerzési lehetőségek támogatásával javul a megélhetésük. A roma lakosság foglalkoztatásának emelése komplex programokkal, és munkaerő-piaci eszközök összehangolt felhasználásával, szakmai képzésük támogatásával valósul meg.

5.2 Környezeti fenntarthatóság

A Rákóczi LEADER Egyesület területe nem csupán fenntartható módon használja társadalmi, gazdasági és természeti adottságait, hanem minden tekintetben jobb állapotban adja át vagyonát a jövő nemzedékének. Hozzájárul a helyi és globális fenntarthatósághoz, mert adottságait környezetkímélő, természetmegőrző módon használja, megoldja a behozott termékek, anyagok és energiák mennyiségének csökkentését. Erősíti a vidék megtartó és vonzóerejét, megőrzi a természeti, a társadalmi, a vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokszínűségét. Csökkenti a területi különbségeket, előmozdítja az etikus termelést, kereskedést, valamint a fenntartható fogyasztói szokások elterjedését. Segíti a biológiai sokféleséget fenntartó, javító korlátos eltartó képességű környezethasználatot. A hulladékok hasznosításának támogatásával, a kibocsátás csökkentésével a környezet állapota javul. Az okszerű növényvédelem, és ipari segédanyagok használatának kiváltását terjesztő programokkal, és a szállítás raktározás feltételeinek javításával csökkenti a mezőgazdaság kedvezőtlen környezeti hatásait. A nem élelmezési célú biomassa energetikai hasznosításával csökkenti a meg nem újuló erőforrások felhasználását, hozzájárul a feltételeken megújuló erőforrásaink állapotának megőrzéséhez, javításához. A helyi foglalkoztatás növelésével, az energiapolitika befolyásolásával és az ökológiai szemléletű tájgazdálkodás elterjesztésével csökkenti a környezet terhelését. Megteremti a magas hozzáadott értéket előállító gazdálkodást, a tudás és kultúra alapú termelés és fogyasztás irányába hat, megőrizve és bővítve a vállalkozások sokszínűségét. Szolgálja a helyi közösség érdekeit, a szegénység leküzdését. Segíti a tudáshoz és információhoz való hozzáférést, a közösségek identitástudatának erősítését, fejleszti a társadalmi kapcsolatokat, a nemzedékek egymás iránti felelősségét, valamint szélesíti a vidékfejlesztési döntésekben résztvevők körét, hatékonyságát. A Stratégiánk készítése során a fenntartható fejlődést, olyan fejlődési útnak

tartjuk, amely egyszerre van figyelemmel a környezet eltartó képességére, a társadalom jólétére és a gazdaság erősítésére úgy, hogy a ma élő emberek boldogulása ne menjen az utánunk jövő generációk életkörülményeinek rovására. Projektjeink kiírásakor és a megvalósítás, működtetés során a fenntartható környezeti szempontok biztosítását figyelembe vesszük. Minden egyes projektnél maximális figyelmet fordítunk a környezetvédelmi szempontokra a projekt jellegéhez és témájához igazodva. Annál is inkább tesszük, mert a közvetlen élő helyünk az egyik legfőbb értékünk és egyben a legfőbb turisztikai vonzerőnk is. A környezetvédelem, mint horizontális elvárás azt jelenti, hogy minden tevékenység során figyelemmel kell lenni az adott tevékenységnek a környezetre, amely elvárás kedvezően hat a hazai és uniós törekvések teljesülésére.

6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

A Rákóczi LEADER Egyesület területe uniós szinten a legszegényebb nyolcadik régióban elhelyezkedő Észak-Magyarországon belül is, az alacsonyan teljesítő Borsod megyében helyezkedik el. A történelmileg kialakult helyzet miatti elmaradottság szintjéről tervez továbblépni és a vidékfejlesztés lehetőségeit innovatívan használta az elmúlt tervezési időszakban is. Stratégiánk kidolgozásánál a korábbi évek tapasztalatát figyelembe véve mutatjuk be a HFS innovatív és integrált elemeit. A stratégia innovativitása rugalmasságában rejlik, amely képes a térségben történő és a jogalkotásban zajló változások lekövetésére, ugyanakkor célrendszere több szinten szorosan kapcsolódik megyei, térségi, nemzeti és uniós stratégiákhoz, fejlesztési elgondolásokhoz. A stratégiában innovációként jelentkezik továbbá a stratégia megalkotása során (stratégia egyes munkaszakaszainak véleményezése, észrevételek beépítése), illetve a fejlesztések megvalósítása során a térségi szereplők bevonása a döntéshozatalba (támogatásra javasolt projektek kiválasztása), több lépcső megoldások, komplex programok alkalmazása lehetséges.

Innovatív elemek a stratégiai tervezés során:

- Stratégiai fókuszában szerepeltettük a gazdasági fejlődéshez és adaptáció szükséges feltételek megteremtése, természetes és ember alkotta környezet kapacitásainak, erőforrásainak hatékony, fenntartható kihasználása
- Integrált szemléletet alkalmazva és a stratégia fókuszát szem előtt tartva az átfogó és specifikus célok meghatározása során a lehető legjobb szinergiára törekedtünk.
- Szoros szférák közötti és ágazatközi együttműködés igénylő transzverzális témák kerültek acélhierarchiába beágyazásra, mint az önfenntartó vidéki gazdaság, az erőforrás és energiahatékonyság, valamint az infokommunikációs fejlődés és a digitális írástudás
- A CLLD módszertannak megfelelően alulról építkezve, az érintettek és együttműködő partnerek minél szélesebb körét bevonva terveztünk.
- Komplex, egymással szorosan összefüggő intézkedéseket terveztünk, amelyek egyszerre adnak választ a térség legfontosabb társadalmi - gazdasági - környezeti problémáira.

Innovatív elemek a stratégia megvalósítása során:

- Hátrányos helyzetű csoportok összekapcsolása, munkanélküliség csökkentését célzó kombinált intézkedésekben.
- Nagy hangsúlyt fektetünk az előkészítésre és a tanulásra.
- A projekt előkészítése és kiválasztás során ösztönözzük az innovativitást. Előnyben részesítjük a jövő szükségleteire fókuszáló fejlesztéseket, vagyis amelyek új megközelítéssel járnak hozzá az infokommunikációs ellátottsághoz növekedéséhez, az erőforrásokkal való hatékony, fenntartható gazdálkodáshoz és a digitális írástudás terjedéséhez.
- Stratégiánk hatásának növelését, kiterjesztését nemzetközi és térségek közötti együttműködéseink eddigi tapasztalataira kívánjuk alapozni és továbbra is ilyen típusú együttműködésekre alapozzuk vidékünk jövőjét, melyek segítik a jó gyakorlatok transzferjét és a kölcsönös tanulást.

7. A stratégia beavatkozási logikája

Eredmények láncolata	Célok hierarchiája
Hatás mutatók: Az átfogó célok teljesülését egyedi módszerekkel a munkaszervezet fogja vizsgálni. A kvantitatív mutatókon túl interjú és esemény beszámoló jellegű adatgyűjtés alapján kívánjuk a kvalitatív elemzést elvégezni.	Átfogó célok: 1. A helyi közösségek erősítése a térség lakosságmegtartó-képességének növeléséért. 2. A helyi gazdaság megerősítése belső erőforrásokra támaszkodva.
Eredmény mutatók: - a falusi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számának növekedése a térségben; - helyi termék kínálat növekedése; létrejött munkahelyek száma; - a szegénység enyhítését célzó és a felzárkózást és befogadást segítő programokon részt vevők száma. <i>Kimeneti mutatók:</i> - 57-92 db támogatott projekt, megoszlása: - civil szféra: 30-46 db - önkormányzat: 12-19 db - üzleti szféra: 15-27db	Specifikus célok: 1. A helyi identitástudat megőrzése közösségi fejlesztéseken keresztül. 2. A társadalmi szolidaritás erősítése közösségi programokkal, képzésekkel. 3. Mikrovállalkozások támogatása. 4. Innovatív megoldások támogatása a helyi gazdaságban.
Inputok: - 226.679.567.- forint LEADER fejlesztési forrás, - 22.680.000-65. 000.000.- forint önerő,	Intézkedések: 1. A térség idegenforgalmi sajátosságaira épülő turisztikai szolgáltatásfejlesztés 2. Helyi termékek előállításának, fejlesztésének támogatása 3. Mikrovállalkozások támogatása 4. Civil s z e r v e z e t e k közösségi célú fejlesztése 5. A közösségi összetartozást erősítő, hagyományőrző, illetve hagyományosan megtartott rendezvények, programok szervezése 6. A szegénység enyhítését célzó, a felzárkózást és befogadást segítő projektek megvalósítása

Problémák, hátrányok	Megoldási lehetőségek	LEADER intézkedések
A lakosság körében a legfeljebb 8 általános iskolát végzettek aránya 28,9 % -	Társadalmi felelősségvállalás és integráció kora gyermekkortól	Táborok szervezése hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek részére Képzések szervezése
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 47,6% Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	Helyi gazdaság megerősítése a foglalkoztatotti arány javításának érdekében.	Turisztikai szolgáltatások- és szállások fejlesztése Helyi termékfejlesztés
Kvalifikált munkaerő és magasán képzett fiatalok elvándorlása	Közösségfejlesztés és helyi identitástudat erősítése	Civil szervezetek támogatása helyi rendezvények, rendezvénysorozatok szervezése az integritás
Tőkeerős vállalkozások hiánya kedvezőtlen	Vállalkozói környezet vonzóbbá tétele helyi, mikrovállalkozások támogatása	Mikrovállalkozások eszközbeszerzésének támogatása

Térségi problémák - célok

LEADER források felhasználása a problémák enyhítéséért, más források bevonása:

1. Munkanélküliség: térségünk az országon belül is az egyik legrosszabb mutatókkal rendelkezik a munkanélküliségi adatok terén. Mint arra egy fórumon egy helyi polgármester rávilágított, egy ide települő vállalkozás mégsem jelent megoldást erre a problémára, mert a lakosság jelentős része nem rendelkezik versenyképes végzettséggel. Ezt támasztja alá a munkanélküliek körében a legfeljebb nyolc általános iskolát végzettek magas aránya.

Megoldási javaslatok, elérendő cél: a probléma kezelése többirányú lehet:

- a) LEADER és VP források bevonásával a helyi termékfejlesztésen keresztül magas munkaerő igényű közösségi, vagy önkormányzati háttérű projektek támogatása;
- b) nem LEADER források felhasználásával képzések szervezése megfelelő szakmai háttérrel és ágazatközi egyeztetésekkel;
- c) közösségi fejlesztések EFOP források felhasználásával a társadalmi kirekesztődéssel fenyegetett csoportok közösségi életbe való bevonásáért és a társadalmi szolidaritás erősítéséért.

A fenti javaslatok együttes alkalmazása vezethet a most, munkavállalás és társadalmi jelenlét szempontjából teljesen inaktív csoportok hátrányos helyzetének mérsékléséhez.

2. Belső fogyasztás és piac: tervezési területünkön a lakosság szám a rendszerváltás óta jelentősen csökkent.

Már ez a tény alapvetően megváltoztatta a belső fogyasztás mértékét. A szakképzett munkavállalói réteg, és a felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok elvándorlása tovább csökkenti a fizetőképes fogyasztói réteget. A probléma enyhítésére csak a helyi szereplők együttműködésén alapuló, ciklusokon túlmutató összehangolt fejlesztés lehet képes.

3. Magánfinanszírozás elapadása: tervezési területünkön az egy főre jutó jegyzett tőke az országos átlag 3%. Az önkormányzatok és civil szervezetek leginkább 100 %-os intenzitású fejlesztéseket tudnak kihasználni. A vállalkozások esetében az önerő biztosítása kedvező banki hitelkonstrukciók útján lehetséges. Térségünkben a közösségi finanszírozás nem bevett modell, a lakosság szűkös anyagi lehetőségei miatt nem lehet sikeres. Az önkéntes munka a közösségi fejlesztésekben elfogadott és megbecsült, önmagán túlmutató hatású.

4. A szegénység és a társadalmi kirekesztődés enyhítését célzó, LEADER és EFOP forrásokra támaszkodó fejlesztések során törekedni kell a célcsoport aktív részvételére az önszorgó magatartás kialakításáért.

5. Az önkormányzatok, anyagi és környezettudatos megfontolásból igyekeznek megújuló energiaforrást használni, nagyrészt a közmunka program keretén belül összegyűjtött növényi hulladékokra alapozva. További fejlesztéseket kívánnak megvalósítani a megújuló energiafelhasználás területén: biokazánok telepítésével, megújuló energia erdők, mezők telepítésével és a bioenergia hasznosítására vonatkozó képzéssel. TOP keretében az épületek energetikai korszerűsítése - nyílászárók cseréje, hőszigetelés - valósulhat meg.

7.1 A stratégia jövőképe

A Rákóczi LEADER Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának jövőképe a működési területére olyan elképzelést jelenít meg, ahol a gazdasági fejlődés dinamikus emelkedésbe kezd, növekvő életszínvonalat, javuló életminőséget eredményez. A településeken élő felzárkóztatásra szoruló hátrányos helyzetűeknek megmutatja az utat az egészséges életmódhoz, segíti a felzárkóztatásukat, segíti őket a munkába és az önálló életre. A vidéki életforma, a megújult falukép, a természet, kulturális és épített örökség megőrzése mellett fennmarad. A szolgáltatói és vállalkozói színvonal emelkedése, a helyi fogyasztás növekedése, a jövedelemszerzési képesség kedvező alakulása, a javuló életminőség lehetősége és környezettudatos életmód következtében a fiatalok elvándorlása csökken, a demográfiai mutatók kedvezően alakulnak. A hátrányos helyzetű települések felzárkózása mellett, a HACS területén található települések megfelelő életteret nyújtanak a lakosságnak.

7.2 A stratégia célhierarchiája

Sor szám	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	Gazdaságfejlesztés a) Mikroállalkozások támogatása b) Innovatív megoldások támogatása a helyi gazdaságban c) Innovatív megoldások támogatása a helyi turisztikában	- Helyi mikroállalkozások megerősödését és szolgáltatásainak javulását célzó fejlesztések - Helyi termékek körének bővülése - Vendégéjszakák számának emelkedése - Turisztikai szolgáltatási kínálat bővülése - Látványporták kialakítása	20 vállalkozás 5 új munkahely 5 új helyi termék 5 új munkahely 3 %-os bevétel növekedés 15% 5

2.	A térség közösségi életének megerősítése, a hagyományok és kulturális örökség megőrzése, továbbadása	- Községi rendezvények által bevont lakosság fő - Civilszervezetek által megvalósított közösségi fejlesztések érintett fő	1000-1500 fő 750-1000 fő
3.	A társadalmi kirekesztettség és az újra termelődő szegénységgel fenyegetett népcsoportok problémáinak kezelése és a társadalmi szolidaritás erősítése	- A megvalósuló programokba bevont személyek (felnőtt és gyerek) száma	100-150 fő

Átfogó célok

A helyi közösségek erősítése a térség lakosságmegtartó képességének növeléséért, felzárkóztatásáért és életminőségének javításáért.

A helyi gazdaság megerősítése belső erőforrásokra felhasználásával.

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
	Gazdaságfejlesztés		
	a) Mikrovállalkozások támogatása	- Helyi mikrovállalkozások megerősödését és szolgáltatásainak javulását célzó fejlesztések	20 vállalkozás 5 új munkahely
	b) Innovatív megoldások támogatása a helyi gazdaságban	- Helyi termékek körének bővülése	5 új helyi termék 5 új munkahely 3%-os bevétel növekedés
	c) Innovatív megoldások támogatása a helyi turisztikában	- Vendégéjszakák számának emelkedése - Turisztikai szolgáltatási kínálat bővülése - Látványporták kialakítása	15% 5 3
2.	A térség közösségi életének megerősítése, a hagyományok és kulturális örökség megőrzése, továbbadása	- Községi rendezvények által bevont lakosság fő - Civilszervezetek által megvalósított közösségi fejlesztések érintett fő	1000-1500 fő 750-1000 fő
	A társadalmi kirekesztettség és az újra termelődő szegénységgel fenyegetett népcsoportok problémáinak kezelése és a társadalmi szolidaritás erősítése	- A megvalósuló programokba bevont személyek (felnőtt és gyerek) száma	100-150 fő

Sorszám	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá		
		1.	2.	3.
1.	Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	X	X	
2.	Helyi szintű gazdaságfejlesztés támogatása	X	X	
3.	Versenyképesség növelése a mikrovállalkozói szektorban	X		
4.	A civil szektor társadalmi célú fejlesztése		X	
5.	Hagyományőrző, társadalmi összetartozást erősítő programok szervezése		X	X
6.	A felzárkózást segítő és a szegénység enyhítését célzó programok megvalósítása			X
7.	Helyi gazdaságfejlesztés támogatása		X	
8.	Helyi közösségi és gazdasági fejlesztések támogatása		X	

A Helyi Fejlesztési Stratégiánkban megfogalmazott célokkal el kívánjuk érni a helyi gazdaság belső erőforrásokon alapuló szerkezetváltásának megalapozását. Erre vonatkozóan támogatjuk a helyi termékfejlesztést és a helyi adottságokat használó turisztikai projekteket. Az intézkedések a helyi közösség igényeinek felmérésén és a helyzetelemzésen alapulnak. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a térség lakosságának mindennapjait jelentősen befolyásolja egy adott település közösségi élete, ezért a térség civil szervezetinek közösségi fejlesztéseit, valamint a településen megvalósuló közösségépítő rendezvényeket is támogatjuk. A társadalmi szolidaritás, az a gondolat, amelyet a fórumokon is többen megfogalmaztak, miszerint a településeken érezhetően jelen lévő szegénység valamennyink problémája szintén megkülönböztetett figyelmet kap a stratégiánkban. Az erre kiírt intézkedés keretében közösségi programokon keresztül kívánjuk támogatni a célcsoportot.

Cselekvési terv

8.1 Az intézkedések leírása

1.) Intézkedés: Turisztikai szolgáltatások fejlesztése

1. Specifikus cél: Innovatív megoldások támogatása a helyi turisztikában.

2. Indoklás, alátámasztás: A Rákóczi LEADER Egyesület tervezési területén eddig kihasználatlan gazdasági potenciálok az érintetlen természeti értékek, történelmi érdekességek és a békés környezet.

- Adottságaink:
- a térség három kistáj területet érint,
 - megnőtt az érdeklődés a megyeszékhelyen élők körében a nyugodt, érintetlen környezetben szervezett túrák iránt,
 - a környéken nagy az igény a környezetünkben lévő uszodai sportokra

- a helyi szolgáltatók körében jelentősen megnőtt az érdeklődés a pályázati lehetőségek iránt;
- szintén a helyi szolgáltatók körében megnőtt a hálózatosodás iránti igény.

Hiány: - a térségben nincs olyan szervezet, amely összefogná és szervezné az ott tevékenykedő turisztikai szolgáltatókat.

3. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Olyan projektek megvalósulása, amelyek a térség adottságaira épülő új turisztikai szolgáltatás bevezetését célozzák, vagy már működő szolgáltatást fejlesztenek tovább.

Elszámolható költségtípusok:

1. előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költsége;
2. terület előkészítés;
3. építéshez, felújításhoz kapcsolódó költségek;
4. eszközbeszerzés;
5. a projekthez kapcsolódó marketing szolgáltatás vásárlása;
6. műszaki ellenőri szolgáltatás költsége;
7. egyéb műszaki jellegű szolgáltatások költsége;
8. kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költségei;
9. immateriális javak beszerzése
10. Projekthez kapcsolódó marketing költségek
11. informatikai eszközök beszerzése (kötelezően megvalósítandó, önállóan támogatható)
12. Projekt-előkészítés költsége
13. Közbeszerzési eljárások lefolytatásának költsége
14. Könyvvizsgálat
15. Általános költségek (rezsi)
16. Projekthez kapcsolódó szolgáltatások vásárlása
17. Előkészítő tevékenység
18. projektmenedzsment költség.

4. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Az intézkedés kapcsolódik a 2007-2013-as időszak III-as tengely, Turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím keretében elnyert támogatások, különösen az így létrehozott szálláshelyek jobb kihasználtsági mutatójának eléréséhez.
- A VP 6.4.1 Nem mezőgazdasági fejlesztések - csak vállalkozások számára nyújt támogatást, valamint nem feltétel a hely adottsághoz való illeszkedés és nem feltétel az együttműködési megállapodás, amelynek révén a hálózatosodást kívánjuk ösztönözni.
- Az intézkedés kapcsolódik a GINOP-7.2.1 Aktív turisztikai hálózatok infrastruktúrájának fejlesztése programhoz.

Lehatárolás:

- Induló mikrovállalkozások és az 50%-nál nagyobb mezőgazdasági jövedelemmel rendelkező vállalkozások nem jogosultak a támogatásra;

5. A jogosultak köre:

Önkormányzatok, civil szervezetek, mikrovállalkozások, egyházak, nonprofit szervezetek, őstermelők.
Induló mikrovállalkozások és az 50%-nál nagyobb mezőgazdasági jövedelemmel rendelkező
vállalkozások nem jogosultak a támogatásra;

6. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Szempontra adható maximális pontszám
1	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	26
2	A támogatást igénylő szervezet által készített üzleti terv minősége	26
3	A pályázó szervezet által tervezett projekt illeszkedése a fejlesztéspolitikai dokumentumokhoz	18
4	A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015.(VI.23.) Korm. rendelet alapján	18
5	A pályázó vállalja, hogy a fejlesztéssel érintett szolgáltatást népszerűsíti, propagálja	12
	Adható pontszám összesen	100

Rákóczi LEADER Egyesület 2014-2020 Helyi Fejlesztési Stratégiája

Ssz.	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentumok
1	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Indokoltság	7	Fenntartási és üzemeltetési terv
1	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Fenntarthatóság	8	Fenntartási és üzemeltetési terv
1	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Költséghatékonyság	5	Fenntartási és üzemeltetési terv
1	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Innováció	6	Fenntartási és üzemeltetési terv
2	A támogatást igénylő szervezet által készített üzleti terv minősége	Vállalkozás bemutatása	8	Üzleti terv
2	A támogatást igénylő szervezet által készített üzleti terv minősége	Fejlesztés bemutatása	7	Üzleti terv
2	A támogatást igénylő szervezet által készített üzleti terv minősége	Emberi erőforrás	6	Üzleti terv
2	A támogatást igénylő szervezet által készített üzleti terv minősége	Pénzügyi terv	5	Üzleti terv
3	A pályázó szervezet által tervezett projekt illeszkedése a fejlesztéspolitika dokumentumokhoz	A projekt illeszkedik települési és járási vagy megyei szintű fejlesztéspolitikai dokumentumokhoz is.	7	Pályázó által benyújtott, alátámasztó dokumentum(ok) releváns része vagy nyilatkozat az illetékes szervezettől.
3	A pályázó szervezet által tervezett projekt illeszkedése a fejlesztéspolitika dokumentumokhoz	A projekt több település fejlesztéspolitikai dokumentumához kapcsolódik.	6	Pályázó által benyújtott, alátámasztó dokumentum(ok) releváns része vagy nyilatkozat az illetékes szervezettől.
3	A pályázó szervezet által tervezett projekt illeszkedése a fejlesztéspolitika dokumentumokhoz	A projekt csak települési szintű fejlesztéspolitikai dokumentumához kapcsolódik.	5	Pályázó által benyújtott, alátámasztó dokumentum(ok) releváns része vagy nyilatkozat az illetékes szervezettől.

Rákóczi LEADER Egyesület 2014-2020 Helyi Fejlesztési Stratégiája

4	A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltétel rendszeréről szóló 105/2015.(VI.23.) Korm. rendelet alapján	Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett, jelentős munkanélküliséggel sújtott települések.	6	A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015.(VI.23.) Korm. rendelet.
4	A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltétel rendszeréről szóló 105/2015.(VI.23.) Korm. rendelet alapján	Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések.	7	A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015.(VI.23.) Korm. rendelet.
4	A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015.(VI.23.) Korm. rendelet alapján	Jelentős munkanélküliséggel sújtott települések	5	A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015.(VI.23.) Korm. rendelet.
5	A pályázó vállalja, hogy a fejlesztéssel érintett szolgáltatást népszerűsíti, propagálja	Minimum nyolc helyi, vagy öt térségi rendezvényen.	6	Pályázó nyilatkozata
5	A pályázó vállalja, hogy a fejlesztéssel érintett szolgáltatást népszerűsíti, propagálja	Minimum nyolc helyi, vagy öt térségi rendezvényen.	6	Pályázó nyilatkozata

Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a fenti szempontrendszer alapján a kérelemre adott összpontszám nem éri el a minimális 50 pontot. Az 50 pont elérése nem jelenti automatikusan a támogatás megítélését!

A. Alapjogosultsági kritériumok:

1. a tervezési területen székhellyel és/vagy telephellyel rendelkező önkormányzat, mikrovállalkozás, nonprofit szervezet;
2. induló mikrovállalkozások és az 50%-nál nagyobb mezőgazdasági jövedelemmel rendelkező vállalkozások nem jogosultak a támogatásra;
3. a projekt alapja a térség idegenforgalmi szempontból számottevő adottsága - természeti, épített, kulturális érték, illetve a térség adottságaira épülő kikapcsolódási, sportolási lehetőség;
4. üzleti, vagy működtetési és fenntarthatósági terv benyújtása, amely bemutatja a pályázó gazdasági

helyzetét, a fejlesztés fő mérföldköveit, tartalmazza a projekt életképességét és jövedelmezőségét alátámasztó pénzügyi elemzését.

B. Kötelezettségvállalás:

1. a pályázó vállalja, hogy a támogatás elnyerését követően a fejlesztést megvalósítja,
2. a pályázó vállalja, hogy a fejlesztés megvalósítását követő két hónapon belül írásban előrehaladási jelentést küld a Rákóczi LEADER Egyesületnek a fejlesztésről, fényképpel, elektronikus formában,
3. pályázó vállalja, hogy csatlakozik a megvalósítandó turisztikai szervezethez

C. A rangsorállítás alapja:

1. előnyt jelent, ha a pályázó vállalja, hogy a fejlesztés megvalósítását követően minősítési rendszerben vesz részt,
2. a támogatásból megvalósuló, vagy annak eredményeként kialakuló új szolgáltatások száma,
3. szálláshelyfejlesztés, vagy új szálláshely kialakítás esetén a vállalt kihasználtsági mutató,
4. attrakció kialakítás, vagy fejlesztés esetén a vállalt látogatottsági szám,
5. a megvalósítás helyétől eltérő településen található turisztikai látványosság programként való ajánlása a vendégek/látogatók számára - együttműködési megállapodás alapján az adott turisztikai látványosság üzemeltetőjével, ennek hiányában az adott település önkormányzatával,
6. előnyt jelent, ha a projektnek része megújuló-, vagy bioenergia hasznosítását szolgáló épületgépészeti rendszer kiépítése, eszközbeszerzés, annak telepítése legalább a projekt elszámolható kiadásai 5%-ának mértékéig.

7. Tervezett forrás:

- a. az intézkedésre allokált forrás nagysága: **8.246.586** forint
- b. a támogatás aránya: 70%,
- c. a projektméret korlátjai:
minimum támogatási összeg: 1.000.000 forint,
maximum támogatási összeg: 8.246.586 forint.
- d. a támogatás módja:
 - hagyományos költségelszámolás,
 - egyszerűsített elszámolásra jelen felhívás keretében nincs lehetőség,
 - vissza nem térítendő támogatás.

A megvalósítás tervezett időintervalluma: 24 hónap, záró kifizetés igénylés benyújtásának határideje: 2020.08.31. Benyújtás kezdete: **2018.01.31.** Benyújtás vége: 2020.09.15.

8. Kimeneti indikátorok: A célértékek legyenek arányban az intézkedésre allokált forrással. Az alkalmazandó indikátorok köre kiegészíthető. A támogatott projektek száma: 9 db. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: 5 db vállalkozás, 3 db, önkormányzat, 1 db nonprofit szervezet.

II.) Az intézkedés megnevezése: Helyi szintű gazdaság támogatása

1. Specifikus cél: Innovatív megoldások támogatása a helyi gazdaságban.

2. Indoklás, alátámasztás:

A korábbi időszak egyik legfontosabb innovációja a helyi tudáson alapuló termékfejlesztés. Két fő területe az élelmiszer jellegű termékek - pékáru, savanyúság, lekváros, szörpök, édesség -, valamint a kézműves termékek. Mindkét esetben az iparosodás előtti időszak kultúrájából megőrzött tudás és tapasztalat átadása a fiatalabb generáció számára adja meg a termék hozzáadott értékét. A folyamat egyszerre hoz gazdaságélénkítő hatást, és a generációk közötti párbeszéd folytonosságát. A fórumokon és projektötlet gyűjtés során tapasztaltak alapján a már megvalósult és folyamatos előállítás továbbfejlesztése, és új termékek bevezetése egyaránt cél. A helyi termék előállítás a munkahelyteremtés lehetőségét is magában hordozza. A fejlesztés sikeres megvalósítása ágazatközi együttműködést kíván.

3. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- Helyi termék: a LEADER HACS illetékességi területén honos, vagy ott megtermelt, előállított termék.
- Helyi termék előállításához, illetve értékesítéséhez szükséges fejlesztések támogatása.
- Elszámolható költségfajták:
 1. általános költségek
 2. előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költsége,
 3. közbeszerzési eljárások során felmerült költségek,
 4. terület előkészítés,
 5. építéshez, felújításhoz kapcsolódó költségek,
 6. eszközbeszerzés,
 7. műszaki ellenőri szolgáltatás költsége,
 8. minőségbiztosítás
 9. egyéb műszaki jellegű szolgáltatások költsége,
 10. marketing költségek,
 11. Könyvvizsgálat
 12. Projektmenedzsment költsége
 13. Közbeszerzési eljárások lefolytatása
 14. kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költségei,

4. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Az intézkedés hozzájárul a gazdasági fejlődés támogatásához.

Lehatárolás:

- VP 6.3.1. mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése - csak vállalkozásokat támogat.
- VP 6.2.1 Nem mezőgazdasági tevékenységek elindítása - csak vállalkozásokat támogat.
- VP 6.4.1 Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztése - csak vállalkozásokat támogat.
- A fenti VP lehetőségekhez képest valóban helyi termék előállítása a cél.

- Induló mikroállalkozások és az 50%-nál nagyobb mezőgazdasági jövedelemmel rendelkező vállalkozások nem jogosultak a támogatásra;
- Mikroállalkozás pályázó esetében mezőgazdasági termék előállítását célzó fejlesztésre csak 3000 STÉ üzemméret alatti mezőgazdasági termelőnek minősülő mikroállalkozás, őstermelő pályázhat.
- Mikroállalkozás pályázó esetében feldolgozott élelmiszer előállítást célzó fejlesztésre csak olyan, mezőgazdasági termelőnek minősülő mikroállalkozás, őstermelő pályázhat, akinek az előző évi mezőgazdaságból származó árbevétele nem haladja meg az 50 %-ot.
- A pályázó vállalja, hogy termékével és szervezetével az utolsó kifizetési kérelem benyújtását megelőzően beszámolót nyújt be.
- A termék előállítása helyi hagyományokon, tudáson alapul, illetve helyi alapanyag felhasználásával történik.

5. A jogosultak köre:

- mikroállalkozás,
- önkormányzat, kisebbségi önkormányzat,
- nonprofit gazdasági társaság,
- őstermelők,
- induló mikroállalkozások és az 50%-nál nagyobb mezőgazdasági jövedelemmel rendelkező vállalkozások nem jogosultak a támogatásra,
- mikroállalkozás pályázó esetében kizáró ok, ha a pályázó az 5. számú, „Mikroállalkozások támogatása” elnevezésű intézkedésre nyújtott be pályázatot.

6. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Szempontra adható maximális pontszám
1	A támogatást igénylő szervezet az alapító dokumentuma vagy szervezeti és működési szabályzata alapján a projekt céljait szolgáló tevékenységek ellátására alkalmas és felhatalmazott.	8
2	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a felhívás céljainak eléréséhez szükséges szakmai tapasztalatokkal.	12
3	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a támogatási kérelem céljainak eléréséhez szükséges humán erőforrásokkal és infrastrukturális feltételekkel.	10
4	A projekt megvalósításához szükséges szervezeti feltételek rendelkezésre állnak (humán feltételek és a szervezeti stabilitást biztosító feltételek)	12
5	A célok illeszkednek az igényekhez (helyi igények, célcsoport igényei) és ez alátámasztott	11
6	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége.	26
7	A projekt hosszú távú hasznosulása bemutatásra került és alátámasztott.	12
8	Kockázatelemzés releváns és teljes körű.	9
Adható pontszám összesen:		100

Rákóczi LEADER Egyesület 2014-2020 Helyi Fejlesztési Stratégiája

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
1	A támogatást igénylő szervezet az alapító dokumentuma vagy szervezeti és működési szabályzata alapján a projekt céljait szolgáló tevékenységek ellátására alkalmas és felhatalmazott.	alkalmas és felhatalmazott	8	Alapító dokumentum, szervezeti és működési szabályzat
2	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a felhívás céljainak eléréséhez szükséges szakmai tapasztalatokkal	rendelkezik a szükséges szakmai tapasztalatokkal és az részletesen és megalapozottan bemutatásra került	8	szakmai tapasztalatot igazoló dokumentumok, referencia anyag
2	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a felhívás céljainak eléréséhez szükséges szakmai tapasztalatokkal	részben rendelkezik a szükséges szakmai tapasztalatokkal, vagy csak részben került bemutatásra	4	szakmai tapasztalatot igazoló dokumentumok, referencia anyag
3	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a támogatási kérelem céljainak eléréséhez szükséges humán erőforrásokkal és infrastrukturális feltételekkel.	részletes és megalapozott bemutatás	6	fenntartási, üzemeltetési, cselekvési terv
3	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a támogatási kérelem céljainak eléréséhez szükséges humán erőforrásokkal és infrastrukturális feltételekkel.	csak részben került bemutatásra	4	fenntartási, üzemeltetési, cselekvési terv
4	A projekt megvalósításához szükséges szervezeti feltételek rendelkezésre állnak (humán feltételek és a szervezeti stabilitást biztosító feltételek	részletes és megalapozott bemutatás	8	megvalósítási terv
4	A projekt megvalósításához szükséges szervezeti feltételek rendelkezésre állnak (humán feltételek és a szervezeti stabilitást biztosító feltételek	csak részben került bemutatásra	4	megvalósítási terv
5	A célok illeszkednek az igényekhez (helyi igények, célcsoport igényei) és ez alátámasztott	megfelelő és részletes bemutatás	8	szakmai terv dokumentuma
5	A célok illeszkednek az igényekhez (helyi igények, célcsoport igényei) és ez alátámasztott	elnagyolt, felületes bemutatás	3	szakmai terv dokumentuma
6	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Indokoltság	8	Fenntartási és üzemeltetési terv
6	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Fenntarthatóság	7	Fenntartási és üzemeltetési terv
6	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Költséghatékonyság	6	Fenntartási és üzemeltetési terv
6	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Innováció	5	Fenntartási és üzemeltetési terv
7	A projekt hosszú távú hasznosulása bemutatásra került és alátámasztott	a megvalósítani tervezett tevékenységek jól szolgálják a támogatást igénylő fejlesztési stratégiáját	8	megvalósítás szakmai dokumentációja
7	A projekt hosszú távú hasznosulása bemutatásra került és alátámasztott	a megvalósítani tervezett tevékenységek hozzájárulnak a támogatást igénylő fejlesztési stratégiájához	4	megvalósítás szakmai dokumentációja
8	Kockázatelemzés releváns és teljes körű	releváns és teljes körű	6	kockázatelemzés dokumentációja
8	Kockázatelemzés releváns és teljes körű	releváns és nem teljes körű	3	kockázatelemzés dokumentációja

Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a fenti szempontrendszer alapján a kérelemre adott összpontszám nem éri el a minimális 50 pontot. Az 50 pont elérése nem jelenti automatikusan a támogatás megítélését!

A. Alapjogosultság:

Az Egyesület tervezési területén székhellyel, és/vagy telephellyel rendelkező önkormányzat, mikrovállalkozás és nonprofit szervezet. Induló mikrovállalkozások és az 50%-nál nagyobb mezőgazdasági jövedelemmel rendelkező vállalkozások nem jogosultak a támogatásra.

B. Kötelezettségvállalás:

1. a pályázó vállalja, hogy a megvalósulást követő két éven belül legalább 1 új helyi terméket előállít,
2. a pályázó vállalja, hogy a fejlesztés megvalósítását követő két hónapon belül fényképes beszámolót küld a Rákóczi LEADER Egyesületnek a fejlesztésről,
3. a projektnek be kell mutatnia, hogy a fejlesztés alapját képező termék(ek) valóban helyi tudáson alapulnak, helyi recept, illetve legalább 50%-ban helyi alapanyagok felhasználásával.

C. A rangsorállítás alapja:

1. a fejlesztés hatására előállított új termékek száma,
2. a fejlesztés hatására létrejött új munkahelyek száma,
3. előnyt jelent a pályázat benyújtásánál, ha a pályázó vállalja, hogy termékével megjelenik térségi rendezvényeken,
4. előnyt jelent, ha a projektnek része megújuló-, vagy bioenergia hasznosítását szolgáló épületgépészeti rendszer kiépítése, eszközbeszerzés, annak telepítése legalább a projekt elszámolható kiadásai 5%-ának mértékéig,
5. üzleti, vagy működtetési és fenntarthatósági terv benyújtása, amely bemutatja a pályázó gazdasági helyzetét, a fejlesztés fő mérföldköveit, tartalmazza a projekt életképességét és jövedelmezőségét alátámasztó pénzügyi elemzését,
6. előnyt jelent a pályázat benyújtásánál, ha a pályázó vállalja, hogy a fejlesztés részt vesz minősítési rendszerben.

7. Tervezett forrás:

- a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 14.127.803 forint.
- b. a támogatás aránya: 70 %,
- c. a projektméret korlátjai:
minimális támogatási összeg: 1.000.000 forint,
maximális támogatási összeg: 10.000.000 forint.
- d. a támogatás módja:
 - hagyományos költségelszámolás, vagy átalányköltség módszer,
 - vissza nem térítendő támogatás.

8. A megvalósítás tervezett időintervalluma: Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete és vége, féléves pontossággal: 24 hónap Záró kifizetés igénylés benyújtásának határideje: **2025.06.30.**
Benyújtás kezdete: **2018.01.31.** Benyújtás vége: **2020.09.15.**

9. Kimeneti indikátorok: A célértékek legyenek arányban az intézkedésre allokált forrással. Az alább megadott, kötelezően alkalmazandó indikátorok köre változtatható. A támogatott projektek száma: 7 db A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: önkormányzat: 3 db,

vállalkozás: 2 db, civil szervezet: 2 db.

III.) Intézkedés: Versenyképesség növelése a mikrovállalkozói szektorban

1. Specifikus cél: Mikrovállalkozások versenyképességének növelése.

2. Indoklás, alátámasztás: Térségünkben a 20. század második felétől a nehézipar túlsúlya volt a jellemző. A rendszerváltást követő gazdasági összeomlás után csak részben következett be gazdasági szerkezetváltás. Térségünk gazdasági és társadalmi adottságai nem kedveznek a tőke beáramlásának, nem vonzó befektetés céljából. Különösen igaz ez a falvakra, ahol túlnyomóan a csak önfoglalkoztató, esetleg 1-2 alkalmazottat foglalkoztató mikrovállalkozások dominálnak. A mikrovállalkozások versenyképességének növeléséért és a foglalkoztatotti létszám megtartásáért nyújtandó támogatás.

3. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

A térségben székhellyel és/vagy telephellyel rendelkező mikrovállalkozások támogatása

Elszámolható költségek:

1. közbeszerzési eljárások lefolytatásának költsége
2. projektmenedzsment költsége
3. előkészítés feladatai előzetes tanulmányok
4. építéshez, felújításhoz kapcsolódó költségek;
5. előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költsége;
6. eszközbeszerzés;
7. egyéb műszaki jellegű szolgáltatások költsége;
8. kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költségei;
9. műszaki ellenőri szolgáltatás költsége
10. terület-előkészítés költsége

4. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- A GINOP-1.2.2-15 - Mikro-, kis- és középvállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatásától eltérően a maximum támogatási összeg 5 millió forint,
- A HFS fontos célja a kedvezőbb vállalkozói környezethez való hozzájárulás, ezáltal a munkahelyteremtés feltételeinek megteremtése,
- Induló mikrovállalkozások és az 50%-nál nagyobb mezőgazdasági jövedelemmel rendelkező vállalkozások nem jogosultak a támogatásra,
- Mezőgazdasági termék előállítását célzó fejlesztésre csak 3000 STÉ üzemméret alatti mezőgazdasági termelőnek minősülő mikrovállalkozás, őstermelő pályázhat,
- Feldolgozott élelmiszer előállítást célzó fejlesztésre csak olyan, mezőgazdasági termelőnek minősülő mikrovállalkozás, őstermelő pályázhat, akinek az előző évi árbevétele nem haladja meg az 50 %-ot.

5. A jogosultak köre: mikrovállalkozások: Korlátolt felelősségű társaság (113), Részvénytársaság (114), Közkereseti társaság (116) Betéti társaság (117), Őstermelő (ost,) Egyéni vállalkozó (231), Szociális szövetkezet (121).

Azon szervezetek nyújthatnak be kérelmet, amelyek a Rákóczi LEADER Egyesület illetékességi területén székhellyel és/vagy telephellyel rendelkeznek.

6. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Szempontra adható maximális pontszám
1	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a felhívás céljainak eléréséhez szükséges szakmai tapasztalatokkal	12
2	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a támogatási kérelem céljainak eléréséhez szükséges humán erőforrásokkal és infrastrukturális feltételekkel.	10
3	A projekt megvalósításához szükséges szervezeti feltételek rendelkezésre állnak (humán feltételek és a szervezeti stabilitást biztosító feltételek).	12
4	A célok illeszkednek az igényekhez (helyi igények, célcsoport igényei) és ez alátámasztott (Szakmai terv dokumentuma)	11
5	A cselekvési ütemterv megalapozott, az egyes tevékenységek ütemezése megfelelő, illetve az egymásra épülése biztosított.	10
6	Kockázatelemzés releváns és teljes körű	9
7	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	26
8	A támogatási kérelemben kizárólag támogatható tevékenységek szerepelnek, és a projektjavaslat az összes kötelezően megvalósítandó tevékenységet tartalmazza	10
	Adható pontszám összesen	100

Rákóczi LEADER Egyesület 2014-2020 Helyi Fejlesztési Stratégiája

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
1	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a felhívás céljainak eléréséhez szükséges szakmai tapasztalatokkal.	rendelkezik a szükséges szakmai tapasztalatokkal és az részletesen és megalapozottan bemutatásra került	8	fenntartási, üzemeltetési, cselekvési terv
1	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a felhívás céljainak eléréséhez szükséges szakmai tapasztalatokkal.	részben rendelkezik a szükséges szakmai tapasztalatokkal, vagy csak részben került bemutatásra	4	fenntartási, üzemeltetési, cselekvési terv
2	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a támogatási kérelem céljainak eléréséhez humán erőforrásokkal és infrastrukturális feltételekkel.	részletes és megalapozott bemutatás	6	szakmai tapasztalatokat igazoló dokumentum, referencia anyag
2	A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a támogatási kérelem céljainak eléréséhez humán erőforrásokkal és infrastrukturális feltételekkel.	csak részben került bemutatásra	4	szakmai tapasztalatokat igazoló dokumentum, referencia anyag
3	A projekt megvalósításához szükséges szervezeti feltételek rendelkezésre állnak (humán feltételek, szervezeti stabilitást biztosító feltételek)	részletes és megalapozott bemutatás	8	megvalósítási terv
3	A projekt megvalósításához szükséges szervezeti feltételek rendelkezésre állnak (humán feltételek, szervezeti stabilitást biztosító feltételek)	csak részben került bemutatásra	4	megvalósítási terv
4	A célok illeszkednek az igényekhez (helyi igények, célcsoport igényei) és ez alátámasztott	megfelelő, részletes bemutatás	8	szakmai terv dokumentuma
4	A célok illeszkednek az igényekhez (helyi igények, célcsoport igényei) és ez alátámasztott	elnagyolt bemutatás	3	szakmai terv dokumentuma
5	A cselekvési ütemterv megalapozott, az egyes tevékenységek ütemezése megfelelő, illetve az egymásra épülése biztosított	megalapozott, megfelelő és egymásra épülően reálisan tervezett	7	cselekvési ütemterv
5	A cselekvési ütemterv megalapozott, az egyes tevékenységek ütemezése megfelelő, illetve az egymásra épülése biztosított	a projekt ütemezése részben előkészített	3	cselekvési ütemterv
6	Kockázatelemzés releváns és teljeskörű	releváns és teljes körű	6	kockázatelemzés dokumentációja

Rákóczi LEADER Egyesület 2014-2020 Helyi Fejlesztési Stratégiája

6	Kockázatelemzés releváns és teljeskörű	releváns és nem teljes körű	3	kockázatelemzés dokumentációja
7	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Indokoltság	8	Fenntartási és üzemeltetési terv
7	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Fenntarthatóság	7	Fenntartási és üzemeltetési terv
7	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Költséghatékonyság	6	Fenntartási és üzemeltetési terv
7	A támogatást igénylő által benyújtott fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Innováció	5	Fenntartási és üzemeltetési terv
8	A támogatási kérelemben kizárólag támogatható tevékenységek szerepelnek, és a projektjavaslat az összes kötelezően megvalósítandó tevékenységet tartalmazza	kizárólag támogatható tevékenység szerepel és az összes kötelezően megvalósítandó tevékenységet tartalmazza	6	
8	A támogatási kérelemben kizárólag támogatható tevékenységek szerepelnek, és a projektjavaslat az összes kötelezően megvalósítandó tevékenységet tartalmazza	az összes kötelezően megvalósítandó tevékenységet tartalmazza, de szerepelnek nem támogatható tevékenységek	4	

Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a fenti szempontrendszer alapján a kérelemre adott összpontszám nem éri el a minimális 50 pontot. Az 50 pont elérése nem jelenti automatikusan a támogatás megítélését!

A. Alapjogosultság:

B.

1. A Rákóczi LEADER Egyesület illetékességi területén székhellyel és/vagy telephellyel rendelkező mikrovállalkozás.
2. Induló mikrovállalkozások és az 50%-nál nagyobb mezőgazdasági jövedelemmel rendelkező vállalkozások nem jogosultak a támogatásra.
3. Kizáró ok, ha pályázó a 3. „Helyi termék előállításának, fejlesztésének támogatása” elnevezésű intézkedésre is nyújtott be pályázatot.

C. Kötelezettségvállalás:

1. a pályázó vállalja, hogy a fenntartási időszak alatt legalább 3 %-os bevételnövekedést ér el;
2. a pályázó vállalja, hogy a fenntartási időszak alatt a pályázat benyújtását megelőző naptári év foglalkoztatotti átlaglétszámát megtartja;
3. a pályázó vállalja, hogy a fejlesztés megvalósítását követő hatvan napon belül írásos és fényképes beszámolót nyújt be a Rákóczi LEADER Egyesületnek a fejlesztésről a pályázó vállalja, hogy a támogatás elnyerésének évét követően részt vesz a Rákóczi LEADER Egyesület által szervezett fórumokon és egyéb szakmai rendezvényeken.

D. A rangsorállítás alapja:

1. a pályázó a pályázat benyújtását megelőző naptári év foglalkoztatotti átlaglétszámát növeli;
2. társadalmi felelősségvállalás bemutatása;
3. előnyt jelent, ha a projektnek része megújuló-, vagy bioenergia hasznosítását szolgáló épületgépészeti rendszer kiépítése, eszközbeszerzés, annak telepítése legalább a projekt elszámolható kiadásai 5%-ának mértékéig.

7. Tervezett forrás:

- a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 26.775.645 forint.
- b. a támogatás aránya: 70 %,
- c. a projektméret korlátjai:
minimális támogatási összeg: 500.000 forint,
maximális támogatási összeg: 5.000.000 forint.
- d. a támogatás módja: amennyiben lehetséges, egyszerűsített költségelszámolás.

8. A megvalósítás tervezett időintervalluma: Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete és vége, féléves pontossággal: 24 hónap, Záró kifizetés igénylés benyújtásának határideje: 2020.08.31. Benyújtás kezdete: **2018.01.31.** Benyújtás vége: 2020.09.15.

9. Kimeneti indikátorok: A célértékek legyenek arányban az intézkedésre allokált forrással. Az alábbi megadott, kötelezően alkalmazandó indikátorok köre kiegészíthető.

- a. A támogatott projektek száma: 20 db.
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
mikrovállalkozás: 20 db.

IV. Az intézkedés megnevezése: A civil szektor társadalmi célú fejlesztése

1. Specifikus cél: A térség közösségi életének megerősítése, a hagyományok és a kulturális örökség megőrzése, átadása.

2. Indoklás, alátámasztás:

A Rákóczi LEADER Egyesület tervezési területén működő civil szervezetek szerepe a közösségi élet fenntartásában és megerősítésében nagy jelentőséggel bír. Tevékenységük során a település kulturális és történelmi hagyományait őrzik és felelevenítik, valamint közreműködnek a helyi tudás generációk közötti átadásában. Közvetítő, párbeszédet generáló fellépésük a helyi közösség és a társadalmi kirekesztődéssel érintett lakosság között rendkívül fontos. A civil szervezetek infrastrukturális hátterének megerősítésére LEADER forrásból van lehetőség.

3. A támogatható tevékenység területek meghatározása: Közösségi programokhoz kapcsolódó tevékenységek.

Elszámolható költségnevek:

1. könyvvizsgálat
2. beruházás - építéshez, felújításhoz kapcsolódó költségek;
3. eszközbeszerzés;
4. szolgáltatás vásárlás-marketing költségek;
5. projektmenedzsment költsége;
6. immateriális javak beszerzése;
7. kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költségei;
8. Terület-előkészítés költségei
9. Közbeszerzési eljárások lefolytatásának költsége
10. Informatikai eszközök beszerzése
11. Innovációs tevékenység
12. Innovatív tevékenység végzéséhez szükséges előkészítő tevékenység

4. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Az intézkedés hozzájárul a társadalmi befogadás előmozdításához azáltal, hogy a támogatott szervezetek programjai a társadalmi párbeszéd szinterei is. Nincs átfedés az intézkedés céljaiban és a támogatható tevékenységekben más OP intézkedésekkel.

5. A jogosultak köre:

Egyéni vállalkozó (231), Egyéb alapítvány (569), Egyéb egyesület (529), Sportegyesület (521), Polgárőr egyesület (526), Nemzetiségi egyesület (528), Közalapítvány (561), Közhasznú társaság (736).

Azon civil szervezetek nyújthatnak be kérelmet, amelyek a Rákóczi Leader Egyesület területén székhellyel és/vagy telephellyel rendelkeznek.

6. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

A. Alapjogosultság:

1. A pályázó a Rákóczi LEADER Egyesület tervezési területén székhellyel és/vagy telephellyel rendelkezik.

B. Kötelezettségvállalás:

1. a pályázó vállalja, hogy a fejlesztés megvalósítását követő hatvan napon belül írásos, fényképes

beszámolót készít a Rákóczi LEADER Egyesületnek a fejlesztésről,

2. a pályázó vállalja, hogy a támogatás elnyerésének évét követően részt vesz és aktívan közreműködik a Rákóczi LEADER Egyesület által szervezett fórumokon, egyéb szakmai rendezvényeken.

C. A rangsorállítás alapja:

1. a pályázó által megvalósított közösségi fejlesztések bemutatása,
2. a fejlesztés révén megvalósuló közösségi programok bemutatása.

7. Tervezett forrás:

- a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti társfinanszírozás) nagysága: 3.218.263 forint,
- b. a támogatás aránya: 95 %,
- c. a projektméret korlátjai:
minimális támogatási összeg: 300.000 forint,
maximális támogatási összeg: 2.000.000 forint.
- d. a támogatás módja:
 - amennyiben lehetséges, egyszerűsített költségelszámolás (egységköltség módszer),
 - vissza nem térítendő támogatás.

8. A megvalósítás tervezett időintervalluma: Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete és vége, féléves pontossággal: 24 hónap, záró kifizetés igénylés benyújtásának határideje: 2020.08.31. Benyújtás kezdete: **2018.02.05.** Benyújtás vége: 2020.09.15.

9. Kimeneti indikátorok: A célértékek legyenek arányban az intézkedésre allokált forrással. Az alább megadott, kötelezően alkalmazandó indikátorok köre kiegészíthető.

- a. A támogatott projektek száma (db): 30 db.
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: civil szervezet: 30 db

V.) Hagyományőrző, társadalmi összetartozást erősítő programok szervezése

I. Specifikus cél: A térség közösségi életének megerősítése, a hagyományok és a kulturális örökség megőrzése, átadása.

2.Indoklás, alátámasztása: korábbi időszakok egyik egyéb forrásaiból szervezett a helyi rendezvények a térség legsikeresebb akciói voltak. A programok során kialakult együttműködések mind a három szektor, mind a különböző mikro térségek szereplői között további projektek multiplikátoraiként működtek.

- A folyamat során a szervezőknek lehetőségük nyílik a társadalmi kirekesztődéssel fenyegetett csoportok bevonására.
- A rendezvénytámogatásból megvalósult programjai ingyenesek, így az adott esetben a településen elkülönülten, vagy szegregátumokban élőknek is alkalmuk nyílik a közösségi életbe való bekapcsolódásra,
- A rendezvényhez kapcsolódó vásárok kedvező értékesítési és marketing lehetőséget biztosít a helyi termék előállítóknak, illetve forgalmazóknak,
- A rendezvény kapcsán lehetőség nyílik néprajzi, képzőművészeti stb. kiállítások szervezésére, és a helyi hagyományőrző és előadói csoportok is felléphetnek,
- A rendezvények a térség erősségét jelentő helyi közösségek szerepét erősíthetik.

A fejlesztés sikeres megvalósítása ágazatközi együttműködést kíván.

3. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Olyan rendezvények szervezése és lebonyolítása, amely a helyi szereplők együttműködésén alapul, és hozzájárul a közösségi élet erősítéséhez.

Elszámolható költségek (amennyiben nem lehetséges az egyszerűsített költségelszámolás):

1. rendezvényhez kapcsolódó infrastruktúra,
2. Szolgáltatásvásárlás rendezvény megvalósításához, költségei
3. a rendezvény egyéb költségei,
4. Általános költségek (rezsi) költségei
5. Kötelező tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása költségei
6. Informatikai eszközök beszerzése költségei
7. Marketing tevékenység költségei
8. a rendezvényhez kapcsolódó eszközbeszerzés: max. 20%.

9. Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Nincs átfedés más operatív program pályázati lehetőségeivel.

10. A jogosultak köre: Egyéni vállalkozó (231), Helyi önkormányzatok társulása (327), Helyi önkormányzat (321), Egyéb alapítvány (569), Sportegyesület (521), Egyéb egyesület (529), Polgárőr egyesület (526), Közalapítvány (561), Közhasznú társaság (736), Bevett egyház (551).

Azon civil szervezetek nyújthatnak be kérelmet, amelyek a Rákóczi LEADER Egyesület területén székhellyel és /vagy telephellyel rendelkeznek..

11. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

A. Alapjogosultság:

1. az Egyesület tervezési területén székhellyel, és/vagy telephellyel rendelkező civil szervezetek, önkormányzatok,
2. a projekt akkor támogatható, ha helyi szereplők együttműködésével jön létre,
3. a rendezvény során biztosítani kell a rendezvénytámogatásból megvalósult programjainak ingyenes látogathatóságát.

B. Kötelezettségvállalás:

1. a projektben együttműködési megállapodás keretében előzetesen biztosítani kell legalább egy helyi/térségi előadó csoport fellépésének a lehetőségét,
2. együttműködési megállapodás keretében biztosítani kell legalább egy helyi termék előállító számára a rendezvény keretén belüli bemutatkozási lehetőséget.

C. Rangsorállítás alapja:

1. előnyt élvez az a pályázó, aki már valósított meg közösségi programot,
2. előnyt élvez az a pályázó, aki vállalja, hogy a rendezvény megvalósítása során bevon hátrányos helyzetű csoportokat,
3. a más településről bevont előadó csoportok, kiállítók és helyi termék előállítók száma.

12. Tervezett forrás:

- a. az adott intézkedésre allokált forrás: 25.054.888 forint
- b. támogatás aránya: 95 %,
- c. a projektméret korlátjai:
minimális támogatási összeg: 300.000 forint, maximális támogatási összeg:
legalább három települést érintő projekt esetén: 5.000.000 forint egy
települést érintő projekt esetén: 2.000.000 forint.
- d. támogatás módja:
 - amennyiben lehetséges,
 - Egyszerűsített elszámolásra jelen felhívás keretében nincs lehetőség,
 - vissza nem térítendő támogatás.

13. A megvalósítás tervezett időintervalluma: Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete és vége:

24 hónap, záró kifizetés igénylés benyújtásának határideje: **2020.12.31.** Benyújtás kezdete: **2018.02.05.** Benyújtás vége: 2020.09.15.

14. Kimeneti indikátorok: A célértékek legyenek arányban az intézkedésre allokált forrással.

Az alább megadott, kötelezően alkalmazandó indikátorok köre kiegészíthető.

- a. A támogatott projektek száma: 18 db
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
 - önkormányzat: 10 db
 - civil szervezet: 8 db

VI. Intézkedés: A felzárkózást segítő és a szegénység enyhítését célzó programok megvalósítása
Specifikus cél: A társadalmi kirekesztettséggel és az újratermelő szegénységgel fenyegetett csoportok problémáinak kezelése, és a társadalmi szolidaritás erősítése.

- 1. Indoklás, alátámasztás:** A Rákóczi LEADER Egyesület tervezési területén 2011-ben a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 43,2 %, ami a jóval meghaladja az országos átlagot. Az összes regisztrált munkanélküli közel 55,4 %-a legfeljebb 8 általános iskolát végzett. Kiemelten fontos, hogy társadalmi párbeszéd kezdődjön erről a problémáról, és támogató attitűd alakuljon ki a kezelésével kapcsolatban.
- 2. A támogatható tevékenység területek meghatározása:** Olyan táborok, foglalkozások és képzések szervezése, amelyek elősegítik a társadalmi kirekesztődéssel és az újratermelő szegénységgel fenyegetett csoportok, kiemelten a gyermekek és fiatalok társadalmi integrációját.

Elszámolható költségnemek:

- Eszközbeszerzés költségei
- Képzések szervezésének költségei
- Táborok, foglalkozások szervezése
- Közbeszerzési eljárások lefolytatása
- Marketing tevékenység
- Kötelező tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása

A táborok, foglalkozások és képzések szervezéséhez és lebonyolításához kapcsolódó költségek egyszerűsített elszámolásra jelen felhívás keretében nincs lehetőség.

- 3. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** Az intézkedés az EFOP pályázatok megalapozója lehet, a közösségi tervezés és a projekt benyújtás és megvalósítás során kialakuló humán kapcsolati háló az EFOP pályázatok eredményes benyújtását készíti elő.
- 4. A jogosultak köre:** Helyi önkormányzatok társulása (327), Egyéni vállalkozó (231), Helyi önkormányzat (321), Helyi nemzetiségi önkormányzat (371), Sportegyesület (521), Bevett egyház (551), Polgárőr egyesület (526), Egyéb egyesület (529), Közalapítvány (561), Egyéb alapítvány (569).

5. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

A. Alapjogosultsági kritériumok:

1. a pályázó a Rákóczi LEADER Egyesület tervezési területén székhellyel és/vagy telephellyel rendelkező nonprofit szervezet, vagy egyház;
2. a pályázónak igazolnia kell, hogy a fejlesztés elsősorban olyan csoportot céloz meg, amely az országos átlaghoz viszonyítva rosszabb gazdasági, illetve szociális helyzetben van.

B. Kötelezettségvállalás:

1. a pályázó vállalja, hogy a támogatás elnyerésének évét követően részt vesz a Rákóczi LEADER Egyesület által szervezett fórumokon és egyéb szakmai rendezvényeken,
2. a pályázó vállalja, hogy a fejlesztés megvalósítását követő 60 napon belül írásos és fényképes beszámolót készít a Rákóczi LEADER Egyesületnek a fejlesztésről.

C. A rangsorállítás alapja:

1. a pályázó rendelkezik a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatására vonatkozó tapasztalatokkal;
2. a fejlesztés megvalósítása során bevont hátrányos helyzetűek száma.

6. Tervezett forrás:

- a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás nagysága: 6.144.168 forint.
- b. a támogatás aránya: 95 %,
- c. a projektméret korlátjai:
minimális támogatási összeg: 500.000 forint,
maximális támogatási összeg: 5.000.000 forint.
- d. a támogatás módja: amennyiben lehetséges, egyszerűsített költségelszámolás.

7. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

24 hónap, záró kifizetési igénylés benyújtásának határideje: 2020.12.31. Benyújtás kezdete: **2018.02.05.**
Benyújtás vége: 2020.09.15.

8. Kimeneti indikátorok: A célértékek legyenek arányban az intézkedésre allokált forrással. Az alábbi megadott, kötelezően alkalmazandó indikátorok köre kiegészíthető.

- a. A támogatott projektek száma: 8 db,
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
önkormányzat: 3 db,
civil szervezet: 3 db, egyház: 2 db.

VII.) Helyi gazdaságfejlesztés támogatása

I. Specifikus cél: A helyi vállalkozások, gazdasági társaságok fejlesztése, azok foglalkoztatotti létszámának növelése, a helyi gazdaság fejlesztése érdekében.

2. Indoklás, alátámasztás: Az elmúlt időszakban COVID világjárvány hatására a legtöbb gazdasági szereplő nehéz helyzetbe került. Sokan munkavállaló veszítette el állását, főleg a versenyszférában dolgozóakra igaz ez a megállapítás. Emellett rengeteg munkáltató is nehéz helyzetbe került. Azon munkáltatók, akiknek a vállalkozása krízisbe került sajnos folyamatosan építették le vállalkozásukat, vagy szüntették meg. Ezért láttuk indokoltnak az új felhívásunk megjelentetését, melyben támogatjuk azokat a vállalkozókat, akik új munkahelyet teremtenek és/vagy a már meglévő munkahelyeket megtartják.

3. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

A térségben székhellyel és/vagy telephellyel rendelkező mikrovállalkozások támogatása

Elszámolható költségek:

- **Eszköz- és gépbeszerzés**
- **Kötelező tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása**
- **Szükséges szakképesítés megszerzése**
- **Projektmenedzsment**

4. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A HFS fontos célja a kedvezőbb vállalkozói környezethez való hozzájárulás, ezáltal a munkahelyteremtés feltételeinek megteremtése,

- Induló mikrovállalkozások és az 50%-nál nagyobb mezőgazdasági jövedelemmel rendelkező vállalkozások nem jogosultak a támogatásra,
- Mezőgazdasági termék előállítását célzó fejlesztésre csak 3000 STÉ üzemméret alatti mezőgazdasági termelőnek minősülő mikrovállalkozás, őstermelő pályázhat,
- Feldolgozott élelmiszer előállítását célzó fejlesztésre csak olyan, mezőgazdasági termelőnek minősülő

mikrovállalkozás, őstermelő pályázhat, akinek az előző évi árbevétele nem haladja meg az 50 %-ot.

5. A jogosultak köre: Korlátolt felelősségű társaság (113), Részvénytársaság (114), Betéti társaság (117), Egyéb szövetkezet (129), Egyéni vállalkozó (231), Helyi önkormányzat (321), Egyéb sportszövetség (516), Polgárőr egyesület (526), Egyéb alapítvány (569), Egyéb egyesület (529).

6. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Rákóczi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája 2014-2020

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Szempontra adható maximális pontszám		
1	A támogatást igénylő a projekt megvalósításához és fenntartásához szükséges szakmai tapasztalata.	12		
2	A támogatást igénylő rendelkezik-e a projekt megvalósításához és fenntartásához szükséges humán erőforrással és infrastrukturális feltételekkel, illetve ezek biztosításához szükséges szervezeti stabilitást biztosító feltételekkel.	18		
3	A projekt keretében vállalt új munkahelyek száma	20		
4	A támogatási kérelemben megjelentetett célok megfelelnek-e a helyi és a célcsoport igényeihez	10		
5	A cselekvési ütemterv megalapozottsága, az egyes tevékenységek ütemezése, illetve azok egymásra épülése.	10		
6	Kockázatelemzés	10		
7	A támogatást igénylő által benyújtott Fenntartási és üzemeltetési terv minősége	20		
Adható pontszám összesen:		100		
Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
1	A támogatást igénylő a projekt megvalósításához és fenntartásához szükséges szakmai tapasztalata.	A támogatást igénylő a projekt megvalósításához és fenntartásához szükséges szakmai tapasztalata.	12	Üzleti terv és Megvalósíthatósági tanulmány vagy Üzleti terv és Fenntartási és üzemeltetési terv; szakmai végzettséget és/vagy tapasztalatot (pl. cégkivonat, tevékenységi kör) alátámasztó dokumentumok másolata.
2	A támogatást igénylő rendelkezik-e a projekt megvalósításához és fenntartásához szükséges humán erőforrással és infrastrukturális feltételekkel, illetve ezek biztosításához szükséges szervezeti stabilitást biztosító feltételekkel.	Humán erőforrás bemutatása.	6	Üzleti terv és Megvalósíthatósági tanulmány vagy Üzleti terv és Fenntartási és üzemeltetési terv; szakmai végzettséget és/vagy tapasztalatot alátámasztó dokumentumok másolata.
2	A támogatást igénylő rendelkezik-e a projekt megvalósításához és fenntartásához szükséges humán erőforrással és infrastrukturális feltételekkel, illetve ezek biztosításához szükséges szervezeti stabilitást biztosító feltételekkel.	Infrastrukturális feltételek bemutatása.	6	Üzleti terv és Megvalósíthatósági tanulmány vagy Üzleti terv és Fenntartási és üzemeltetési terv; szakmai végzettséget és/vagy tapasztalatot alátámasztó dokumentumok másolata.
2	A támogatást igénylő rendelkezik-e a projekt megvalósításához és fenntartásához szükséges humán erőforrással és infrastrukturális feltételekkel, illetve ezek biztosításához szükséges szervezeti stabilitást biztosító feltételekkel.	Szervezeti stabilitást biztosító feltételek bemutatása.	6	Üzleti terv és Megvalósíthatósági tanulmány vagy Üzleti terv és Fenntartási és üzemeltetési terv; szakmai végzettséget és/vagy tapasztalatot alátámasztó dokumentumok másolata.

Rákóczi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája 2014-2020

3	A projekt keretében vállalt új munkahelyek száma	A projekt keretében legalább 1 új - teljes munkaidőben - munkahely (1 fő nyolc órás, vagy két fő 4 órás) jön létre.	20	Támogatási kérelemhez benyújtott nyilatkozat.
3	A projekt keretében vállalt új munkahelyek száma	A projekt keretében részmunkaidős munkahely (legalább 1 fő 4 órás) jön létre	10	Támogatási kérelemhez benyújtott nyilatkozat.
4	A támogatási kérelemben megjelölt célok megfelelnek-e a helyi és a célcsoport igényeihez.	A támogatási kérelemben megjelölt célok bemutatása a helyi és a célcsoport igényeihez	10	Üzleti terv és Megvalósíthatósági tanulmány vagy Üzleti terv és Fenntartási és üzemeltetési terv
5	A cselekvési ütemterv megalapozottsága, az egyes tevékenységek ütemezése, illetve azok egymásra épülése.	A cselekvési ütemterv megalapozottsága, az egyes tevékenységek ütemezése, illetve azok egymásra épülése.	10	Üzleti terv és Megvalósíthatósági tanulmány vagy Üzleti terv és Fenntartási és üzemeltetési terv
6	Kockázatelemzés	Kockázatelemzés bemutatása.	10	Üzleti terv és Megvalósíthatósági tanulmány vagy Üzleti terv és Fenntartási és üzemeltetési terv.
7	A támogatást igénylő által benyújtott Fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Indokoltság	6	Fenntartási és üzemeltetési terv vagy Megvalósíthatósági tanulmány.
7	A támogatást igénylő által benyújtott Fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Fenntarthatóság	6	Fenntartási és üzemeltetési terv vagy Megvalósíthatósági tanulmány
7	A támogatást igénylő által benyújtott Fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Költséghatékonyság	4	Fenntartási és üzemeltetési terv vagy Megvalósíthatósági tanulmány.
7	A támogatást igénylő által benyújtott Fenntartási és üzemeltetési terv minősége	Innováció	4	Fenntartási és üzemeltetési terv vagy Megvalósíthatósági tanulmány.

7. Tervezett forrás:

- e. az adott intézkedésre allokált forrás: 37.545.878 Forint
- f. támogatás aránya: 70% mikrovállalkozások számára és 95 % önkormányzatok számára,
- g. a projektméret korlátai:
minimális támogatási összeg: 1.000.000 forint,
maximális támogatási összeg: 10.000.000 forint,
- h. támogatás módja:
Egyszerűsített elszámolásra jelen felhívás keretében nincs lehetőség.,
- vissza nem térítendő támogatás.

8. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete és vége: felhívás keretében a helyi támogatási kérelem benyújtására **2020.11.08 napjától 2023.06.30 napjáig** van lehetőség.

9. **Kimeneti indikátorok:** A célértékek legyenek arányban az intézkedésre allokált forráskerettel.

Az alább megadott, kötelezően alkalmazandó indikátorok köre kiegészíthető.

- c. A támogatott projektek száma: 6-10 db
- d. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
 - önkormányzat: 4-6 db
 - vállalkozások: 2-4 db

VIII.) Helyi közösségi és gazdasági fejlesztések támogatása

I.Specifikus cél: A Rákóczi LEADER Egyesület helyi akciócsoport (HACS) illetékességi területén működő mikrovállalkozások, egyéni vállalkozók, önkormányzatok és civil szervezetek. támogatása: a(z) A Rákóczi LEADER Egyesület illetékességi területén eddig kihasználatlan gazdasági - ideértve a turisztikai - potenciálok aktivizálása, a már meglévők fejlesztése, helyi szolgáltatások javítása, bővítése érdekében.

2.Indoklás, alátámasztás: a helyi vállalkozások, civil szervezetek, önkormányzatok, gazdasági társaságok fejlesztése; illetve olyan rendezvények lebonyolítása, melyek turisztikai szempontból a térség fejlődéséhez hozzájárulnak. A cél elérését a Kormány A Rákóczi LEADER Egyesület helyi akciócsoport (HACS) illetékességi területén működő mikrovállalkozások, egyéni vállalkozók, önkormányzatok és civil szervezetek. együttműködésével tervezi megvalósítani jelen felhívásban foglalt feltételek mentén.

A helyi rendezvények a térség legsikeresebb akciói voltak. A programok során kialakult együttműködések mind a három szektor, mind a különböző mikrotérségek szereplői között további projektek multiplikátoraiként működtek.

- A folyamat során a szervezőknek lehetőségük nyílik a társadalmi kirekesztődéssel fenyegetett csoportok bevonására.
- A rendezvénytámogatásból megvalósult programjai ingyenesek, így az adott esetben a településen elkülönülten, vagy szegregátumokban élőknek is alkalmuk nyílik a közösségi életbe való bekapcsolódásra,
- A rendezvényhez kapcsolódó vásárok kedvező értékesítési és marketing lehetőséget biztosít a helyi termék előállítóknak, illetve forgalmazóknak,
- A rendezvény kapcsán lehetőség nyílik néprajzi, képzőművészeti stb. kiállítások szervezésére, és a helyi hagyományőrző és előadói csoportok is felléphetnek,
- A rendezvények a térség erősségét jelentő helyi közösségek szerepét erősíthetik.

A fejlesztés sikeres megvalósítása ágazatközi együttműködést kíván.

3. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

A térségben székhellyel és/vagy telephellyel rendelkező mikrovállalkozások támogatása

Elszámolható költségek:

- Beruházás - építés, felújítás
- Eszköz-és gépbeszerzés
- Rendezényszervezés
- Kötelező tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása
- Projekt-előkészítés
- Műszaki ellenőri szolgáltatás
- Terület-előkészítés
- Marketing tevékenységek
- Projektmenedzsment
- Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák kialakítása, fejlesztése

4. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A HFS fontos célja a kedvezőbb vállalkozói környezethez való hozzájárulás, ezáltal a munkahelyteremtés feltételeinek megteremtése,

- Induló mikrovállalkozások és az 50%-nál nagyobb mezőgazdasági jövedelemmel rendelkező vállalkozások nem jogosultak a támogatásra,
- Mezőgazdasági termék előállítását célzó fejlesztésre csak 3000 STÉ üzemméret alatti mezőgazdasági

termelőnek minősülő mikrovállalkozás, őstermelő pályázhat,

- Feldolgozott élelmiszer előállítását célzó fejlesztésre csak olyan, mezőgazdasági termelőnek minősülő mikrovállalkozás, őstermelő pályázhat, akinek az előző évi árbevétele nem haladja meg az 50 %-ot.

5. **A jogosultak köre:** Korlátolt felelősségű társaság (113), Részvénytársaság (114), Betéti társaság (117), Egyéb szervezet (129), Egyéni vállalkozó (231), Helyi önkormányzat (321), Egyéb sportszövetség (516), Polgárőr egyesület (526), Egyéb alapítvány (569), Bevett egyház (551), Adószámmal rendelkező magánszemély (233), Egyéb szervezet (129), Szociális szervezet (121), Családi mezőgazdasági társaság (csmt), Mezőgazdasági őstermelő (most), Őstermelő (ost).

6. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

Rákóczi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája 2014-2020

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Szempontra adható maximális pontszám		
1	A projekt megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (VI. 23.) Korm. rendelet alapján társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett vagy jelentős munkanélküliséggel sújtott település	5		
2	A projekt keretében megújuló energiaforrást hasznosító technológiát fejleszt, épít ki	10		
4	A projekt hatása a szervezetre.	20		
6	A projekt által létrehozott vagy megtartott munkahelyek száma	15		
7	A projekt által létrehozott vagy megtartott munkahelyek száma	50		
Adható pontszám összesen:		100		
Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
1	A projekt megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (VI. 23.) Korm. rendelet alapján társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel sújtott település	Igen	5	A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet
2	A projekt keretében megújuló energiaforrást hasznosító technológiát fejleszt, épít ki	Igen	10	Építési tervdokumentáció, vagy műszaki leírás.
4	A projekt hatása a szervezetre.	A fejlesztés megvalósítása a pályázó szervezet célcsoportjának bővülésével jár.	20	Projektterv. A projekt részletes leírása.
6	A projekt által létrehozott vagy megtartott munkahelyek száma	A támogatást igénylő vállalja, hogy a projekt keretében legalább egy, heti 40 órás (vagy részmunkaidő szerint arányosítva) munkahelyet teremt, melyet a fenntartási időszak végéig fenntart.	15	Nyilatkozat
6	A projekt által létrehozott vagy megtartott munkahelyek száma	A támogatást igénylő vállalja, hogy a projekt keretében legalább egy, heti 20 órás munkahelyet teremt, melyet a fenntartási időszak végéig fenntart.	10	Nyilatkozat
6	A projekt által létrehozott vagy megtartott munkahelyek száma	A támogatást igénylő vállalja, hogy a bázislétszámot fenntartja a fenntartási időszak végéig.	5	Nyilatkozat

Rákóczi LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája 2014-2020

7	A támogatást igénylő által benyújtott projektterv megalapozottsága	v megalapozottsága A támogatást igénylő által benyújtott Projektterv cselekvési ütemtervének megalapozottsága	12	Projektterv
7	A támogatást igénylő által benyújtott projektterv megalapozottsága	A támogatást igénylő által benyújtott Projektterv kockázatelemzésének megalapozottsága.	8	Projektterv
7	A támogatást igénylő által benyújtott projektterv megalapozottsága	A támogatást igénylő által benyújtott Projektterv szakmai tapasztalatának megalapozottsága	6	Projektterv Szakmai végzettséget igazoló dokumentum másolata.
7	A támogatást igénylő által benyújtott projektterv megalapozottsága	A támogatást igénylő által benyújtott Projektterv indokoltságának megalapozottsága.	6	Projektterv
7	A támogatást igénylő által benyújtott projektterv megalapozottsága	A támogatást igénylő által benyújtott Projektterv fenntarthatóságának megalapozottsága	6	Projektterv
7	A támogatást igénylő által benyújtott projektterv megalapozottsága	A támogatást igénylő által benyújtott Projektterv innovációjának megalapozottsága.	6	Projektterv
7	A támogatást igénylő által benyújtott projektterv megalapozottsága	A támogatást igénylő által benyújtott Projektterv költséghatékonyságának megalapozottsága	6	Projektterv

10. Tervezett forrás:

- i. az adott intézkedésre allokált forrás: 208.429.153 forint
- j. támogatás aránya: 75% mikrovállalkozások számára és 100 % önkormányzatok, egyesületek, alapítványok és egyházak számára.
- k. a projektméret korlátai:
minimális támogatási összeg: 1.000.000 forint,
maximális támogatási összeg: 10.000.000 forint,
- l. támogatás módja:
 - Egyszerűsített elszámolásra jelen felhívás keretében nincs lehetőség
 - vissza nem térítendő támogatás.

11. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete és vége: felhívás keretében a helyi támogatási kérelem benyújtására **2021.08.16 napjától 2023.06.30 napjáig** van lehetőség.

12. **Kimeneti indikátorok:** A célértékek legyenek arányban az intézkedésre allokált forrással.

Az alább megadott, kötelezően alkalmazandó indikátorok köre kiegészíthető.

- e. A támogatott projektek száma: 10-20 db
- f. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
 - önkormányzat, egyesületek, alapítványok, egyházak: 5-10 db

- mikrovállalkozások: 5-10 db

Nem LEADER fejlesztési forráson alapuló további intézkedések:

1.) Intézkedés: Községi fejlesztésekkel a társadalmi kirekesztődés és az újratemelő szegénység ellen, és a társadalmi szolidaritás megerősítéséért

I. Specifikus cél: A társadalmi kirekesztettséggel és az újratemelő szegénységgel fenyegetett csoportok problémáinak kezelése

2. Indoklás:

A Rákóczi LEADER Egyesület tervezési területének legnagyobb problémája a lakosság jelentős hányada szociális segítségre, a társadalmi főáramon kívül élnek, magas a munkanélküliségük, alacsony iskolázottságuk, gyakran kisebbségi csoporthoz tartozásuk miatt fenyegeti őket a társadalmi kirekesztődés veszélye. Mindez visszavezethető a térség gazdasági - társadalmi problémáira, amely külső segítség nélkül nehezen orvosolható. Községi megoldások révén kívánunk a probléma enyhítésére egyfajta „természetes községi védőhálót” kialakítani, támaszkodva a célcsoport belső erőforrásainak aktivizálására.

II.) Intézkedés: Térségek közötti együttműködések a gazdasági kapcsolatok kialakításának tükrében.

1. Specifikus célok, amelyekhez leginkább hozzájárul: Helyi adottságokra épülő fejlesztések támogatása a térség gazdaságának erősítéséért. A térség turisztikai vonzerőjének növelése a helyi gazdaság megerősítéséért.

2. Indoklás, alátámasztás:

A helyi gazdaság megerősödése érdekében támogatott turisztikai fejlesztések számára a térségek közötti együttműködések révén jó lehetőség nyílt bemutatkozásra, így a belföldi turizmus megélénkülésére térségünkben. A helyi termékek előállítói számára a belföldi piacokra való bejutás esélyét növeli a más térségekkel kialakítandó együttműködés.

III.) Intézkedés: Nemzetközi együttműködések kialakítása a gazdasági kapcsolatokkal összefüggésben

1. Specifikus célok, amelyekhez leginkább hozzájárul: Helyi adottságokra épülő fejlesztések támogatása a térség gazdaságának erősítéséért. A térség turisztikai vonzerőjének növelése a helyi gazdaság megerősítéséért.

2. Indoklás, alátámasztás:

Térségünk gazdaságának fejlesztéséért a Helyi Fejlesztési Stratégiánkban három fő területet támogatunk: a helyi termék fejlesztését, a turisztikai vonzerő növelését és a mikrovállalkozások támogatását. Ezek közül a helyi termékek piacra jutását, felvevőköreinek kiszélesítését, valamint a térségbe érkező turisták számának növelését kívánjuk segíteni nemzetközi együttműködések kialakításán keresztül. Az Akciócsoportunk határmenti elhelyezkedése szintén hozzájárul a nemzetközi kapcsolatrendszer megerősítéséhez, és annak távlati kiaknázásához.

IV.) Intézkedés: Nemzetközi együttműködések kialakítása a civil szektor megerősítéséért

I. Specifikus cél: A térség közösségi életének megerősítése, a hagyományok és a kulturális örökség megőrzése, átadása.

2.Indoklás, alátámasztás: Térségünk fontos és ápolandó erőssége az aktív civil szervezetek működése, az általuk fenntartott közösségi élet.

A nemzetközi lehetőségekkel az ő működésüket szeretnénk támogatni: a külföldi jó gyakorlatok megismerésével, nemzetközi konferenciák szervezésével, a civil szektor nemzetközi kapcsolatkapcsolatrendszerének megerősítésével.

8.2 Együttműködések

Tervezett térségek közötti együttműködések:

Az együttműködés tervezett tématerületei: Mivel a Rákóczi LEADER Egyesület a 2007-2013-as tervezési időszakban még nem működött, így tapasztalatszerzés és a jövőbeli együttműködés vettük fel a kapcsolatot a társ egyesületekkel, átvéve azokat. Észak-magyarországi Régió LEADER Helyi Akciócsoportjainak tervezett együttműködése a turizmus, a helyi és kézműves termékek népszerűsítése, valamint új, innovatív elemként a megújuló energiaforrások turisztikai célú hasznosításának tématerületeit célozza meg.

Specifikus cél: Minőség a vidéki turizmusban, Élhető, rekreációs természetes és épített környezet, Befogadó közösségek

Indoklás, alátámasztás: A LEADER HACS-ok területe jelentős turisztikai vonzerővel, gazdag építészeti és kulturális adottságokkal rendelkezik, folyamatosan bővül a régi hagyományokat őrző kézművesek és az egészséges, megbízható, hagyományos ízeket felvonultató termékeket készítő kör. Az együttműködés keretében olyan összehangolt turisztikai célú fejlesztések megvalósítása tervezett, melynek lehetséges elemei a települések épített örökségének, vallási és kulturális értékeinek, turisztikai attrakcióinak, helyi termékeseinek, kézműveseinek feltérképezése, bemutatása és népszerűsítése tematikus utak kialakításával, marketing eszközök alkalmazásával.

Az együttműködés tervezett tématerületei: A vidéki kultúra fennmaradását, a falusi élet örökségének megőrzését, a térségekben élő nemzetiségek és kisebbségek kulturális értékeinek bemutatását célzó, kulturális összefogást erősítő együttműködés kialakítása.

Specifikus cél: Minőség a vidéki turizmusban, élhető, rekreációs természetes és épített környezet, befogadó közösségek.

Indoklás, alátámasztás: A gazdag népszokásokkal, kézművességgel, népi iparművességgel rendelkező települések lakossága a földrajzi távolság miatt gyakran nem ismeri más térségek kulturális sokszínűségét. Az együttműködés elsődleges céljai a kulturális értékek megosztása régi foglalkozások bemutatásával, hagyományos népi mesterségek (kosárfonás, bútorfestés, hímzés, fazekasság, csipkeverés) tovább örökítését célzó programok (alkotótáborok, szakmai műhelymunkák, rendezvények) szervezésével.

Tervezett nemzetközi együttműködés:

Az együttműködés tervezett tématerületei: A környező „szomszédos” területeken működő vidékfejlesztő és kulturális egyesületek együttműködése. A tervezett együttműködés legfontosabb elemei a kulturális

turisztikai kínálat, a közösségi szemlélet és a kulturális tudatosság növelése, valamint az együttműködő vidékfejlesztő és kulturális egyesületek területének nemzetközi szintű promóciója.

Specifikus cél: Minőség a vidéki turizmusban, Élhető, rekreációs természetes és épített környezet, Befogadó közösségek

Indoklás, alátámasztás: A tervezett fejlesztés illeszkedik a HACS településeivel közösen tervezett művészeti és kulturális turisztikai attrakciófejlesztéshez, ösztönzik a helyi és térségi oktatási intézményeket tanterven kívüli művészeti foglalkozások tartására, a gyerekek és fiatalok kreatív gondolkodásának és esztétikai érzékének fejlesztésére. A projekt összekapcsolja azokat a szervezeteket, amelyek vidéken is meg kívánják őrizni a művészetet, a vidéki és kulturális örökséget.

8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A HACS és munkaszervezetének jogi formája, a megalakulás dátuma, fő tevékenységi körök:

- Szikszó és térségén élő emberek felzárkóztatásának elősegítése az Európai Unió fejlesztéséhez, kiemelten az Egyesületet létrehozó Helyi Közösséget alkotó térség önkormányzatainak, vállalkozásainak és civil szervezeteinek a fejlesztése
- A Szikszói régió, elsősorban az Egyesületet létrehozó Helyi Közösséget alkotó települések értékeinek, hagyományainak védelme, településeinek fejlesztése és a gazdasági élet élénkítésének szervezése
- A térségben történő érdemi változásokat hozó kezdeményezések támogatása a gazdálkodási tevékenységek fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiához való helyi hozzáférést, és a vidéki területet vonzóbbá tévő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesést és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében 2014. október 2-án megalakul a **RÁKÓCZI LEADER EGYESÜLET**, melyet a Miskolci Törvényszék 2014. november 14-én végzésével bejegyzett.

Alapszabályában meghatározott elsődleges közhasznú tevékenységei:

- kulturális tevékenység
- oktatási tevékenység
- településfejlesztési tevékenység
- nemzetközi tevékenység
- egyéb tevékenység:

-

- o A vidéki területeken történő változások támogatása a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálása és a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá tévő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében.
- o Vidéki gazdaságra vonatkozó egyéb, helyi kezdeményezésen alapuló intézkedések bevezetése.
- o A szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherenciát és szinergiát megerősítése a helyi stratégiákon keresztül.
- o Kulturális tevékenység, nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, kulturális örökség megóvása, műemlékvédelem, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység, sporttevékenység, az egészséges életmód és a szabadidő-sport gyakorlása feltételeinek megteremtése, a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése.

A jelenleg érvényben lévő alapszabály megfelel a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseinek.

A HACS összetétele:

A HACS működésével kapcsolatos, a szervezeti és munkafolyamatoknál figyelembe vett alapelvek: a nyitottság, átláthatóság, a megkülönböztetéstől mentes döntéshozatal, az elszámoltathatóság a tagok és az IH felé, valamint és a stratégia által érintett lakosság arányos képvisellete a döntéshozásban.

Tagság, közgyűlés:

Az Egyesületnek jelenleg 7 tagja van. A tagfelvételt az alapszabályban rögzített rendelkezések szabályozzák, a tagsági jogviszony a közgyűlés döntése alapján jön létre, létesítéséhez írásbeli belépési nyilatkozat és két tag ajánlása szükséges. Az Egyesületbe felvételüket kérhették és kérhetik azok a természetes személyek, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek, amelyek egyetértenek a civil szervezet célkitűzéseivel, ismerik alapszabályát, a közgyűlés határozatait magukra nézve kötelező érvényűnek fogadják el, kötelezettséget vállalnak az egyesületi célok megvalósítása érdekében történő közreműködésre, valamint a tagdíj és működési hozzájárulás megfizetésére. Az alapszabály lehetővé teszi a pártoló tagság

formáját is, az Egyesületben ilyen formájú jogviszony eddig nem került létesítésre.

A tagok jogait és kötelezettségeit az alapszabály tartalmazza. A tagok kötelesek teljesíteni az Egyesület tevékenységével kapcsolatosan önként vállalt feladataikat és tőlük elvárható módon elősegíteni az egyesület célkitűzéseinek megvalósítását.

Az Egyesület legfőbb döntéshozó szerve a közgyűlés, hatáskörébe tartozik többek között az alapszabály elfogadása, módosítása, a vezető tisztségviselők, ellenőrző bizottsági tagok megválasztása, visszahívása, díjazásának megállapítása, az éves költségvetés elfogadása, tagdíj megállapítása, az éves beszámoló elfogadása.

Elnökség (Döntéshozó Testület/Helyi Bíráló Bizottság):

Az alakuló közgyűlésen 9 tagú elnökség (1 elnök, 1 alelnök és 7 elnökségi tag) került megválasztásra.

A közgyűlés az elnökség tagjait bízta meg a döntéshozó testületi, valamint a helyi bíráló bizottsági feladatok ellátásával. Az elnökség hatáskörébe tartozik többek között az Egyesület napi ügyeinek vitele, a beszámolók és az éves költségvetés előkészítése, azok közgyűlés elé terjesztése, a tagság nyilvántartása, továbbá a hatáskörébe tartozó és hatáskörébe utalt ügyekben a döntések meghozatala.

Rákóczi LEADER Egyesület Elnöksége

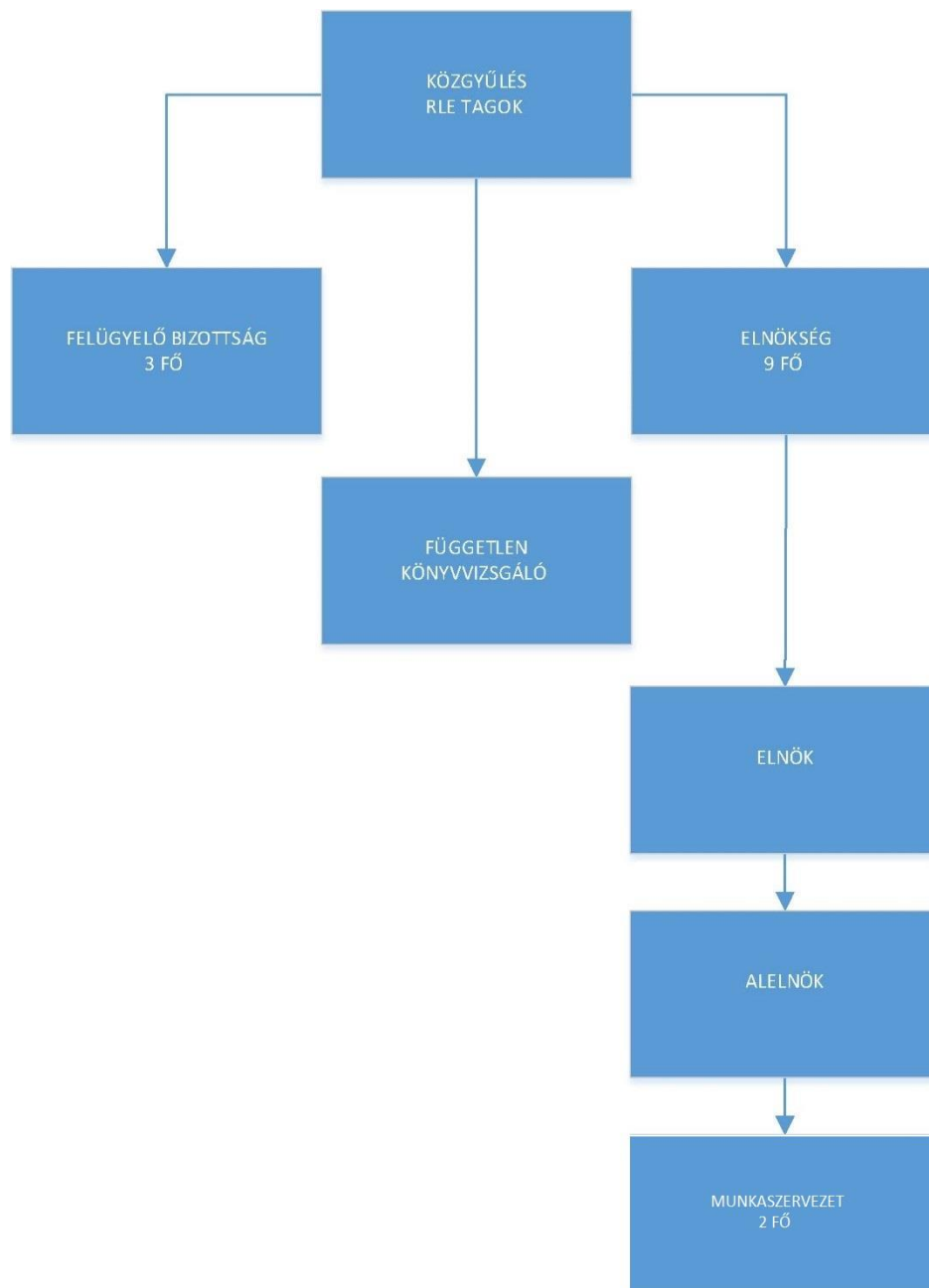
S.sz.:	Név	Státusz	Civil	Vállalkozás	Ön kormányzat
1.	Sváb Antal Béla	Elnök			1
2.	Dr. Megyeri Gábor	Általános alelnök		1	
3.	Simon István	Elnökségi tag			1
4.	dr. Mészáros István	Szakmai alelnök			1
5.	Kiss Xénia	Elnökségi tag		1	
6.	Gál Péter	Elnökségi tag	1		
7.	Bene Péter	Elnökségi tag	1		
Összesen			3	3	3
Százalékos arány			33,33%	33,33%	33,33%

Felügyelő Bizottság: Az Egyesület felügyelő szerve az ellenőrző bizottság, amely 3 főből áll, 1 Elnök és 2 Tag.

S.Sz.:	Név	Státusz
1.	Béres Gábor	Elnök
2.	Szemán János	Tag
3.	Rontó István	Tag

A bizottság feladatai:

- az egyesület pénz- és vagyonkezelésének vizsgálata és véleményezése;
- a társadalmi szervezetek gazdálkodására vonatkozó jogszabályok és egyéb kötelező előírások betartásának ellenőrzése;
- tagdíjak befizetésének ellenőrzése;
- az éves mérleg felülvizsgálata;
- a gazdálkodás célszerűségének, szabályszerűségének, az előírt bevételek és kiadások teljesítésének évenkénti vizsgálata;
- a bizonylati fegyelem betartásának ellenőrzése;
- az egyesületi vagyon megóvása érdekében szükséges intézkedések megtételének ellenőrzése.
- A működésével kapcsolatos részletes szabályokat a saját maga által elfogadott Működési Szabályzat és ügyrend

A HACS tervezett szervezeti felépítésének bemutatása:

A Munkaszervezet megnevezése: Rákóczi LEADER Egyesület Munkaszervezete

A Munkaszervezet székhelye: 3800 Szikszó, Rákóczi út . 33.

Felügyeleti szerve: Rákóczi LEADER Egyesület

A Munkaszervezet működési területe: Rákóczi LEADER Egyesületet alkotó hét település közigazgatási területe

A Rákóczi LEADER Egyesület önkormányzati tagjai:

- Alsóvadász
- Aszaló
- Gesztely
- Nagykinizs
- Onga
- Szentistvánbaksa
- Szikszó

A Munkaszervezet jogállása, gazdálkodási jogköre:

A Munkaszervezet az Egyesület ügyviteli, adminisztratív szervezete, az Egyesület tevékenységét segítő iroda. Kialakítja az egyesület adottságainak, körülményeinek leginkább megfelelő számviteli politikát és elkészíti a hozzá kapcsolódó szabályzatokat.

Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása a HACS-ok VP- ben definiált feladatainak figyelembevételével:

- a helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése, beleértve a projektirányítási képességeik fejlesztését is:

Feladat végrehajtása: HACS munkaszervezet a jogszabályok és eljárásrendek figyelembevételével, követésével.

Döntéshozatal: Elnökség/Döntéshozó Testület, illetve a Közgyűlés

- a pályázatok kiválasztása során összhang biztosítása a kozosseg vezérelt helyi fejlesztési stratégiával, e műveleteknek az adott stratégiai és célkitűzések és célértékek eléréséhez való hozzájárulásuk révén:

Előkészítés: HACS munkaszervezet Döntés:

Elnökség/Döntéshozó Testület

- a hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a pályázatok kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetetlenséget, a holtteher vagy helyettesítő hatást, ugyanakkor biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50%-át állami vagy önkormányzati költségvetési gazdálkodó szervnek nem minősülő partnerek adják. Írásos kiválasztási eljárás nem folytatható:

Előkészítés: HACS munkaszervezet

Döntési javaslat összeállítása: Elnökség/Döntéshozó Testület Döntés: Közgyűlés

- a pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása által összhang biztosítása a közösség vezérelt fejlesztési stratégiával, valamint a támogatás szükségességének (a pályázó ennek hiányában nem lenne képes megvalósítani a projektet) mérlegelése, pályázati felhívások vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárás előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását és súlyozását - megfelelő időtartam biztosításával:

Előkészítés, jogszabályi megfelelésség biztosítása: HACS munkaszervezet Döntési javaslat: Elnökség/Döntéshozó Testület Döntés: Közgyűlés

- támogatási kérelmek befogadása és értékelése:

Bírálatához kapcsolódó döntés előkészítés: HACS munkaszervezet

- pályázatok kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a KÜ-hez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából:

Kifizető Ügynökséghez történő benyújtás:

HACS munkaszervezet

Kiválasztás, döntés, jóváhagyás: Elnökség/Döntéshozó Testület

- a közösség vezérelt HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja, és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek - független szereplő általi - végrehajtása:

Folyamatos monitoring és külső szereplő bevonása (külső LEADER HACS szervezettel megállapodás alapján: HACS munkaszervezet

A teljes pályázattási folyamatot az eljárásrendnek megfelelően és az abban leírtakat alkalmazva bonyolítjuk le. A pályázatok meghirdetése központilag szabályozott módon valósul meg, a pályázati lehetőségek népszerűsítése során a kommunikációs tervben bemutatott eszközöket (weboldal, facebook, hírlevél, e-mail) alkalmazzuk a potenciális érdeklődők elérése érdekében. A térségi animációra és tanácsadásra vonatkozó feladatokat a munkaszervezet munkatársai látják el, a fórumok az átfogó, széleskörű tájékoztatást, a személyes konzultációk a pályázat részleteinek áttekintését, a projektdokumentáció teljessé tételét célozzák meg. A rendelkezésre álló fejlesztési források teljes felhasználása érdekében az összes intézkedést egyszerre kívánjuk meghirdetni a cselekvési tervben ütemezettek alapján, figyelembe véve a felülvizsgálati lehetőségeket az esetleges igényenként átcsoportosításokkal. A pályázatok értékelését folyamatos pályázattal és szakaszos értékeléssel tervezzük megvalósítani, a döntéshozatal súlyozásos pontozással, illetve ahol nem került meghatározásra pontozás, ott konszenzusszavazással történik. A legfontosabb kiválasztási szempontrendszer a HFS céljaihoz és intézkedéseihez való illeszkedés vizsgálata, kiemelve a munkahelyteremtést, az együttműködést, az innovativitást és a közösségi szerepvállalást. Az eredmények kommunikálása a pályázók és a térségi szereplők felé fontos része a HFS megvalósítás folyamatának, a pályázati eredmények és a megvalósított projektek weboldalunkon és kiadvány formájában kerülnek bemutatásra.

A 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet VI. fejezet 39.§. alapján azok, akik részt vettek a projektek kidolgozásában (tartalmának kialakítása, pályázat elkészítése), nem vehetnek részt az adott felhívásra beérkező pályázatokkal kapcsolatos döntés előkészítésben (a projektek értékelése) és a döntésben (kiválasztás). A munkaszervezet csupán segítséget nyújthat a projektek fejlesztése, és a pályázatok elkészítése során (javasol, tanácsol, információt szolgáltat), de nem dönthet tartalom felett és nem írhatja meg a pályázatot vagy annak részeit. Bárki, aki érintett egy adott projektben, nyilatkoznia kell erről, és nem vehet részt az értékelésben.

A helyi fejlesztési stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás bemutatása az elvégzendő feladatok tükrében:

Az Egyesület működtetéséhez kapcsolódó napi ügyviteli, adminisztratív feladatokat a munkaszervezet látja el, jelenleg 4 fő munkavállalóval. Felépítése, feladatai, létszáma az alapszabályban foglalt tevékenységekhez és az IH által a 2014-2020 tervezési időszakra meghatározott feladatokhoz igazodóan változhat, amely a Szervezeti és Működési Szabályzatban kerül rögzítésre. A dolgozók tevékenységüket munkaviszony keretében látják el, a munkáltatói jogokat az Egyesület elnöke gyakorolja. A munkaszervezet jelenlegi tagjai több éves szakmai tapasztalattal rendelkeznek a hálózatépítési és projektgenerálási feladatok terén, mindannyian részt vettek a LEADER program helyi szintű végrehajtásában az előző tervezési időszakban. A HFS megvalósítását a vezető tisztségviselők közigazgatási, településfejlesztési, gazdasági és közösségfejlesztő gyakorlata és tapasztalata segíti. A hátrányos helyzetű közösségek felzárkóztatását szolgáló célok megvalósításában, a nehéz szociális körülmények között élő lakosság problémáit leginkább ismerő polgármesterek, valamint a térségi, hátrányos helyzetűekkel foglalkozó civil szervezetek együttműködésére számít a munkaszervezet.

A működés fizikai feltételeinek bemutatása

A HACS munkaszervezeti irodája a város központjában, a jól megközelíthető: 3800 Szikszó, Rákóczi út 33. (a központi helyen könnyen megközelíthető „Inkubátorház” egyik irodájában működik. Az épületben az alábbi helyiségek találhatóak:

recepció

iroda a munkatársaknak

tárgyaló helyiség

szociális blokk

Az épület melletti parkolóban mindenki számára ingyenesen biztosított a parkolási lehetőség. Az ingatlan internet csatlakozással ellátott, az irodai, adminisztrációs és ügyfélszolgálati tevékenységek ellátáshoz teljes mértékben felszerelt (laptop, asztali számítógép, multifunkciós nyomtató - fénymásoló - szkennel, mobiltelefon). A munkaszervezetnél a könyvelési, könyvvizsgálói feladatok ellátása, külső megbízással, vállalkozói szerződés keretében történik.

8.4. Kommunikációs terv

Az Egyesület a 2014-2020 tervezési időszakra vonatkozó HFS kidolgozása, és megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít a térségi szereplők tájékoztatására és a velük való hatékony kapcsolattartásra. Tájékoztatási feladataink fő célcsoportja a területünkön működő önkormányzatok, civil szervezetek, vállalkozások, a helyi média, továbbá a tervezési terület lakossága, mint potenciális pályázó. Az Egyesület szervezeti felépítése, a munkaszervezet által ellátandó feladatok speciális jellege miatt, valamint a térségben élők hatékony és magas színvonalú tájékoztatásának előfeltétele, hogy az Egyesületen belül megfelelő belső kommunikáció valósuljon meg. Ennek érdekében a tagság, az elnökség, az ellenőrző bizottság és a munkaszervezet több kommunikációs csatornán is érintkezik, közöttük az információ-áramlás szabadon történik. A belső kommunikációs csatornák a személyes élőbeszéd (munkaszervezeti megbeszélések, közgyűlések, rendkívüli közgyűlések, elnökségi, ellenőrző bizottsági és döntéshozó testületi ülések), a telefonos kapcsolattartás, az elektronikus és a hagyományos levelezés.

Kiemelt kommunikációs célunk a fentebb bemutatott célcsoport tájékoztatása a 2014-2020 közötti időszakban a Széchenyi 2020, ezen belül a vidékfejlesztési, kiemelten a LEADER, valamint a további operatív programok pályázati lehetőségeiről. A szervezet működésének bemutatása, a partnerszervezetekkel, akciócsoportokkal, külföldi partnerekkel való együttműködés, tapasztalat- és tájékoztatáscsere szintén fontos cél a kommunikációs tevékenységben.

A célcsoport elérése érdekében Egyesületünk által használt kommunikációs eszközök és használatuk gyakorisága:

- Önálló weboldal működtetése: www.rakoczileader.hu - folyamatos feltöltés,
- Önálló Facebook oldal működtetése: www.facebook.com/rakoczileader - folyamatos feltöltés,
- Elektronikus hírlevél - havonta legalább egy alkalommal elektronikus formában való kiküldés,
- Nyilvános tájékoztató fórumok szervezése a HACS működési területén - az aktuális információktól függően, de negyedévente legalább egy alkalommal,
- Megyei és térségi médiában, helyi újságokban, térségi TV-ben, települési honlapokon való megjelenés - aktuális információktól függően, időszakosan
- Rendezvények,
- A térségben megvalósuló projektek bemutatására szolgáló elektronikus/nyomtatott formátumú időszakos kiadvány,
- Személyes kommunikáció - folyamatos,
- Elektronikus levelezés, postai szolgáltatás - folyamatos.

A Rákóczi LEADER Egyesületi logó:

Az egyesület azonosítására szolgáló egyedi, jól felismerhető elem, továbbá a Széchenyi 2020 kötelező arculati elemei minden, az Egyesület által kiadott dokumentumon (levélpapír, honlap, kiadványok, szórólapok, tájékoztató anyagok

stb.) és elektronikus felületen (hírlevél, weboldal, facebook oldal) feltüntetésre kerül.

Önálló weboldal működtetése:

A honlap üzemeltetését és karbantartását az Egyesület biztosítja. Az Egyesület weboldala - www.rakoczileader.hu - a helyi közösséggel kapcsolatos információk legfontosabb megosztó helye, célja a széleskörű nyilvánosság gyors és pontos tájékoztatása. Az Egyesület honlapja a tervezési ciklusban, webes arculatában és szerkezeti felépítésében a jelenlegi formátumot követi, a 2014-2020 időszak arculati elemeinek és szabályainak figyelembevételével és alkalmazásával.

Önálló Facebook oldal működtetése:

A www.facebook.com/rakoczileader HACS oldal működtetése az egyik legkedveltebb közösségi oldalon. Célja a weboldalhoz hasonlóan a saját, valamint a „kedvelt” oldalakon megjelenő releváns hírek és események megosztása a nyilvánosság széleskörű tájékoztatása érdekében.

Elektronikus hírlevél:

Az Egyesület legnépszerűbb kommunikációs eszköze, alkalmilag az aktuális megjelenő tájékoztató anyag kerül kiküldésre, valamint a weboldalon is olvasható. Nyilvános tájékoztató fórumok: A HACS a potenciális pályázók, érdeklődők számára fórumokat szervez, amelyek ingyenesek és mindenki számára elérhetők. A közvetlen, személyes kapcsolattartást biztosító fórumok helye és ideje a weboldalon, illetve e-mailben kerül meghirdetésre. Megyei és térségi médiában, helyi újságokban, térségi TV-ben, települési honlapokon való megjelenés: hírek, események, projekttájékoztatók, pályázati lehetőségek közzététele a felsorolt kommunikációs felületeken, célja, hogy a közvetített információ a lehető legszélesebb körben a legtöbb háztartást elérje. Az időszakosan megjelenő tájékoztatók, ismertető, beszámoló megjelenésének gyakorisága az aktuális információk tartalmától és mennyiségétől függ.

Rendezvények:

A Rákóczi LEADER területének, az Egyesület tevékenységeinek bemutatása és népszerűsítése, továbbá a HFS megvalósulásához kapcsolódó tájékoztatás érdekében megjelenés megyei, regionális, országos- és nemzetközi rendezvényeken. Évente megjelenő kiadvány: Célja, hogy önálló kiadvánnyal nyújtson információt a térség településeiről benyújtott és pozitív döntésben részesített kérelmekről, felkeltve ezzel a figyelmet és az érdeklődést arra, hogy a települések lakói a nyertes projektek megvalósulását saját szemükkal is kísérik végig. A kiadványok települések közösségi tereiben, polgármesteri hivatalokban, művelődési házakban, információs pontokon, jelentősebb rendezvényeken és egyéb közösségi helyeken kerülnek elhelyezésre.

Személyes kommunikáció:

Az Egyesület munkaszervezeti irodájában lehetőséget biztosít tájékoztató megbeszélésekre, projekt tervek és

dokumentációk közös áttekintésére, információk anyagok átvételére, partnerségi találkozókra, fórumok megtartására. A HACS munkatársai a rendelkezésre álló informatikai, infokommunikációs eszközökkel a munkaszervezeti irodából látják el a kommunikációs tevékenységet.

Elektronikus levelezés, postai szolgáltatás:

Az elektronikus levelezés előnye a gyors kapcsolattartás, továbbá az információk közvetlenül az elérni kívánt érdekfőldőkhöz, célszemélyhez jutnak el. Az Egyesület levelezésének hivatalos formáját a postai szolgáltatás biztosítja.

Az Egyesület a HFS kidolgozása és megvalósítása során, weboldalán, székhelyén és a munkaszervezeti irodában folyamatosan biztosítja a HACS dokumentumaihoz való hozzáférést. A működéshez kapcsolódó nyilvános iratok megtekintésére az alapszabályban rögzítettek az irányadók. Az Egyesület a bejövő és kimenő iratokat papír alapú iktatókönyvben rögzíti, az iktatást követően a dokumentumok irattározásra kerülnek. A beérkező és a kimenő e-mailek a munkatársak elektronikus postafiókjában kerülnek tárolásra, évente egy alkalommal biztonsági másolat készül az üzenetekről. A dokumentumok kezelésének felelőse a munkaszervezet-vezető. Az Egyesület külső kommunikációjáért a Szervezeti és Működési Szabályzatnak megfelelően az Elnök a felelős. A kommunikációs feladatok koordinálása és ellenőrzése a munkaszervezet - vezető hatáskörébe tartozik, aki a feladatok ellátásával megbízhatja a munkaszervezet dolgozóit. A kommunikációs tevékenység ellátásának költségei közé elsősorban a honlap üzemeltetése, a térségi és megyei médiában való esetenkénti megjelenés, és az évente megjelenő kiadvány költségei tartoznak évente külön keret kerül felhasználásra.

8.5. Monitoring és értékelési terv

A HACS munkaszervezete folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázott és megvalósuló projekteket. A szerződéssel, támogatói okirattal (a továbbiakban együtt: támogatási szerződés) lekötött fejlesztési források összegének gyűjtése a helyi döntések eredményeinek összegzése. Az indikátor - a lekötött fejlesztési forrás - összegzése döntési fordulók zárásakor történik. A munkaszervezet a kedvezményezettek kifizetési kérelmeinek kifizető ügynökség által történő jóváhagyása alapján gyűjt adatot, szorosán együttműködve a kedvezményezettel és a kifizető ügynökséggel. A pályázó adatszolgáltatása önkéntes, a kifizető ügynökség szerződés alapján teszi hozzáférhetővé a LEADER pályázatok kifizetési adatait vagy nyilvánosságra hozza a kifizetések előrehaladását. Az indikátor - a kifizetésre került fejlesztési forrás - gyűjtése folyamatos, összegzése negyedévente történik.

A monitoring adatok feldolgozása folyamatos, összegzésük negyedévente történik, visszacsatolás a döntéshozó szerv/szervek részére igény szerinti, de minimum azok gyűlésein előrehaladás tájékoztató jelentésként, és döntések előkészítése, valamint a HFS felülvizsgálata során.

A saját teljesítmény adatainak gyűjtése és feldolgozása folyamatos, összegzésük negyedévente valósul meg a munkaszervezet által. Visszacsatolás a döntéshozó szerv/szervek részére igény szerint, de minimum azok gyűlésein tájékoztató jelentésként, illetve döntések előkészítése, valamint a HFS felülvizsgálata során történik. Értékelést a

döntéshozó szerv/szervek végeznek, a kitűzött céloknak megfelelően elfogadják az eredményeket vagy azok módosításáról, megváltoztatásáról döntenek.

A HFS és egyes tevékenységek felülvizsgálata a HACS teljes tagságának bevonásával fórumokon, döntéshozó szervek gyűlésein és belső elektronikus levelezés segítségével történik. Az eredmények belső kommunikálása és terjesztése a HACS területén, nyilvános fórumokon, hírlevelekben és a honlapon valósul meg. Az eredmények külső kommunikálása a honlapon, esetenként megyei vagy országos médiában, felkérésre megyei, regionális vagy országos rendezvényen.

A program monitoringjának kulcsa, hogy a monitoring mutatószámok aktuális értékeit a program végrehajtói (munkaszervezet) folyamatosan gyűjtsék és értelmezzék, lehetőséget biztosítva ezáltal a HACS vezetés számára, hogy rendszeresen egyértelmű jelzést kapjon a program és az egyes projektek aktuális állásáról. A tevékenység tulajdonképpen magában foglalja az indikátorok meghatározását, majd a végrehajtás fázisában az adatgyűjtést és elemzést, a javaslattételt az esetleges beavatkozásra.

9. Indikatív pénzügyi terv

A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	Az intézkedések megnevezése	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Összesen	%
I.	Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	0	0	0	0	8,246	0	0	0	8,246	2,533
II.	Helyi szintű gazdaságfejlesztés támogatása	0	0	0	12,534	1,593	0	0	0	14,127	4,300
III.	Versenyképesség növelése a mikrovállalkozói szektorban	0	0	0	15,790	6,977	4,008	0	0	26,775	8,150
IV.	A civil szektor társadalmi célú fejlesztése	0	0	0	3,218	0	0	0	0	3,218	0,979
V.	Hagyományőrző, társadalmi összetartozást erősítő programok szervezése	0	0	0	14,567	10,487	0	0	0	25,054	7,626
VI.	A felzárkózást segítő és a szegénység enyhítését célzó programok megvalósítása	0	0	0	6,144	0	0	0	0	6,144	1,870
VII.	Helyi gazdaságfejlesztés támogatása	0	0	0	0	0	30,557	6,988	0	37,545	11,428
VIII.	Helyi közösségi és gazdasági fejlesztések támogatása	0	0	0	0	0	85,802	89,218	32,383	207,403	63,132
	Összesen (db)	0	0	0	52,253	27,303	120,367	96,206	32,383	328,512	100

Költségek,	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Összesen
Működési költségek	6,99	6,50	5,00	11,38	12, 25	16,338	19,456	17,286	95,2
Animációs költségek	0,00	0,00	0,00	0,0	0,00	0	0	0	0
Egyéb tervezett	0,00-	0,00	0,0	0,0,00	0,00	0	0	0	0
Összesen	6,99	6,50	5,00	11,38	12,25	16,338	19,456	17,286	95,2

Forrás: EMVA LEADER 19.4 alintézkedés

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (95,206 millió Ft)

Szikszó, 2024.május 17.

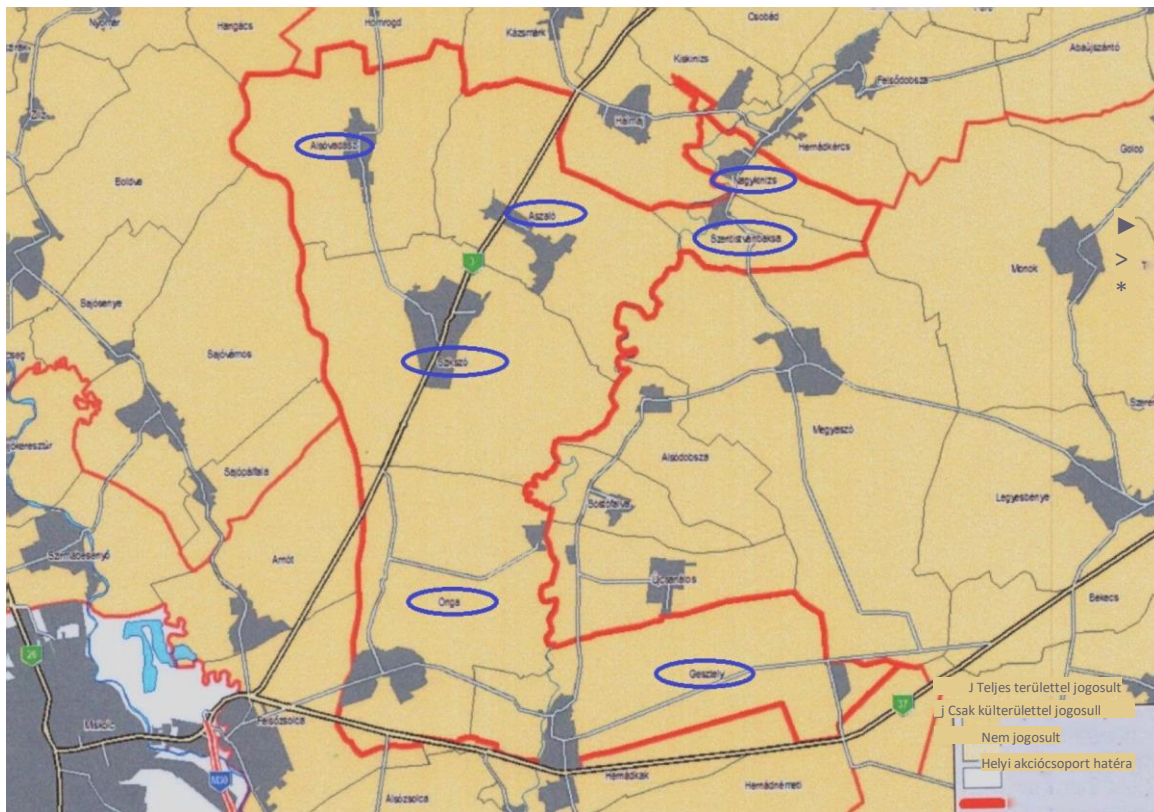
Rákóczi LEADER Egyesület

Kiegészítő információk

Mellékletek

Mellékletek I.

Rákóczi LEADER Egyesület Illetékességi területe:

Mellékletek II.

Rákóczi LEADER Egyesület logója:

Melléklet III..

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye 105/2015.(IV.23.) Korm. rendelet szerinti kedvezményezett településeinek kivonata a Rákóczi LEADER Egyesületnél.

Sorszám a mellék letben	Település	Társadalmigazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések	Jelentős munkanélküli- séggel sújtott települések
259	Alsóvadász	Igen	Igen
263	Aszaló	Igen	Igen
318	Gesztely	Nem	Igen
381	Nagykinizs	Igen	Nem
388	Onga	Nem	Igen
433	Szentistvánbaksa	Igen	Nem

A járások - komplex mutató alapján

Régió	Megye	Járás	Lakos	Kompl. mutató	Rang s.sz.	Kedv. zett	Fej lesz tendő	Komplex pr.
ÉM	BAZ	Szikszói	17299	25,75	11.	1	1	1
ÉM	BAZ	Miskolci	242796	52,14	130.	0	0	0

Melléklet IV.**Rákóczi LEADER Egyesület tagjai**

S.szám	Egyesületi tag	Képviselő	Település
1.	Alsóvadász Község Önkormányzata	Szemán János	Alsóvadász
2.	Aszaló Község Önkormányzata	dr. Mészáros István	Aszaló
3.	Gesztely Község Önkormányzata	Simon István	Gesztely
4.	Nagykinizs Község Önkormányzata	Jónás Béla	Nagykinizs
5.	Onga Város Önkormányzata	dr. Trizsi Zalán	Onga
6.	Szentistvánbaksa Község Önkormányzata	Vizi Károlyné Horváth Mónika	Szentistvánbaksa
7.	Szikszo Város Önkormányzata	Sváb Antal Béla	Szikszo
8.	Bolman Kft.	Kiss Xénia	
9.	Iskolaműhely Kft.	Kiss Xénia	
10.	Megyeri Ügyvédi Iroda	Dr. Megyeri Gábor	
11.	Szikszo-i Görögkatolikus Parókia	Béres Gábor	
12.	Abakusz Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Bene Péter	
13.	Palánta Közhasznú Alapítvány	Simon Péter	
14.	Szikszo-i Városi Szabadidő Központ és Könyvtár	Gál Péter	

Melléklet V.

A Rákóczi LEADER Egyesület térségének épített és kulturális öröksége turisztikai szempontból is kiváló lehetőségeket kínál, kiemelt és bemutatásra érdemes értékei:

Alsóvadász - Község háza

A község háza több funkciót szolgál a településen. Többek között kiállításoknak ad otthont, a község könyvtára is itt található. 2004 óta lehet megtekinteni a kiállító teremben a címer kiállítást.

- Református templom

A templom mai formáját kalandos élete során kapta. Ugyanis a 13. században épült román stílusban, majd a 14. században gótikus stílusban átalakították, 1629-ben felújították, 1786-ban pedig erősen átépítették. A tornyot 1811-ben az északi bővítést 1868-ban építették hozzá. Kőfallal övezett, keletelt templom. Hajója

nyújtott téglalap alapú, szentélye egyenes záródású. A déli hajófalon a bejáratí toldalék fölött egy román kori ablak és egy apró, karéjos körablak látható, a szentélyen mérműves, csúcsíves ablakot tártak fel. A templom a 19. században nagy felújításon esett át, a hajót kazettás, klasszicizáló festésű mennyezettel fedték és a mai berendezése is ekkor készült. A hajó nyugati végében három íven nyugvó, falazott; a szentélyben és a bővítményben fából készült karzat áll. Meg kell még említeni az egykori sekrestye ajtajának reneszánsz kőkeretét az északi falban.

- Református lelkészlak

A parókiaépület 1773-ban épült. 1830-ban nagyobb átépítésen esett át. A vályogfalazatú, deszkafödémes épületet kontyolt nyeregtető fedí. Az épület díszé az északkeleti oldalon végighúzódo boltívsoros, mellvédes tornác. Az utcai homlokzatot lizénák és a három ablak szalagkerete tagolja és profilos párkányzat zárja le. 2010-ben tetőszerkezete renováláson esett át.

- Katolikus templom
- Világháborús emlékmű

A világháborús emlékmű a településen élt világháborúban részt vett katonáknak állít emléket. Több nemzeti ünnepen is koszorút tesznek a falu polgárai az emlékműre.

Aszaló

- Késő barokk, római katolikus templom az 1770-es évekből.
- Református templom a 18. század végéről.

Gesztely

- Puky-kúria: tornácos udvarház, jelenleg idősek klubja működik benne
- Majzler-kastély (nem látogatható)
- Csicseri kastély (nem látogatható)
- Turul-emlékmű
- Lélekharang
- Római katolikus templom. Nagyboldogasszony tiszteletére szentelve. 1802-ben épült késő barokk stílusban.
- Református templom
- 1848-as emlékmű

Nagykinizs

- Református templom
- Harangláb

Onga

- Az ártéri hídsor

A település keleti részén a Patai rétnél kezdődik az ún. ártéri hídsor, amely a Hernád völgyén keresztben átvonuló úttöltést több helyen megszakítja, és lehetővé tette - nagyobb árvizek esetén - a víz lefolyását. A hídsort négy kőhíd alkotta, egy egynyílású, egy kétnyílású és két háromnyílású. A hidak a XVIII-XIX. század fordulóján és az 1830-as években épültek. Az első hidat - hogy melyiket, azt nem tudjuk - még a helybeli Darvas család építette az 1790-es években, amin több évtizedig szedtek vámot.

- Kóczán kastély

A Kóczán György által építtetett kastély 1898-ban készült el neoklasszicista stílusban. Az idők folyamán az épületet többször felújították, átalakították. Kóczán György 1922-es halála után a kastély egy darabig még a család kezében maradt, majd az 1930-as évek elején azt az idekerült Czeisler Sándor birtokosnak adták bérbe. A II. világháború után a kastélyt oktatási célokra lefoglalták. A kastély ma iskolai étkeztetési feladatok szolgálatában áll. Itt főznek a település óvodásainak, időseinek és a helyi intézmények dolgozóinak is.

- Az újfalui kastély

Az épület eredeti tulajdonosa valószínűleg a Darvas család volt. A XIX. század végén a klasszicista stílusjegyeket magán viselő kastélyt eladták a Munk családnak, és Darvas Béla az akkor még álló ongai kastélyába költözött. A műemlék jellegű épület a II. világháború után a tsz kezébe került, és gazdasági célokra használták, melynek hajdani szép parkja tönkrement. Tulajdonjogának tisztázása, hasznosítása folyamatban van.

- A Turul

1931. október 11-én József királyi herceg avatta fel a dicső múltú 34. gyalogezred emlékoszlopát. Borsod és Abaúj határán Darvas Béla ongai földbirtokos adományozott földet az emlékműnek az ongaújfalui parton. Ligeti Miklós szobrászművész készítette a hatalmas turulmadarat, a pogány magyar ősök szent madarát. Az emlékmű 12 méternél magasabb, haraszi kemény mészkőből készült, míg a Turul bronzból. Az emlékmű a II. világháború után eltűnt helyéről, s a szocialista korszakban nem lehetett újból felállítani. Erre csak 1990. október 10-én kerülhetett sor, amikor is Onga, Arnót, Felsőzsolca és Szikszó települések, illetve számos társadalmi szervezet együttműködése révén a Turul visszakerült oda, ahová az elődök szánták. Az új szobrot Pócsik István szobrászművész készítette, és Für Lajos akkori honvédelmi miniszter avatta fel.

- A Hősök emlékműve

Az ongaiak 1925-ben határozták el, hogy a világháborúban elesett hőseiknek emlékére szobrot állítanak. A szobor költségeit gyűjtés és a lakosokra kivetett pótdóból fedezték. Az összegyűlt pénzből 1927-re készült el a szobor a falu közterén. Az emlékmű egy gyermekétől búcsúzó katonát ábrázol. Első oldalán olvashatjuk az I. világháborúban hősi halált halt ongaiak névsorát. A hátulsó oldalába 1990-ben a II. világháborúban elesettek nevét vésték be. Az északi oldalán az Ongaiak Ongáért dombormű, míg a déli oldalán a II. világháborús zsidó áldozatok emléktáblája található.

- Az 1919-es emlékmű

1919-ben a Tanácsköztársaság alatt a magyar vöröskatonák Ongán és környékén is komoly harcokat vívtak az országra rátörő cseh-szlovák intervenciók ellen. Ezekben a harcokban az Ongán meghalt vörös katonák emléke előtt tisztelegve 1973-ban kezdeményezte a község egy emlékmű felállítását. A minisztérium és a Miskolci Postaigazgatóság - mivel az itt harcoló vörös katonák döntő részben postások voltak - pozitív válasza után 1973. május 19-én a régi temetőben exhumálták a vöröspostások hamvait, és katonai díszpompával temették el a felállított emlékmű melletti díszsírhelyen.

- Az 1848/49-es emlékmű

A művelődési ház előtti Szobor-kertben 1948-ban állított a település képméltet az 1848/49- es forradalom és szabadságharc eseményeinek. A terméskőből készült emlékmű zászlórtató rúdjára vonják fel ünnepélyes alkalmakkor a település zászlaját. 1849 júliusában Onga és Gesztely között Görgey Artúr többször sikerrel visszaverte az intervenció orosz csapatok támadását. Ennek emlékére a település 1998. március 15-én, a forradalom és szabadságharc 150. évfordulóján Görgey domborművet avatott fel az emlékmű elülső oldalán.

Szentistvánbaksa

- Református templom

Szikszó

- 1588-as emlékmű

1988- ban, Rákóczi Zsigmond győzedelmes csatájának 400 éves évfordulóján állították. A tábla diszkrétan megbújik a templom falának árnyékában.

- Bethánia kastély

Miskolcra a határ felé (Kassára) menet, a Kassai út bal oldalán magas kőfal takarja a volt Csáky-Hunyady kastélyt, de az elötte elterülő park - a Bethánia kert - már látható. Az 1700-ban épült kastély utolsó tulajdonosa gróf Hunyady Lászlóné, Csáky Sarolta grófnő, aki végrendeletében egy olyan társaságnak ajánlotta, amely hajlandó leányneveléssel foglalkozni, és tanítja a szikszóiak gyerekeit. Először az Orsolya-rend apái vették birtokukba az épületet, majd 1909-től a missziós nővérek birtokába kerül. 1952-ben államosították, később óvoda is nyílt az egyik szárnyában. 1909-ben kápolnát építettek a kastélyhoz, amelyet Kratzman Ede festett üvegei, Madarassy Erzsébet és Ellmann Anna oltárképe és egy orosz ikon díszít. Az 1997-es rekonstrukció alkalmával Kratzman Bethánia jelenetét, és bucnis üvegeit Horváth Márta restaurálta. Ekkor készültek a Szent Istvánt, Szent Asztrikot és Szent Erzsébetet ábrázoló jelenetek, valamint egy-egy Szikszó, illetve Magyarország címer, amelyek szintén Horváth Mária munkái.

- Magyar-hegyi borpincék

Szikszón már a XIV. század első felében meghonosodott a szőlőtermesztés és bortermelés kultúrája, és egészen a múlt század végéig, amikor a filoxéra kipusztította a teljes szőlőtőke állományt, igen jó minőségi borok készültek a vidéken.

A Magyar-hegy volt a bortermelés központja, éppen ezért már nagyon hamar pincék jelentek meg a hegy lábánál. Jelenleg kétszáznál is több pince található a hegyoldalban.

- Világháborús emlékmű

A Kálvin téren, a templomkertben áll az a kettős emlékmű, amely a két világháborúban elesett Szikszóiaknak állít emléket. A nagyobbik, a katonalakot ábrázoló, Dedinszky Elemér munkája. Ezt még 1926-ban állították, az avatáson Horthy Miklós kormányzó is jelen volt. A gúla alakú alapépitmény oldalain a háborúban odaveszettek nevei olvashatók.

1989- ben került a katonaszobor elé az az emléktábla, amelyiken a II. világháború szikszói civil és katonai áldozatai, összesen 96 név, olvasható. Alkotója: Pócsik István.

- 48-as emlékmű

1930-ban építették, és eredetileg országházlónak szánták. A II. világháború után levették róla a turult, a kettőskeresztet, valamint a Nagy-Magyarországot ábrázoló térképet, helyettük a 100 éves évfordulón 1948-49-es emléktáblát helyeztek el.

1987-ben a decemberi szikszói csatáról megemlékező táblát is elhelyezték rajta. Végül, 1990- ben 56-os emléktábla is került az emlékműre. Felirata: "Az 1956-os forradalomban a szabadságért életüket áldozó szikszói honfitársaink Daragó István és Horváth József emlékére."

1995-ben visszaállították a turulmadarat az oszlop tetejére.

- Izraelita temető

Szikszó városában jelentős létszámú zsidó közösség élt. A II. világháborút és annak borzalmait, a holocaustot csak kevesen éltek túl, de az életben maradók is szinte mind elhagyták Szikszót. A legyilkoltakra emlékezik a volt zsinagóga falán elhelyezett emléktábla, amelyet a város állított 1994-ben.

A Magyar-hegy délnyugati szegletében található a szépen rendezett, karbantartott, körülkerített zsidó temető.

- Református templom

1387-ből származik első okirat, amelyik említést tesz egy új - a ma is álló - templom építéséről. Az oklevelet Szikszai Miklós adta ki, de az építkezés az ő életében már nem kezdődött meg, és később is párhuzamosan haladt a korábbi épület bontásával. Déli kapujának liliomos díszítése stiláris és formai rokonságot mutat a kassai dóm portáljával. Mivel a XV. század első évtizedeiben a dóm falai már magasan álltak, az tűnik a legvalószínűbbnek, hogy a szikszói templom építése is az 1410-es, 20-as években gyorsult fel, példaként pedig éppen a dóm szolgált. Tornya a XV. század második felében épült, majd a század vége felé mellékterekkel bővítették: először a déli kápolna készült fel, később az északi kápolna és a déli bejárati előcsarnok. 1588- ban körítőfalat emeltek és az ablaknyílásokat egy méterrel felfalazták, valamint lőrészeket alakítottak ki a déli falon. Tovább erősítette az építményt egy középkori eredetű vizesárok is. Szükség is volt az erősítésekre, ugyanis Eger eleste (1596) után erődítményként szolgált, a XVII. században 1,000 lovas, majd 500 gyalogost rendelnek a védelmére. Ennek ellenére a templom továbbra is ellátta liturgikus rendeltetését, sőt, a helyi lakosság itt tárolta az értékeit is. Hosszú története során többször újjá kellett építeni, először az 1625-ös tűzvész miatt. 1688-ban ismét tűz pusztított, ezúttal a tornyot és a harangokat sem kímélték a lángok. 1794- ben az északi falhoz cintermet építenek. Az utolsó nagy pusztulást az 1852-es tüzeset jelentette, de az országos gyűjtésnek köszönhetően hamar felépült a leégett templom. Orgonája 1888-ból való, Angster József munkája. 1992 után szinte teljes rekonstrukción esett át a templom. A tető gerincmagasságát megemelték, a palatető helyett vörös cserép került az új, vas tetőszerkezetre. A gipszrózsás, kazettás mennyezetet egyszerű deszkaborításúra cserélték. Régies hangulatú nyugati karzata helyére a kápolnák íveit szabadon hagyó modern, acél szerkezetű karzat került. A padlót fényezett kőlapokkal burkolták, falait felületkövető vakolással látták el, de bizonyos építészeti elemeket vakolatlanul hagytak. 1998-ra elkészült az új, bronzborítású kupola.

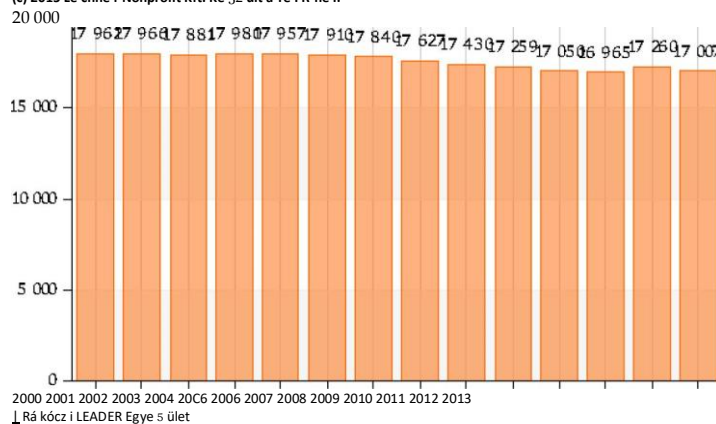
A területen keresztül vezet a Bükkaljai borút.

V. Ábra mellékletek

Társadalom állapota

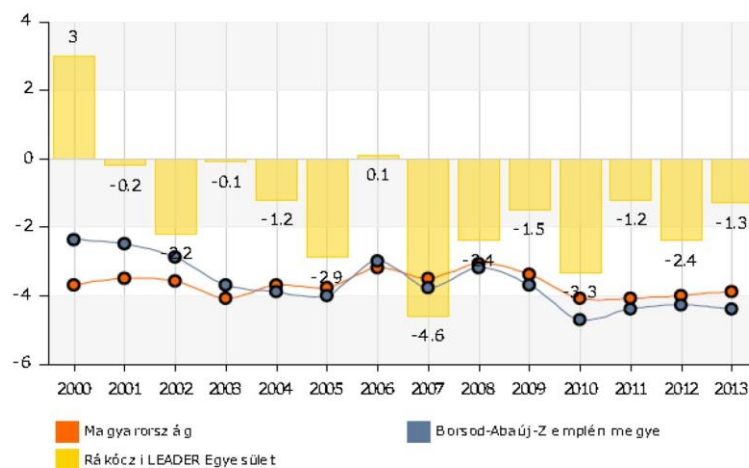
T1. sz. ábra Lakónépesség számának alakulása

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re le.

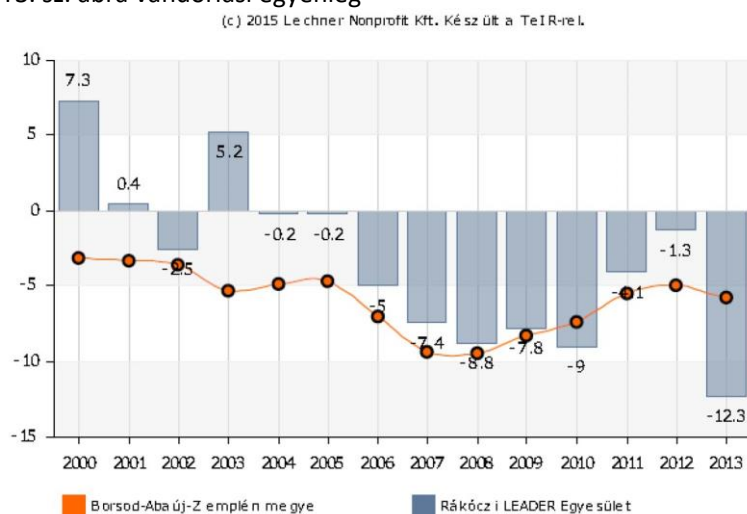

T2. sz. ábra természetes fogyás

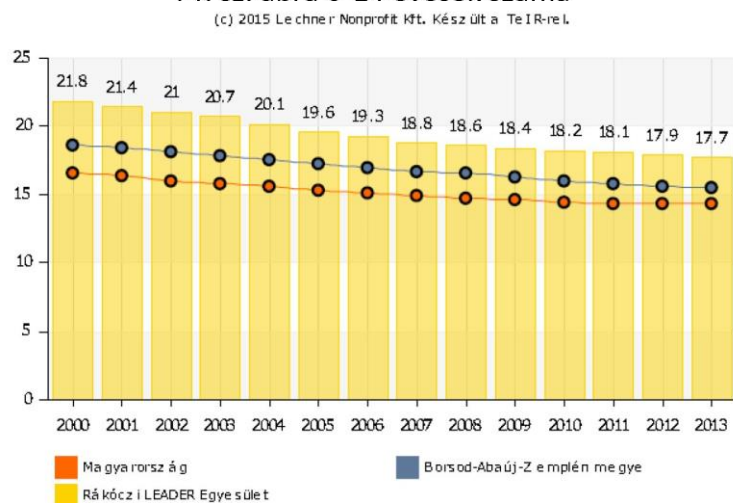
(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re le.

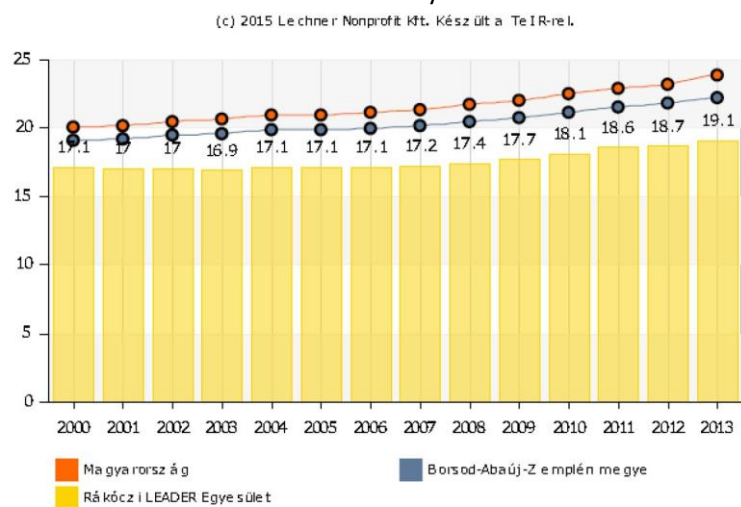
T3. sz. ábra vándorlási egyenleg

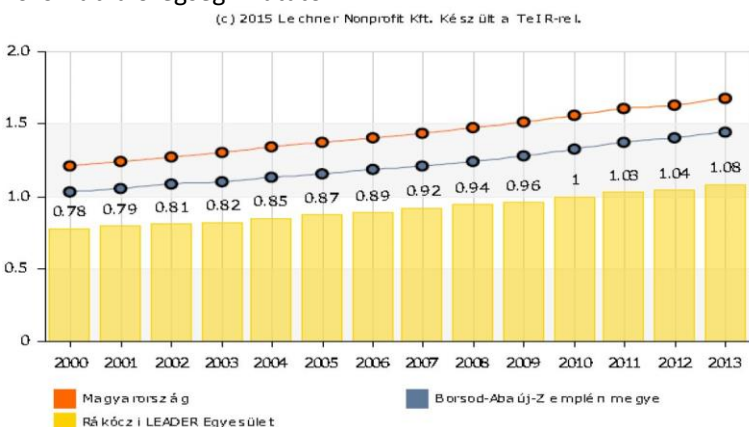
T4. sz. ábra 0-14 évesek száma

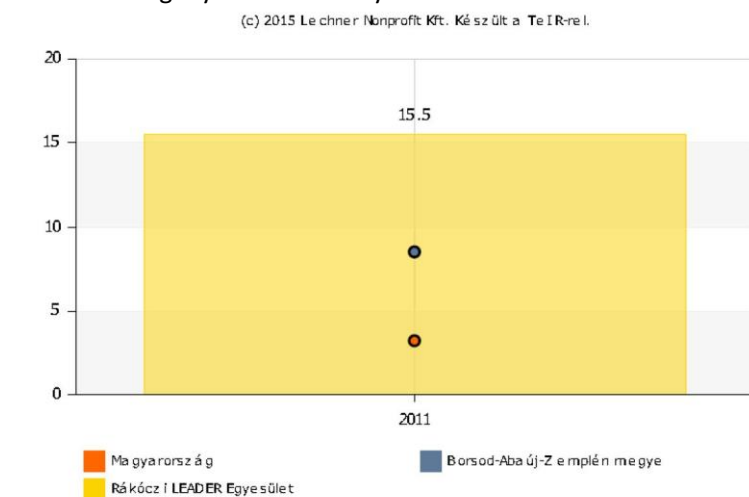
T5. sz. ábra 60 éven felüliek %-os aránya

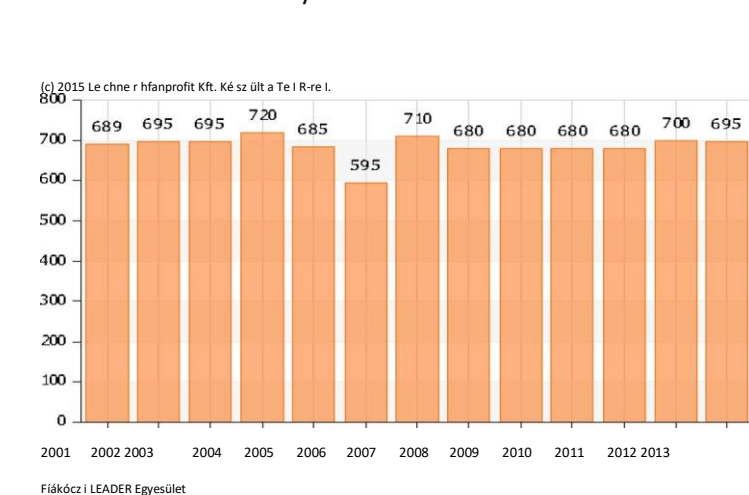
T6. sz. ábra öregségi mutató

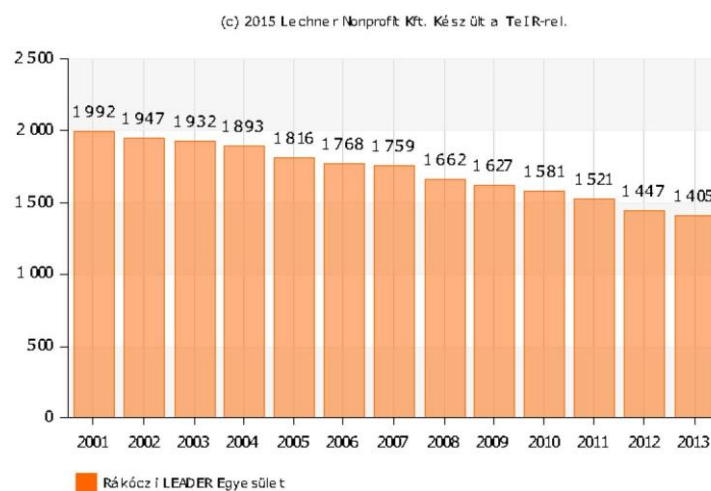
T7. sz. ábra cigány etnikum aránya 2011-ben

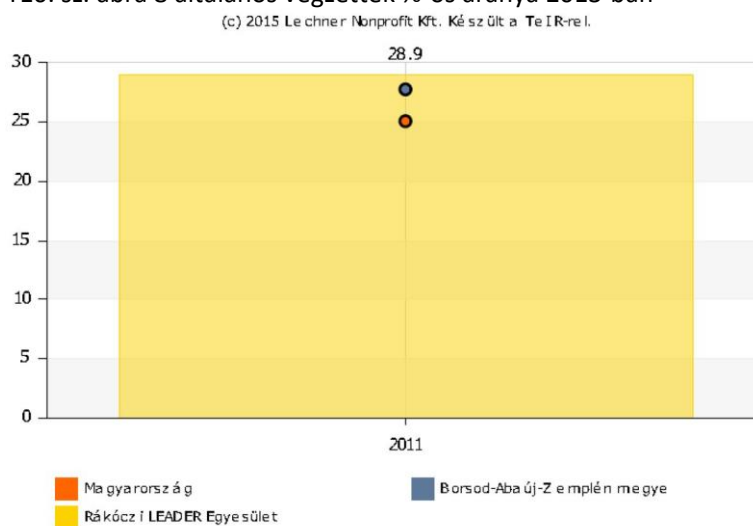
T8.sz. ábra óvodai férőhelyek száma

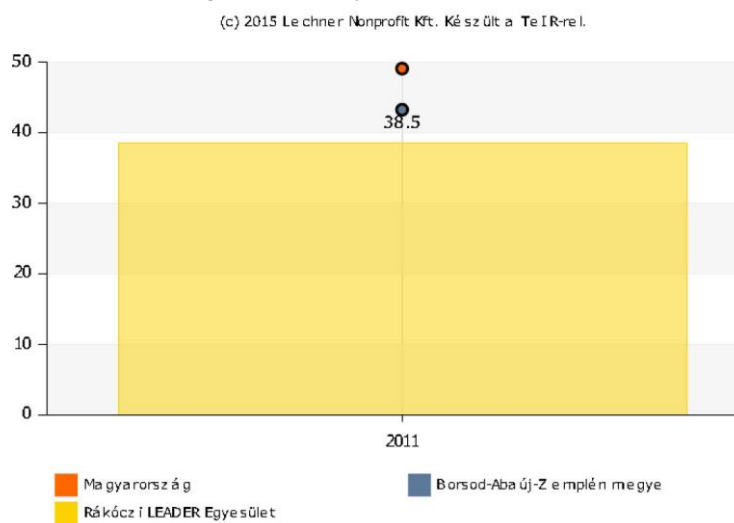
T9. sz. ábra általános iskolai tanulók száma a gyógypedagógiai oktatással együtt

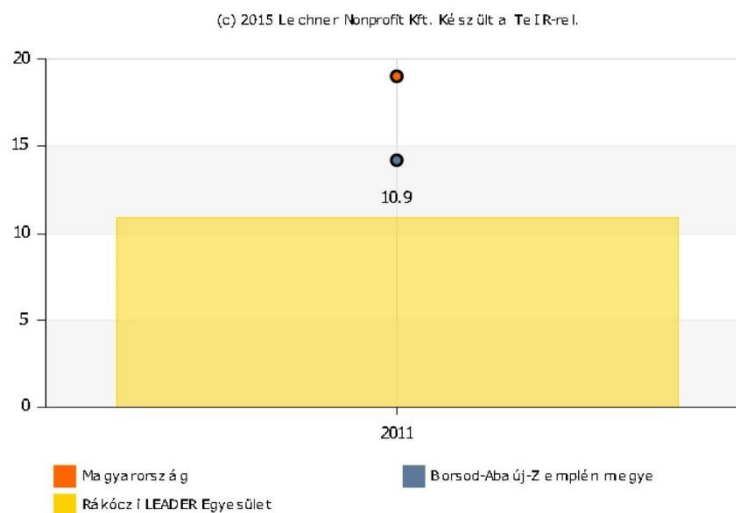
T10. sz. ábra 8 általános végzettség % aránya 2013-ban

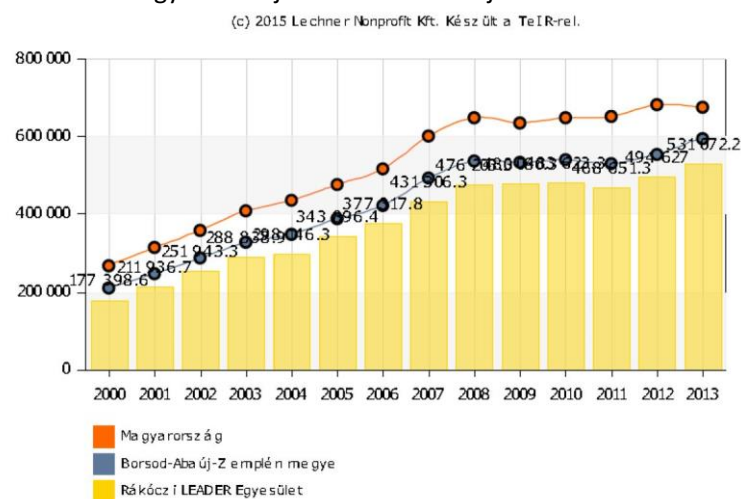
T11. sz. ábra érettségizettek aránya 2011-ben

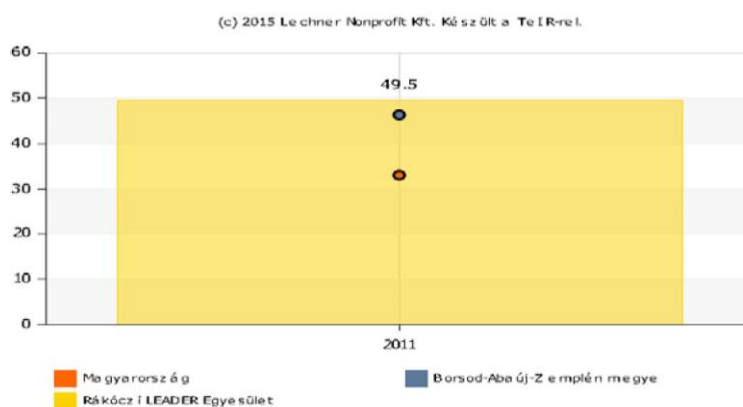
T12. sz. ábra felsőfokú végzettségűek aránya 2011-ben

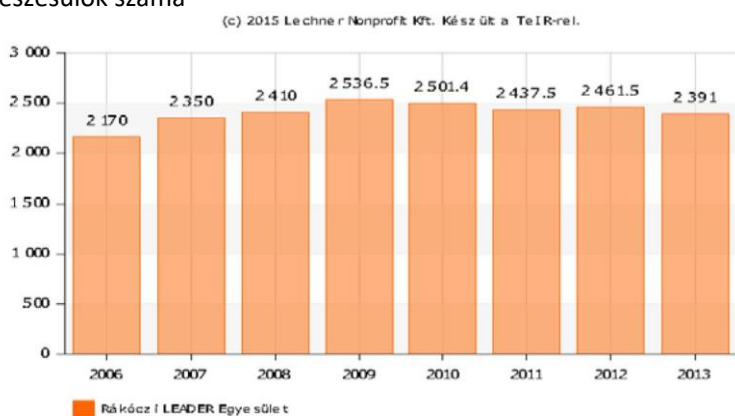
T13. sz. ábra egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem alakulása

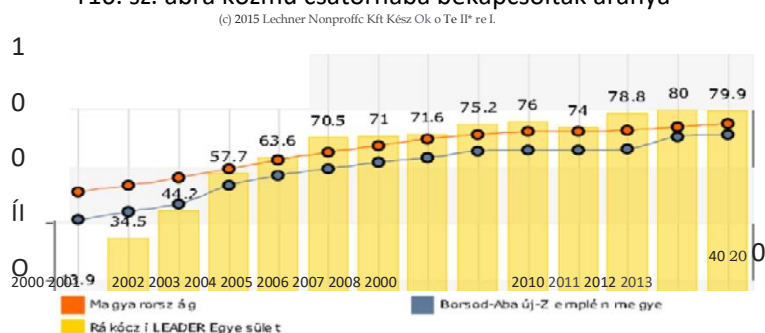
T14. sz. ábra rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők aránya 2011-ben

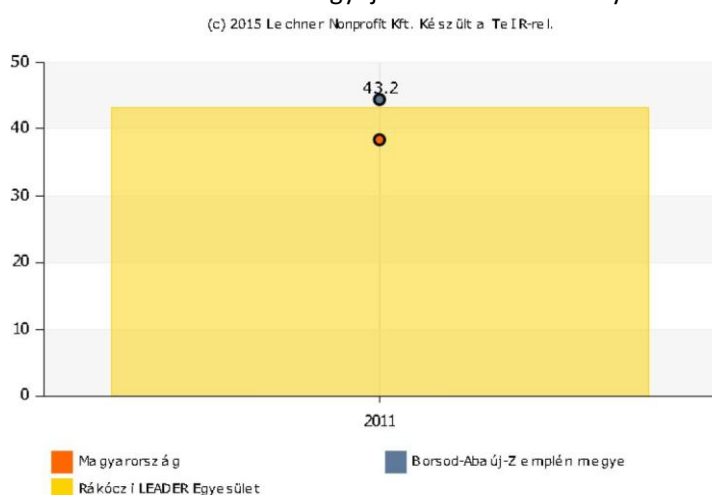
T15. sz. ábra rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma

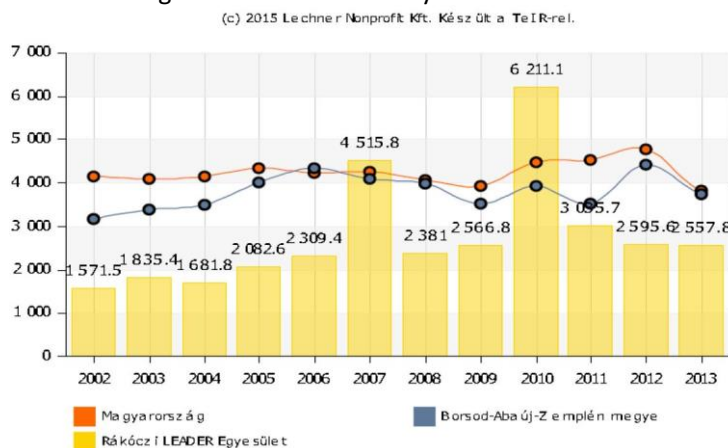
T16. sz. ábra közmű csatornába bekapcsoltak aránya

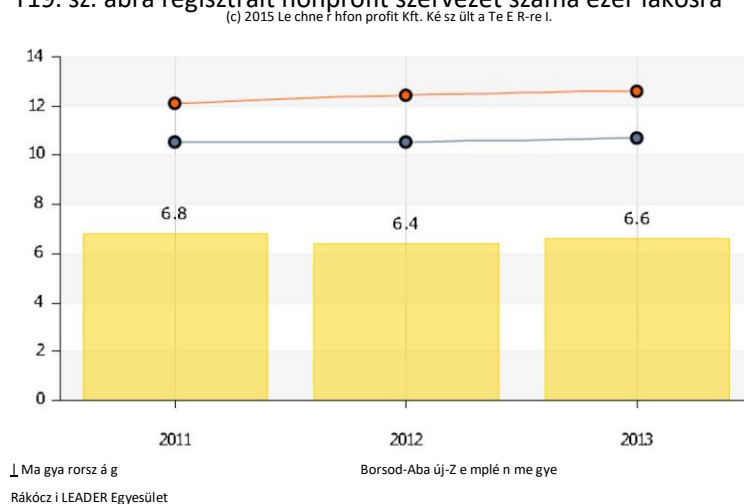
T17. sz. ábra szelektív hulladékgyűjtésbe bevontak aránya

T18. sz. ábra regisztrált bűncselekmények száma ezer lakosra

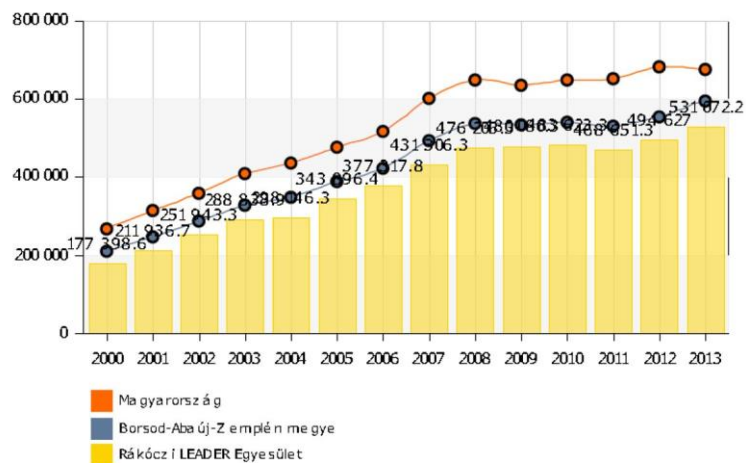
T19. sz. ábra regisztrált nonprofit szervezet száma ezer lakosra

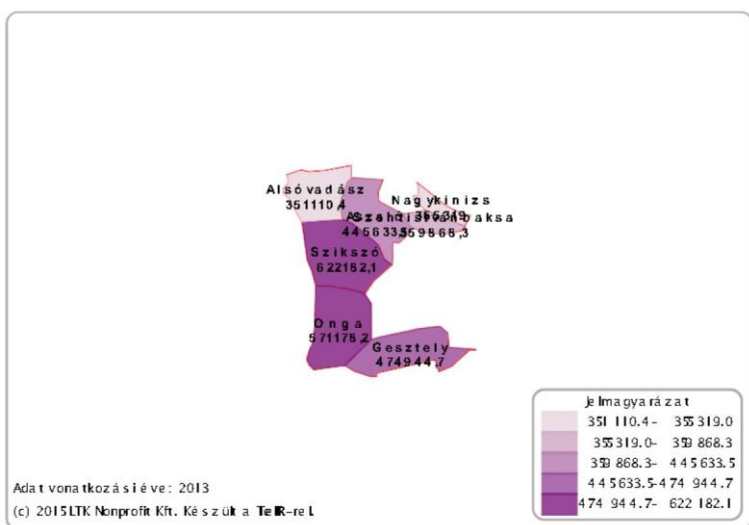
Gazdasági helyzet

Gla. sz. ábra egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték RLE összesen

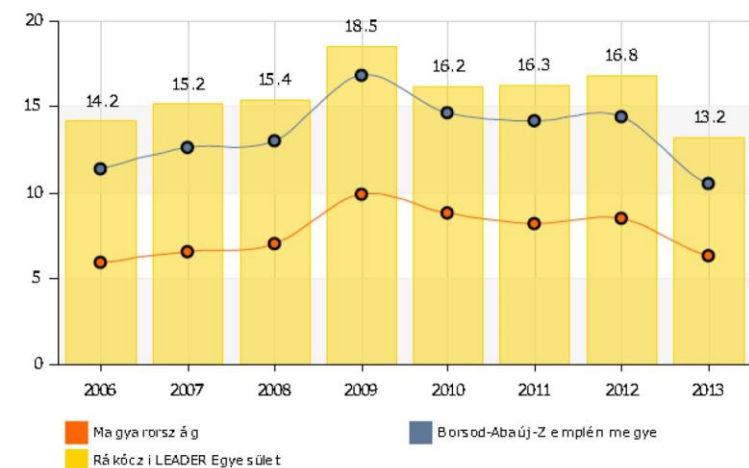
(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

Glb. sz. ábra egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték RLE területén

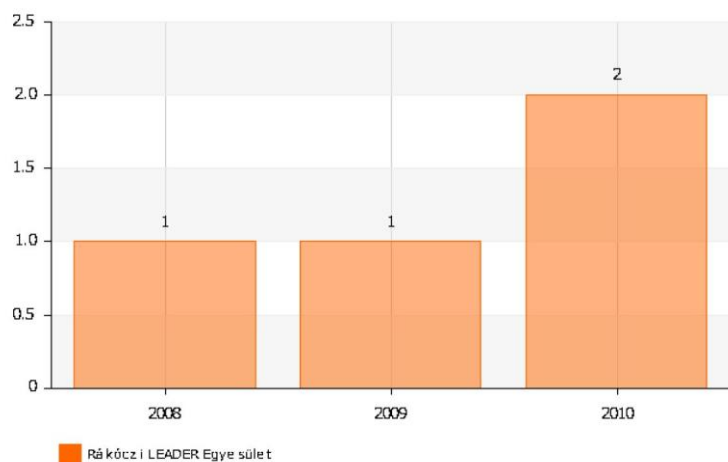

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re l

G3. sz. ábra 50-249 fős működő vállalkozások száma a RLE területén

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re l

Melléklet VI.

A HFS elkészítését segítő képzéseken résztvevők száma partnerségi szektor szerint (önkormányzati, civil-, vállalkozói szféra) település szerint

Esemény	RLE Települések	Időpont	Megjelentek /Fő/			
			Civil	Vállalkozó	Ön kormányzat	I
HFS 2014-2020 tervezési műhelynap	Aszaló Szikszó	2016.01.18 16ó 30p	4	4	2	10
HFS 2014-2020 tervezési műhelynap	Alsóvadász Nagykinizs Szentistvánbaksa	2016. 01.25 16ó 30p	3	2	3	8
HFS 2014-2020 tervezési műhelynap	Onga Gesztely	2016.01.29 15ó 30p	4	3	2	9
Összesen			11	9	7	27

A HFS elkészítését segítő képzéseken résztvevők száma településenként, partnerségi szektor szerint

Település	Civil	Vállalkozás	Önkormányzat	I
Alsóvadász	1	2	1	4
Aszaló	1	1	1	3
Gesztely	1	1	1	3
Nagykinizs	1	0	1	2
Onga	3	2	1	6
Szentistvánbaksa	1	0	1	2
Szikszó	3	3	1	7
Összesen	11	9	7	27

HFS elkészítését segítő konzultációkon, fórumokon résztvevők száma település és partnerségi szektor szerint (önkormányzat, civil-, vállalkozói szféra szerint)

Esemény	RLE Települések	Időpont	Megjelentek /Fő/			
			Civil	Vállalkozó	ÖK	Z
Projekt gyűjtő megbeszélés	Alsóvadász	2015.09.28	2	2	1	5
Projekt gyűjtő megbeszélés	Aszaló	2015.09.30	1	3	1	5
Projekt gyűjtő	Onga	2015.10.01	3	4	1	8
Projekt gyűjtő	Gesztely	2015.10.12	2	4	1	7
Projekt gyűjtő	Szentistvánbaksa	2015.10.06	1	1	1	3
Projekt gyűjtő	Nagykinizs	2015.10.09	1	1	1	3
Projekt gyűjtő	Szikszo	2015.10.12	4	5	1	10
Tervezői csoport ülés	Szikszo	2015.12.15	1	0	2	3
Tervezői műhelynap	Aszaló Szikszo	2016.01.18	4	4	2	10
Tervezői csoport ülés	Onga	2016.01.19	1	2	2	5
Tervezői műhelynap	Alsóvadász Nagykinizs Szentistvánbaksa	2016.01.25	3	2	3	8
Tervezői csoport ülés	Szikszo	2016.01.27	0	1	1	2
Tervezői műhelynap	Onga Gesztely	2016.01.29	4	3	2	9
Tervezői csoport ülés	Szikszo	2016.02.08	1	2	1	4
Tervezői csoport ülés	Szikszo	2016.02.22	2	3	2	7
Összesen			30	37	22	89